

VYSOKÁ ŠKOLA EKONOMIE A MANAGEMENTU

Nárožní 2600/9a, 158 00 Praha 5

DIPLOMOVÁ PRÁCE

MANAGEMENT FIREM

VYSOKÁ ŠKOLA EKONOMIE A MANAGEMENTU

Nárožní 2600/9a, 158 00 Praha 5

NÁZEV DIPLOMOVÉ PRÁCE/TITLE OF THESIS

Financování regionálního školství a dopad legislativních změn na rozpočet základní školy/ Funding of a regional school system and the effect of legislative changes on an elementary school budget

TERMÍN UKONČENÍ STUDIA A OBHAJBOBA (MĚSÍC/ROK)

08/2020

JMÉNO A PŘÍJMENÍ STUDENTA / STUDIJNÍ SKUPINA

Bc. Kristýna Vavříčková, DiS. / MF27

JMÉNO VEDOUCÍHO DIPLOMOVÉ PRÁCE

Ing. Dana Stará, PhD.

PROHLÁŠENÍ STUDENTA

Odevzdáním této práce prohlašuji, že jsem zadanou diplomovou práci na uvedené téma vypracovala samostatně a že jsem ke zpracování této diplomové práce použila pouze literární prameny v práci uvedené.

Jsem si vědoma skutečnosti, že tato práce bude v souladu s § 47b zák. o vysokých školách zveřejněna, a souhlasím s tím, aby k takovému zveřejnění bez ohledu na výsledek obhajoby práce došlo.

Prohlašuji, že informace, které jsem v práci užil/a, pocházejí z legálních zdrojů, tj. že zejména nejde o předmět státního, služebního či obchodního tajemství či o jiné důvěrné informace, k jejichž použití v práci, popř., k jejichž následné publikaci v souvislosti s předpokládanou veřejnou prezentací práce, nemám potřebné oprávnění.

Datum a místo: 10. 7. 2020 Plzeň

PODĚKOVÁNÍ

Ráda bych tímto poděkovala vedoucí diplomové práce Ing. Daně Staré, PhD. za metodické vedení a odborné konzultace, které mi poskytla při zpracování mé diplomové práce.

VYSOKÁ ŠKOLA EKONOMIE A MANAGEMENTU

Nárožní 2600/9a, 158 00 Praha 5

SOUHRN

1. Cíl práce:

Cílem diplomové práce je zhodnotit financování regionálního školství pod vlivem legislativních změn a jejich dopad na rozpočet základních škol.

2. Výzkumné metody:

V teoretické části práce je na základě metody deskripce odborných zdrojů zpracována literární rešerše. V analytické části práce je proveden rozbor konkrétních dat. Hlavními zdroji dat v práci jsou MŠMT, MFČR a ČSÚ. Na základě dat z těchto pramenů jsou vyjádřeny podílové ukazatele jednotlivých veličin. Dále jsou vypočítána tempa růstu mezi jednotlivými roky a průměrné tempo růstu za časové období. V práci je vypočítán absolutní a relativní rozdíl za časové období. Se zástupcem konkrétní základní školy je proveden polostrukturovaný rozhovor. Pro základní školu je vypočtena hodnota PHmax, která je dána do komparace s PHškoly. Vypočítán je PHmax školní družiny. Na závěr je proveden rozbor rozpočtů školy za roky 2018 až 2020, od kterého došlo k legislativním změnám.

3. Výsledky výzkumu/práce:

ČR v roce 2012 vydala na **regionální školství 2,6 % ze svého HDP**, což je čtvrtý nejnižší podíl **oproti průměru zemí OECD**. Největším zřizovatelem regionálního školství je v ČR dlouhodobě **veřejný sektor**, který ve školním roce 2017/2018 představoval **94 %** všech jeho **zřizovatelů**. Regionální školství tvoří největší část výdajů MŠMT. V roce 2020 to je přes **70 % v celkové hodnotě 161 mld. Kč**. Mezi léty **2019 až 2020** došlo k **navýšení výdajů RgŠ o 12,36 %**, byly větší se **o jeden procentní bod oproti průměrnému tempu růstu**. Od roku 2020 nastalo vedle reformy tak plošné **navýšení tarifních platů** pedagogických zaměstnanců. Na základě komparace platových tabulek z let **2019 a 2020 bylo výpočtem zjištěno navýšení platů pedagogů o 8 %**. Na závěr praktické části práce byla spočítána hodnota PHmax konkrétní základní školy ve výši 865 hodin týdně. Z výkazů školy byla zjištěna hodnota PHškoly 711 hodin týdně. Škola by tedy mohla přijmout ještě 7 učitelů na plný úvazek a MŠMT by jí na ně poskytlo prostředky. PHmax školní družiny byl stanoven ve výši 227,5 při 9 odděleních. **Rozpočet školy se v roce 2020 navýšil o 5 mil., což odpovídá 11 %**. Nejvyšší část příjmů plyne škole **ze státního rozpočtu- 38 mil., což odpovídá 76 % jejího rozpočtu**. Z roku 2019 na **2020 je patrné navýšení příspěvků ze státního rozpočtu o 15 %**.

4. Závěry a doporučení:

V roce 2020 začala v ČR platit nová reforma financování regionálního školství. Tato **reforma změnila způsob, jakým jsou školám a školským zařízením připisovány prostředky ze státního rozpočtu**. Celkové výdaje na regionální školství činily v roce **2019 143,72 mld. Kč** a v roce **2020 161,48 mld. Kč**. Došlo tedy k navýšení zhruba o 18 mld. Kč při meziročním **tempu růstu 12,36 %**. Je nutné zmínit, že **další legislativní změnou od roku 2020 bylo plošné zvýšení platů pedagogických zaměstnanců o 8 %**. Lze tedy předpokládat, že zvýšený objem finančních prostředků na financování regionálního školství není zapříčiněn změnou způsobu jejich rozdělování, nýbrž je důsledkem právě zmíněného navýšení platů. Pro názornou ukázkou dopadu legislativních změn na konkrétní vzdělávací zařízení byla navázána spolupráce se **základní školou v Plzni**, která v roce **2019 hospodařila s rozpočtem 46,19 mil. Kč** a v roce **2020 s 50,64 mil. Kč**. I zde došlo k **navýšení, konkrétně o 11 %**. Z rozhovoru se zástupcem vedení základní školy vyplynulo, že škola v roce 2020 pokryje všechny potřebné výdaje. V praktické části byla vypočtena hodnota **PHmax školy ve výši 865**. Zástupci vedení školy si jsou vědomi rezervy mezi hodnotami PHmax a PHškoly ve výši 711, ale z kapacitních důvodů nemohou již žáky rozdělit do více tříd. Škole se **podařilo včas optimalizovat PHmax školní družiny**, takže mohla otevřít další 9. oddělení a přijmout jednu novou vychovatelku. Zástupce vedení školy v rozhovoru přiznal, že se ke konci školního roku 2019/2020 více soustředí na **dopady způsobené pandemií koronaviru**, která v průběhu psaní práce zastihla nejen Českou republiku. Opatření spojená s bojem proti viru měla dopad také na školství. Proto byla dodatečně do práce přidána kapitola věnovaná tomuto tématu.

VYSOKÁ ŠKOLA EKONOMIE A MANAGEMENTU

Nárožní 2600/9a, 158 00 Praha 5

Po reformě financování regionálního školství bylo voláno několik let. Kritizováno bylo zejména financování škol odvíjející se pouze od počtu žáků. Z výpočtů v praktické části práce bylo zjištěno, že školám jsou přiřazeny jednotlivé koeficienty pro výpočet hodnoty PHmax na základě naplněnosti ve třídách. Kvůli ztrátě několika jednotlivých žáků může klesnout škole hodnota jejího PHmax. V konkrétním případě základní školy by při ztrátě 4 žáků školní družina nedostala finanční prostředky na 1 oddělení a na 1 vychovatelku. Lze říci, že školy a školská zařízení se budou i nadále snažit uchovat si svůj optimální počet žáků a studentů. Zároveň je potřeba zdůraznit, že reforma odstranila problém financování platů školám s vyšším věkovou strukturou sboru (delší praxí).

KLÍČOVÁ SLOVA

Regionální školství, PHmax, rozpočet, základní školy

SUMMARY

1. Main objective:

The main objective of the thesis is to assess the funding of a regional school system influenced by the legislative changes, and their effect on an elementary school budget.

2. Research methods:

Based on the method of description of specialized sources, a literary research is made in the theoretical part of the thesis. Analysis of particular data is performed in the analytical part. The main sources for data are MŠMT (Ministry of Education, Youth and Sports), MFČR (Ministry of Finance of the Czech Republic) and ČSÚ (Czech Statistical Office). Indicators showing the percentage of taking share in specific variables are determined based on that data. Furthermore, the year-on-year growth rate and the time-specific average growth rate are calculated. The values of the absolute and relative difference for a specific time period are also calculated in the thesis. A semi-structured interview is done with a deputy headmaster of a specific elementary school. The PHmax (maximum amount of hours which can be funded by MŠMT) value is calculated for the elementary school, which is then compared with the PHškoly (actual amount of hours which are taught at the school) value. The PHmax value for the after school club is calculated. Finally, an analysis of school budgets is conducted for the years 2018 to 2020, the latter one being the year when the legislative changes took place.

3. Result of research:

In 2012, the Czech Republic spent 2,6% of its GDP on regional school systems which makes it the fourth lowest compared to average of all the OECD countries. In the long-term, the biggest institutor of the Czech regional school systems is the public sector which amounted to 94% of all the institutors in the school year 2017/2018. The major part of the MŠMT expenditures goes to the regional school systems. In 2020, it is over 70% with the total amount of 161 bil. CZK. Between 2019 and 2020, there was an expenditure increase of 12,36% which was one per cent higher than the average growth rate. Together with the reform, an across-the-board increase of tariff wages of pedagogical employees took place in 2020. By comparing tariff salary tables of 2019 and 2020, an 8%

VYSOKÁ ŠKOLA EKONOMIE A MANAGEMENTU

Nárožní 2600/9a, 158 00 Praha 5

increase in teacher salaries was calculated. In the final section of this part of the thesis, the PHmax value of a particular elementary school was calculated which equalled 865 hours a week. Based on the school reports, the PHškoly value of 711 hours a week was ascertained. Thus, the school could potentially give employment to another seven full-time teachers, and the MŠMT would still provide the needed financial means. The PHmax value of the after-school club amounted to 227,5 hours a week taking into account nine departments in service. The school budget increased by 5 mil. in 2020 which corresponds to 11% increase. The biggest part of the school income comes from the state budget. It amounts to 38 mil. which makes up to 76% of the school budget. The state budget allowance increased by 15% between 2019 and 2020.

4. Conclusions and recommendation:

In 2020, a new regional school systems funding reform came into force. This reform changed the way the schools are funded by the state budget. The overall expenditures on the regional school systems amounted to 143,72 bil. CZK in 2019, and 161,48 bil. CZK in 2020. There was almost 18 bil. CZK increase, and the year-to-year growth rate of 12,36%. It is important to note that another legislative change took place in 2020 which raised the wages of pedagogical employees by 8% across the board. It is safe to assume that the increased financial volume used to finance regional school systems was not caused by a change in the way of its distribution. Rather, it was the result of the aforementioned salary increase. An elementary school in the city of Pilsen was contacted for the purpose of creating an illustrative example. This school administered a budget of 46,19 mil. CZK in 2019, and 50,64 mil. CZK in 2020. An increase took place here as well, specifically by 11%. As emerged from the interview with the deputy headmaster, the school will be able to cover all the necessary expenditures in 2020. The PHmax value of the school calculated in the practical part was 865. The deputy headmaster is aware of the difference between the PHmax and PHškoly values, but they are unable to re-distribute the students for limited capacity reasons. The school has managed to optimize the PHmax value of the after-school club in time, so that nine departments can be opened and another educator can be employed here. During the interview, the deputy headmaster admitted that their focus at the end of the current school year shifted to the impacts of the coronavirus pandemic, which afflicted the Czech Republic and other countries during the course of writing the thesis. The measures connected with the struggle against the coronavirus affected the education. On that account, a chapter dedicated to this topic was added to the thesis.

The regional school system reform has been demanded for several years. The way of funding schools depending on the number of students was heavily criticized. The calculations in the practical part made it clear that the individual coefficients for the PHmax value calculation are based on how filled the classrooms are. Losing a certain number of students can cause a decrease of the PHmax value. In the case of this particular school, losing four students will cause not getting enough financial means to run one after-school club department, and subsequently to employ one educator. It is safe to assume that schools will continue to aim for an optimal number of students in their classes. At the same time, it is important to accentuate that the reform eliminated the problem with funding of the salaries in the schools with older teaching staff (with longer teaching experience).

KEYWORDS

Regional school, PHmax value, budget, elementary school

JEL CLASSIFICATION

H 52 - Government Expenditures and Education

H 61 – Budget, Budget Systems

H 75 - State and Local Government: Health • Education • Welfare • Public Pensions

VYSOKÁ ŠKOLA EKONOMIE A MANAGEMENTU

Nárožní 2600/9a, 158 00 Praha 5

Vysoká škola ekonomie a managementu
Nárožní 2600/9a, 158 00 Praha 5

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Jméno a příjmení:	Kristýna Vavříčková
Studijní program:	Ekonomika a management (Ing.)
Studijní obor:	Management firem
Studijní skupina:	MF 27
Název DP:	Financování regionálního školství a dopad legislativních změn na rozpočet základní školy
Zásady pro vypracování (stručná osnova práce):	<ol style="list-style-type: none">1. Úvod2. Teoreticko-metodologická část (vzdělávací soustava ČR, legislativní úprava regionálního školství, metody a zdroje financování regionálního školství, metodika práce)3. Praktická část (poskytovatelé vzdělávání v rámci regionálního školství, financování regionálního školství, činnost a finanční zajištění vybraného vzdělávacího zařízení)4. Závěr
Seznam literatury: (alespoň 4 zdroje)	<ul style="list-style-type: none">• NAHODIL, F. et al. <i>Veřejná správa a financování veřejného sektoru</i>. Plzeň : Aleš Čeněk, 2014. 366 s. ISBN 978-80-7380-536-4.• OTRUSINOVÁ, M., KUBÍČKOVÁ, D. <i>Finanční řízení municipálních účetních jednotek – po novele zákona o účetnictví</i>. Praha : C. H. Beck, 2011. 178 s. ISBN 978-80-7400-342-4.• PEKOVÁ, J. et al. <i>Veřejný sektor – řízení a financování</i>. Praha : Walters Kluwer, 2012. 488 s. ISBN 978-80-7357-936-4.• SIKORA, P. <i>Majetek školské příspěvkové organizace – kontrola a hospodaření</i>. Karviná : Paris, 2018. 197 s. ISBN 978-80-87173-42-8.
Harmonogram	<ul style="list-style-type: none">• Zpracování cílů a metodiky do 15. 12. 2019• Zpracování teoretické části do 15. 02. 2020• Zpracování výsledků do 05. 04. 2020• Finální verze do 01. 05. 2020
Vedoucí práce:	Ing. Dana Stará, Ph.D.

prof. Ing. Milan Žák, CSc.
rektor

V Praze dne 1. 12. 2019

Prof. Ing.
Milan
Žák CSc.

Digitálně podepsal Prof.
Ing. Milan Žák CSc.
DN: cn=Prof. Ing. Milan
Žák CSc., c=CZ, o=Vysoká
škola ekonomie a
managementu, a.s.,
givenName=Milan,
sn=Žák, serialNumber=ICA
-10393535

Obsah

1 Úvod	1
2 Teoreticko-metodologická část práce	3
2.1 Vzdělávací soustava ČR.....	3
2.1.1 Historie vzdělávání v ČR.....	3
2.1.2 Mezinárodní standardy	4
2.1.3 Regionální školství	5
2.1.4 Základní školy	6
2.1.5 Zaměstnanci ve školství a jejich odměny	8
2.1.6 Veřejný sektor	11
2.2 Legislativní úprava regionálního školství	14
2.2.1 Předpisy vztahující se k předchozí úpravě financování regionálního školství (platné do 31. 12. 2019)	17
2.2.2 Reforma financování regionálního školství.....	18
2.2.3 Výkaznictví	20
2.3 Metody a zdroje financování regionálního školství	21
2.3.1 Rozpočet příspěvkové organizace	23
2.3.2 Maximální dotace na počet odučených hodin týdně (PHmax)	25
2.3.3 Evropské fondy.....	27
2.4 Opatření spojená s bojem proti koronaviru.....	29
2.5 Metodika	30
3 Analytická část práce.....	34
3.1 Poskytovatelé vzdělávání v rámci regionálního školství	34
3.2 Reforma financování regionálního školství	38
3.2.1 Předchozí úprava financování regionálního školství (platná do 31.12. 2019).....	38
3.2.2 Reforma financování	40
3.3 Činnost a finanční zajištění vybraného vzdělávacího zařízení.....	46
3.3.1 Výpočet hodnoty PHmax	49
3.3.2 Finanční dopady koronaviru na základní školu	52
3.4 Shrnutí.....	53
4 Závěr	56
5 Literatura	58
6 Přílohy	I

Seznam použitých zkratk

ČR – Česká republika
KZÚV – krajské zařízení ústavní výchovy
MP – mzdové prostředky
MPP – mzdové prostředky pedagogů
MPN – mzdové prostředky nepedagogů
MŠ – mateřské školy
MŠMT – Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
NIV – neinvestiční výdaje
NS – nástavbové studium
NUV – Národní ústav pro vzdělávání
OBV – ostatní běžné výdaje
ONIV – ostatní neinvestiční výdaje
OON – ostatní osobní náklady
PŘO – přímo řízené organizace uvedené v příloze č. 2 zákona č. 157/2000 Sb., o přechodu některých věcí, práv a závazků z majetku České republiky do majetku krajů, obsahuje seznam organizací, které Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy České republiky nepřevádí na kraje, jedná se zejména o speciální školy, diagnostické ústavy a výchovné ústavy.
RgŠ – Regionální školství
RgŠ ÚSC – Regionální školství územních samosprávních celků
RN – republikový normativ
RP – rozvojové programy
SR – státní rozpočet
SŠ – střední školy
VOŠ – vyšší odborné školy
Zam. /1000 ž. – počet zaměstnanců na 1 000 žáků
ZŠ – základní školy

Seznam tabulek

Tabulka 1 Mezinárodní srovnání vzdělání podle ISCED	4
Tabulka 2 Kombinace druhů činností a skupin profesí pedagogických pracovníků v jednotlivých školských zařízeních	20
Tabulka 3 Přehled výkazů RgŠ	25
Tabulka 4 Výdaje na vzdělávací instituce v podílu z HDP v % na primární, sekundární a postsekundární neterciální vzdělávání dle zdroje za rok 2012	34
Tabulka 5 Veřejné výdaje na školství a jejich podíl na celkových výdajích státního rozpočtu v ČR v letech 2008 až 2015 (v běžných cenách v mld. Kč, v %)	35
Tabulka 6 Statistika základního vzdělávání ve školním roce 2018/2019	X
Tabulka 7 Počet žáků na jednoho učitele v jednotlivých krajích, školní roky 2008/2009 a 2018/2019	38
Tabulka 8 Struktura rozpočtu běžných výdajů ve výdajovém bloku RgŠ na rok 2019	39

Tabulka 9 Výše republikových normativů pro rok 2019 v Kč na žáka	39
Tabulka 10 Výkony krajského a obecního školství v letech 2014/2015 až 2018/2019 v Kč na žáka	40
Tabulka 11 Prostředky rozepsané MŠMT do RgŠpro rok 2020(mld. Kč)	40
Tabulka 12 Rozdělení jednotlivých buněk v rámci platových tříd tabulky13	42
Tabulka 13 Platové tabulky pedagogických pracovníků v roce 2019, 2020, absolutní a relativní navýšení platů	43
Tabulka 14 Přehled tempa růstu na výdaje regionální školství a kapitoly 333 MŠMT v mld. Kč mezi roky 2010 až 2020	45
Tabulka 15 Hospodaření ZŠ XY za rok 2018 až 2020 v tis. Kč	47
Tabulka 16 Hodnoty PHmax pro různě naplněné třídy základní školy, 1. a 2. stupeň	49
Tabulka 17 PHmax žáků vzdělávaných podle § 38 nebo § 41 školského zákona	49
Tabulka 18 Hodnota PHmax pro školní družinu s celkovým počtem oddělení 8-10	51
Tabulka 19 Stupnice platových tarifů pedagogů podle platových tříd a stupňů pro rok 2019 (v Kč měsíčně)	I
Tabulka 20 Platová tabulka pedagogů pro rok 2020	I
Tabulka 21 Oddíl IVa výkazu P1c-01	III
Tabulka 22 Příloha k nařízení vlády č. 123/2018 Sb.	III
Tabulka 22 Podíl výdajů na vzdělávání vůči HDP v zemích OECD (v %) IV	IV
Tabulka 23 Normativy pro stanovení rozpočtu přímých výdajů státního rozpočtu pro jednotlivé školy a školní družiny zřizované krajem, obcí nebo svazkem obcí pro rok 2020	V
Tabulka 24 Vývoj výdajů kapitoly 333 – MŠMT v letech 2005-2020	XI

Seznam grafů

Graf 1 Podíl výdajů na vzdělávací instituce primární, sekundární a post-sekundární/terciální úrovně na HDP v roce 2012 (v %)	35
Graf 2 Zřizovatelé regionálního školství ve školních letech 2007/2008 a 2017/2018	36
Graf 3 Vývoj výdajů kapitoly 333- MŠMT v letech 2005 až 2020	44
Graf 4 Vnitřní členění rozpočtu MŠMT do výdajových bloků v roce 2020 (v mld. Kč)	45

Seznam obrázků

Obrázek 1 Členění výdajů regionálního školství	22
Obrázek 2 Mzdové výdaje ve financování školy	28
Obrázek 3 Procentní navýšení počtu žáků na jednoho učitele v jednotlivých krajích ČR mezi školními roky 2008/2009 a 2018/2019	37

1 Úvod

Diplomová práce je zaměřena na financování regionálního školství v České republice. Vzdělání patří k základním kamenům všech státních systémů. Kvalitní vzdělávací systém podporuje ekonomickou prosperitu státu, ale buduje také občanství, důstojný život a spokojenou náladu ve společnosti. Vyspělá společnost se neobejde bez vzdělaných občanů s vysokou mírou znalostí a dovedností. I to je důvodem, proč je školství jednou z nejdůležitějších veřejných služeb. Tuto skutečnost si uvědomuje i Česká republika, která se snaží školství modernizovat a posouvat kupředu např. reformami nejen v oblasti vzdělávání, ale také v oblasti financování. Poslední velkou změnou, kterou vláda ČR přinesla, je reforma financování regionálního školství (dále jen RgŠ), která vstoupila v platnost 1. 1. 2020 a je stále velmi aktuálním tématem, které zajímá média i veřejnost. Regionální školství představují školy základní, střední, konzervatoře, vyšší odborné školy a mateřské školy. Reforma přinesla změny ve financování škol a školských zařízeních, které jsou zřizovány územními samosprávnými celky a financovány ze státního rozpočtu. Neméně probíraným tématem jsou odměny pedagogických pracovníků. Reforma ovlivňuje způsob, jakým jsou školám prostředky na tarifní platy pedagogů přidělovány. Téma je tedy velice aktuální a v práci je zacházeno s nejnovějšími daty, která jsou často vydávána až v samotném průběhu zpracování.

Cílem diplomové práce je zhodnotit financování regionálního školství pod vlivem legislativních změn a jejich dopad na rozpočet základních škol.

Zejména na středních školách bylo dlouhodobě voláno po tom, že systém financování na žáka vede ke snaze získat a udržet studenty na škole, i když to může znamenat snížení nároků na přijímací zkoušky či náročnost výuky. V diplomové práci je pozornost věnována všem institucím, které spadají pod pojem regionální školství, a do větších podrobností je zaměřena na základní školy. V praktické části práce je konkrétně proveden rozbor jedné základní školy z Plzeňského kraje.

Diplomová práce se skládá z teoretické a praktické části. Teoretický rámec je rozdělen do 3 podkapitol: Vzdělávací soustava ČR, Legislativní úprava regionálního školství a Metody a zdroje financování regionálního školství. První podkapitola je zaměřena na vzdělávací soustavu ČR, která je součástí veřejného sektoru, z tohoto důvodu je část kapitoly veřejnému sektoru věnována. V teoretické části práce převažuje literární rešerše vypracovaná z odborné literatury, jejíž seznam je uveden na konci práce. Pomocí metody deskripce byly vymezeny základní pojmy a vztahy. Aby byla literární rešerše co nejvíce objektivní, byly využity zdroje odborné literatury od různých autorů. V druhé podkapitole s názvem Legislativní úprava regionálního školství jsou podrobeny rozboru platné zákony, vyhlášky a komentáře ke školskému zákonu. Zvláštní pozornost je věnována legislativním pramenům, podle kterých dochází ve financování regionálního školství ke změnám od začátku roku 2020. Třetí kapitolu teoretické části tvoří Metody a zdroje financování regionálního školství. Je zde popsán systém jak předchozího financování, tak způsobu financování nového, který platí teprve od letošního roku. Pozornost je zaměřena na principy fungování jednotlivých systémů a zejména změny, které přinesla nová novela. Informace jsou čerpány nejen z novelizačního znění školského zákona, ale také z aktuálních informací zveřejněných Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy (dále jen MŠMT). Dalším zdrojem jsou metodické pokyny pro školská zařízení, kterých se změna ve financování RgŠ přímo dotýká. Všechny výše zmíněné kapitoly podrobně popisují předepsaná témata. Pro lepší přehlednost je každá podkapitola rozdělena ještě na několik subkapitol. Na závěr teoretické části práce je popsána metodika. V metodice je k nalezení popis celého procesu tvorby diplomové práce. Pojednává nejen o literární rešerši

a zdrojů k ní potřebných, ale také o datech a zdrojích, ze kterých byla data čerpána. V metodice jsou také popsány jednotlivé metody, které jsou využity pro samotný výzkum práce. Pro tyto účely byly použity různé nástroje, jejichž seznam je opět k nalezení v metodice.

V praktické části práce je podroben rozboru jak nový systém financování, tak systém financování na žáka v konkrétních číslech. Jsou nacházeny rozdíly v získávání financí, tvorbě rozpočtu a v konkrétním případě také v možnostech školy využít naplno nové možnosti. V práci je nahlíženo na financování regionálního školství z pohledu makroekonomie. Pozornost je tedy věnována zejména celkovým výdajům na financování školství, vývoji výdajů v časové ose, porovnání mezi jednotlivými kraji a zdrojům financování. Přesto pro vyobrazení konkrétního dopadu legislativních změn na vzdělávací instituci byla navázána spolupráce se základní školou v Plzni. Škola vykonává činnost základní školy, školní družiny a školní jídelny. Jejím zřizovatelem je Magistrát města Plzně a škola je jeho příspěvkovou organizací. Škola hospodáří mimo prostředků ze státního rozpočtu, ke kterým se váže nová reforma financování, s prostředky zřizovatele a s prostředky vlastními. Také se uchází u různé mimorozpočtové zdroje ve formě grantů a dotací. Zmíněné finanční prostředky ze státního rozpočtu, se kterými škola hospodářila v roce 2019, byly dány do komparace s jejím rozpočtem v roce 2020, který byl již sestaven novým způsobem financování. S reformou financování regionálního školství byly představeny také nové termíny PHmax a PHškoly. PHškoly je počet hodin, které škola za týden skutečně odučí a vychází z výkazů, které škola vyplňuje na začátku školního roku. Hodnota PHmax vyjadřuje, kolik hodin týdně je MŠMT škole schopno a ochotno maximálně zafinancovat. V práci je vypočítána hodnota PHmax pro základní školu i pro její školní družinu. Na příkladech je názorně ukázáno, jak může změna počtu několika žáků změnit hodnotu PHmax školského zařízení. Součástí výstupu jsou doporučení, jak se na nový systém financování co nejlépe adaptovat. Doporučení lze aplikovat i na školy, které mají obdobou velikost, nacházejí se ve velkém městě a navštěvuje je vysoký počet žáků. Pro tyto účely byly nastudovány zejména veřejně přístupné výroční zprávy a rozpočty. Nutno podotknout, že ve školství vždy dochází ke kolizi kalendářního roku, na který jsou sestaveny rozpočty, s rokem hospodářským, kterým je v tomto případě rok školní. Diplomová práce bude odevzdána v polovině roku 2020, od jehož začátku začala platit nová reforma financování regionálního školství, v tuto chvíli tedy nejsou k dispozici všechny údaje. Kraje a školy však mají rozpočet naplánovaný na celý rok dopředu a z těchto čísel bude také v práci vycházeno.

Práce není zaměřena pouze na výdaje. Aby bylo možné školy financovat, je potřeba nejdříve k tomu potřebné prostředky získat. Jsou tedy představeny také zdroje, ze kterých školy finanční prostředky získávají.

2 Teoreticko-metodologická část práce

V první části teoreticko-metodologické práce jsou v práci vymezeny základní vztahy mezi vzdělávací soustavou ČR, regionálním školstvím a veřejným sektorem.

2.1 Vzdělávací soustava ČR

Mihola (2014, s. 19) definuje vzdělávání jako: „*nezbytnou činnost tvorů nadaných intelektem.*“ Autor charakterizuje touhu učit novou generaci účelným dovednostem a převádět ověřené principy a poznatky o světě jako potřebu, která provází lidstvo od samého jeho vzniku. Dle autora ji mají i zvířata, která to, co nemají dané svým instinktem, se učí od svých rodičů. Autor dodává, že lidé však v této činnosti pokročili mnohem dále, protože vytvořili účelné pomůcky pro předání cenných dovedností svým potomkům.

Valenta (2013, 24) popisuje, že vzděláváním se rozumí proces a vzděláním jeho výsledek, tedy úspěšné zakončení procesu vzdělávání. Investice do vzdělání je důležitá pro konkurenceschopnost státu a má význam pro všechny jeho občany. V České republice minimálně povinnou školní docházku musí absolvovat každý. Za to dodnes vděčíme Marii Terezii a tento zlom v historii českého školství je představen následovně.

2.1.1 Historie vzdělávání v ČR

Liška (2017, s. 132-135) uvádí významnou změnu školského systému, kterou zavedla v 18. století Marie Terezie. Do té doby byl dle autora školský systém výhradně v režii církve, a právě reforma osvícené panovnice měla dopad na veškeré vrstvy obyvatel s cílem omezit jejich negramotnost. Autor popisuje, že v každém městě byla zavedena hlavní škola, ve které se vyučovala: latina, němčina, dějepis, zeměpis, rukodělné a řemeslné práce. Autor dále představuje normální školy, které byly zřízeny v zemských hlavních městech a sloužily k přípravě na gymnázia, ze kterých se stala příprava k univerzitnímu vzdělání. Úroveň jednotlivých tříd byla dle autora v počátcích velmi nedostatečná. Vysvětluje to tím, že školy vyhlížely spíše jako chatrče a trpěly nedostatkem profesionálních světských kantorů. Autor dokonce uvádí, že učitelé byli například vysloužilí vojáci, kteří měli sami problém číst a psát. Kantori byli dle autora chudí a jejich sociální postavení ve společnosti bylo velmi problematické a odvíjelo se od přístupu vrchnosti a obcí, které většinou pohlížely na triviální školy jako na nutné zlo. Autor pokračuje, že učitelé často ve školách přímo žili a jejich obytné přístavky byly velmi skromné. Na lepší časy se začalo blýskat podle slov autora až po roce **1773**, kdy byl zrušen jezuitský řád a byl vydán **nový školský řád**, v rámci kterého byla nařízena povinná školní výuka všech dětí od 6 do 12 let v případě, že neměly vlastní soukromé učitele. Přestože autor připouští, že zejména na vesnicích chodily děti do školy nárazově, protože pomáhaly při žních a s dalšími pracemi doma, hodnotí změnu školské soustavy jako významné kulturní povznesení všech obyvatel rakouské monarchie, které v řádu let přineslo požadované snížení negramotnosti mezi nejchudšími společenskými vrstvami. Mihola (2014, s. 25) kritizuje metody tehdejšího vzdělávání a popisuje je jako takové, kdy vzdělávání bylo spíše vtlučeno než vléváno a více než vedením a sebekázní, bylo vynucováno tresty. Autor pokračuje, že nebyl kladen důraz na rozvoj osobnosti, ale důležité bylo zařazení osoby do společnosti státu tak, jak bylo stanoveno. Autor však kladně hodnotí snahu Marie Terezie pomoci vzdělání umožnit alespoň osobní růst poddaným ze slabších sociálních vrstev.

Mihola (2014, s. 29) popisuje, že v rozvoji školství pokračoval také syn Marie Terezie Josef II., který zrušil nevolnictví a uzákonil povinnou školní docházku. Dle autora je již v 19. století

vzdělání v západních a středních zemích Evropy samozřejmostí pro děti obou pohlaví, všech sociálních vrstev i náboženských vyznání. Autor chválí, že díky reformám patřily české země mezi státy s nejvyšší vzdělaností.

Nyní již bude v práci popsán současný vzdělávací systém České republiky.

Na strukturu vzdělávací soustavy může být nahlíženo z mnoha různých úhlů. Při porovnávání vzdělávání ve více zemích, je žádoucí použít tomu odpovídající mezinárodní standardy. Při pohledu na vzdělávací soustavu z pohledu financování, je logické členění na regionální školství a vysoké školy.

2.1.2 Mezinárodní standardy

Při bližším zkoumání mezinárodních standardů vyplývá podoba mezinárodních systémů vzdělávání, samozřejmě přes dílčí rozdíly. ČSÚ (2016) uvádí mezinárodní klasifikaci ISCED, která je rozdělena do devíti úrovní od ISCED 0 až ISCED 8. Čím je číslo vyšší, tím vyšší vzdělání poskytuje. Pokud vzdělání nelze do žádné kategorie zařadit, je umístěno do kategorie ISCED 9. Ostatní kategorie a úroveň vzdělání, kterou představují, zobrazuje následující tabulka 1.

Tabulka 1 Mezinárodní srovnání vzdělání podle ISCED

Klasifikace	Vzdělání	ČR
ISCED 0	Vzdělávání v raném dětství	Mateřské školy
ISCED 1	Primární vzdělávání	První stupeň ZŠ
ISCED 2	Nižší sekundární vzdělávání	Druhý stupeň ZŠ
ISCED 3	Vyšší sekundární vzdělávání	Střední školy s maturitou
ISCED 4	Postsekundární neterciární vzdělávání	Pomaturitní kurzy
ISCED 5	Krátký cyklus terciárního vzdělávání	Poslední ročníky konzervatoří
ISCED 6	Bakalářská nebo jí odpovídající úroveň	Bakalářská program
ISCED 7	Magisterská nebo jí odpovídající úroveň	Magisterský program
ISCED 8	Doktorská nebo jí odpovídající úroveň	Doktorská studia
ISCED 9	Vzdělávání jinde neuvedené	

Zdroj: vlastní zpracování, ČSÚ (2016)

V tabulce 1 jsou přehledně rozepsány všechny skupiny ISCED. Již bylo zmíněno, že pokud stupeň vzdělání nelze zařadit do kategorie ISCED 0 – ISCED 8, přísluší do kategorie ISCED 9. Nejnižší stupeň vzdělání v raném dětství, které spadá do skupiny ISCED 0, v České republice zastřešují mateřské školy. Primární vzdělávání, kam je v ČR zařazen první stupeň základní školy, je správně zařazeno do skupiny ISCED 1. Skupina ISCED 2 představuje nižší sekundární vzdělávání, které v ČR představuje druhý stupeň základní školy a nižší stupně víceletých gymnázií. Vyšší sekundární vzdělávání se řadí do samostatné skupiny ISCED 3 a do této kategorie patří vyšší stupně víceletých gymnázií, ale také gymnázia čtyřletá, lycea a další obory středoškolského vzdělávání. Poté následuje postsekundární terciární vzdělávání ve skupině ISCED 4. V této skupině jsou pomaturitní kurzy, denní jednoleté kurzy cizích jazyků, ale také rekvalifikační kurzy akreditované MŠMT a kurzy, které pro absolventy středních škol pořádají

vysoké školy. Krátký cyklus terciálního vzdělávání, nebo-li skupina ISCED 5, je v ČR zastoupen posledními dvěma ročníky šestiletých a osmiletých konzervatoří. Vysokoškolské studium bakalářského stupně řadí ČSÚ do skupiny ISCED 6 a magisterské obory do ISCED 7. Nejvyšší uvedenou skupinou je ISCED 9, kam spadají doktorská studia a jim odpovídající úroveň.

V České republice musí být každá škola zapsána ve školském rejstříku, který spravuje MŠMT (2020a).

Aby byla vzdělávací soustava ČR alespoň zevrubně uvedena do kontextu kategorizace podle mezinárodního srovnávání, byla vytvořena tabulka 1. Diplomová práce je však psána na téma regionálního školství ČR, konkrétně na jeho financování. Proto bude v následující části využito dělení vzdělávací soustavy ČR na regionální školství a školství vysokoškolské. Nejprve bude vysvětlen pojem regionální školství.

2.1.3 Regionální školství

Vzdělávací soustavu je možné rozdělit na regionální a vysoké školství. (Peková, 2012, s. 254) uvádí, že regionální školství zahrnuje školy a školská zařízení, která podléhají právní úpravě školského zákona. Nadřazenými orgány jsou dle autorky MŠMT a příslušné kraje. Autorka doplňuje, že naopak vysoké školy jsou řízeny přímo ministerstvem a řídí se zákonem o vysokých školách č. 111/1998 Sb., dle kterého pod MŠMT spadají jak soukromé, tak státní vysoké školy.

Konkrétní výčet zařízení, která patří do kategorie regionálního školství, obsahuje Školský zákon č. 561/2004 Sb. podle § 7 odst. 3 tohoto zákona regionální školství představují školy mateřské, základní a základní umělecké školy, střední školy a střední odborná učiliště. Do regionálního školství se řadí dále konzervatoře, vyšší odborné školy a jazykové školy, které mají právo státní jazykové zkoušky. Peková (2012, s. 245) nabízí zjednodušené shrnutí, že regionální školství tvoří všechny školy s výjimkou vysokých škol.

Školský zákon mimo jiné uvádí vzdělávání v rámci regionálního školství jako veřejnou službu. Avšak poskytovatelé nemusí být jen subjekty veřejného sektoru (stát, kraje, obce a dobrovolné svazky obcí), ale také soukromé subjekty (fyzické a právnické osoby), církve a náboženské společnosti. S tím souhlasí Peková (2012, s. 243) a popisuje, že podle svého zřizovatele školy a školská zařízení nabývají různých právních forem. Autorka konkrétně zmiňuje školské právnické osoby, příspěvkové organizace, příspěvkové organizace státu a organizační složky státu.

Voltnerová et al. (2011, s. 48) představují, že základní úprava vztahu mezi zřizovatelem a příspěvkovou organizací se řídí dle zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů. Územní samosprávních celek (obec, kraj) zřizuje příspěvkové organizace pro takové činnosti, které jsou zpravidla neziskové a svým rozsahem, strukturou a složitostí vyžadují samostatnou právní subjektivitu. Autoři pokračují, že zřizovatel o zřízení příspěvkové organizace musí vydat zřizovací listinu, která má předepsané náležitosti:

- název organizace a sídlo příspěvkové organizace;
- název zřizovatele (obec, která školu zřizuje);
- identifikační číslo příspěvkové organizace;
- hlavní účel a předmět činnosti;

- označení statutárního orgánu a způsobu zastupování;
- vymezení majetku ve vlastnictví zřizovatele, který se příspěvkové organizaci svěřuje k hospodaření;
- vymezení práva pro správu svěřeného majetku;
- vymezení okruhy doplňkové činnosti (pronájem prostor, vaření pro cizí strávníky);
- vymezení doby, po kterou je organizace zřízena.

S výše uvedeným souhlasí Sikora (2018, s. 17). Voltnerová et al. (2011, s. 57) charakterizují doplňkovou činností, kterou zřizovatel může příspěvkové organizaci povolit za předpokladu, že nebude narušovat činnost hlavní, naopak má využít hospodářských a personálních prostředků školy, ale účetně se musí sledovat odděleně od činnosti hlavní a nesmí být ztrátová (dotována z hlavní činnosti). Sikora (2018, s. 17) výrok změkčuje, že u doplňkové činnosti se předpokládá její ziskovost. Dále uvádí, že na některé doplňkové činnosti je potřeba živnostenské oprávnění.

Voltnerová et al. (2011, s. 52) dodávají, že zřizovací listinu je možné změnit pouze dodatky. Voltnerová et al. (2011, s. 6) uvádějí, že zřizovatel má povinnost zapsat novou příspěvkovou organizaci do obchodního rejstříku. Základní pravidla pro finanční hospodaření a pro nákladání s peněžními fondy se opět stanoveno zákonem 250/2000 Sb. Peněžními fondy se rozumí rezervní fond, investiční fond, fond odměn a fond kulturních a sociálních potřeb. Poslední zmíněný fond se řídí samostatnou vyhláškou č. 114/2002 Sb., Vyhláška o fondu kulturních a sociálních potřeb.

Sikora (2018, s. 6) k tématu dodává, že obdobný institut příspěvkové organizace se nachází pouze na Slovensku, což je důsledek dlouhodobého společného právního systému obou zemí.

Studenti a žáci mohou studovat v různých formách. Valenta (2013, s. 62) charakterizuje, že základní vzdělávání se uskutečňuje v denní formě, střední a vyšší odborné vzdělávání může být uskutečněno v denní, večerní, dálkové, distanční i kombinované formě.

2.1.4 Základní školy

Nejen školství, ale také regionální školství je rozsáhlá oblast, diplomová práce samozřejmě popisuje celé regionální školství, ale podrobněji se zaměřuje na základní školy. Což umožňuje také lepší porovnání financování před a po 1. 1. 2020. Valenta (2013, s. 62) popisuje základní vzdělání v ČR jako povinnost pro žáky od šesti let s tím, že povinná školní docházka trvá devět let a místem její realizace je základní škola nebo základní škola speciální. Autor popisuje i případ, kdy jedinec základní vzdělání nedokončí. V takové situaci může navštěvovat kurzy, které škola může pořádat na základě domluvy se svým zřizovatelem. Cílem základního vzdělávání je dle autora vnuknutí základů pro celoživotní učení a na prvním i druhém stupni může být vykonáno individuální formou.

Mihola (2014, s. 40) definuje základní vzdělávání jako jediné povinné v ČR. Autor charakterizuje první stupeň základního vzdělávání jako jedno z nejnáročnějších období, během kterého dochází k adaptaci na nový životní režim, pravidelný způsob práce v novém prostředí a rozvíjejí vazby k jiným lidem. V kontextu posledního zmíněného bodu autor zdůrazňuje, že výchova probíhá v heterogenních kolektivech vrstevníků z různých sociálních skupin. Autor vytyčuje cíle základního vzdělávání:

- efektivní vzdělávání;

- vytváření motivace k učení;
- rozvoj osobnosti žáka;
- příprava na spolupráci a soužití s druhými lidmi;
- vybavení pro osobní a profesní život;
- schopnost adaptace na současný dynamický svět.

Vyhláška 2005/48 Sb., o základním vzdělávání a některých náležitostech plnění povinné školní docházky určuje, že:

- vyučování nesmí začínat dříve než v 7 hodin a musí být ukončeno nejpozději do 17 hodin.
- žákům je umožněn vstup a pobyt v budově školy nejméně 20 minut před začátkem vyučování a o přestávce mezi dopoledním a odpoledním vyučováním;
- počet vyučovacích hodin týdně v jednotlivých ročnících a předmětech stanovuje školní vzdělávací program;
- mezi vyučovacími hodinami jsou nejméně desetiminutové přestávky;
- během dopoledního vyučování se zařazuje alespoň jedna přestávka v délce nejméně 15 minut;
- přestávka mezi dopoledním a odpoledním vyučováním trvá nejméně 50 minut.

Vyhláška dále stanovuje, že škola tvořená třídami prvního a druhého stupně má nejnižší průměrný počet žáků ve třídě 17, v případě školy, která má nejvýše 2 třídy v každém ročníku, je nejnižší průměrný počet žáků ve třídě 15. Dle vyhlášky je nejvyšší možný počet žáků ve skupině 30. Při výuce cizích jazyků ve skupině maximálně 24.

Trojan et al (2018, s. 27) popisují, že škola může nabývat různých **organizačních struktur**. Dle autorů se její organizační struktura odvíjí zejména od velikosti školy, jejího charakteru, množství doplňkové činnosti a dalších aktivit. Autoři představují pojem organizační schéma, které je formálním vyjádřením kompetencí ve škole, zároveň určuje stupně řízení. Autoři charakterizují následující organizační struktury:

- liniová struktura;
- štábní struktura;
- liniově štábní struktura;
- funkcionálně organizační struktura.

Trojan et al. (2018, a. 29) představují liniově štábní strukturu jako nejčastější strukturu běžné základní školy s jednoduchým štábem dvou zástupců, kdy jeden zástupce je přiřazen pro 1. stupeň a druhý pro 2. stupeň ZŠ.

Se základní školou je úzce spjata také **školní družina**.

Hájek et al. (2011, s. 9) charakterizují školní družinu jako školské zařízení, které slouží k zájmovému vzdělávání dětí. Dle autorů je výchova společenský proces, proto i pobyt v družině je třeba chápat jako součást společenské reprodukce, nikoli jako pouhou službu hlídání dětí. Autoři doplňují, že školní družina vytváří přechod mezi výukou ve škole a pobytem doma. Hájek, et al. (2011, s. 10) stanovují 3 podmínky pro funkční činnost školní družiny:

- personální;
- materiální;
- řídicí a kontrolní.

Personální podmínka si dle autorů žádá, aby vychovatelka v družině byla vzdělaná osoba, která má velkou dávku empatie a chuť pracovat s dětmi. Z hlediska materiálního by měla mít družina účelově vybavené prostory a také mít možnost využívat sportoviště. A v neposlední řadě by měla mít družina oporu v právním vymezení své činnosti a v činnosti ustanovující se k činnosti s dětmi.

2.1.5 Zaměstnanci ve školství a jejich odměny

Trojan (2017) uvádí, že ve školách je běžná dvouvrstvá **organizační struktura**, která se skládá z managementu školy a učitelů. Autor doplňuje, že důležitou roli zastávají ve škole i další pracovníci, bez kterých by řízení pedagogického procesu bylo neefektivní či dokonce nesprávné, tyto osoby se na řízení pedagogického procesu podílejí a pomáhají ho rozvíjet.

Ředitel

Lhotková et al. (2012, s. 11) popisují ředitele školy jako dosud málo oceňované postavy ve vedení školy, které stojí na pomyslné pyramidě celé školy a berou na sebe celou zodpovědnost. Dle autorů se automaticky počítá s tím, že ředitel se postará o finance, budovu, vybavení školy, najde a zaplatí dobré učitele. Komunikuje s rodiči, školu adekvátně reprezentuje a propaguje, zkrátka zvládne úplně vše. Autoři zároveň poukazují na obecný fakt, že každý si myslí, že školství rozumí, protože sám strávil ve školních lavicích značnou část svého života. Ale přirovnávají to k případu, kdy by každý cestující vlaku získal oprávnění na strojvůdce. Tím autoři chtějí naznačit, že žák sice zná školu z jejích lavic, ale o vedení a celém systému fungování nemá potřebné znalosti, tedy nemůže dávat patřičné rady.

Zákon č. 561/2004 Sb, školský zákon ve svém § 164 určuje rozsah pravomocí ředitele školy, do kterých patří:

- odpovědnost za to, že škola a školské zařízení poskytuje vzdělávání a školské služby v souladu s tímto zákonem a vzdělávacími programy uvedenými v § 3;
- odpovědnost za odbornou a pedagogickou úroveň vzdělávání a školských služeb;
- vytváření podmínek pro výkon inspekční činnosti České školní inspekce;
- vytváření podmínek pro další vzdělávání pedagogických pracovníků a pro práci školské rady, pokud se podle tohoto zákona zřizuje,
- zajištění, aby osoby uvedené v § 21 byly včas informovány o průběhu a výsledcích vzdělávání dítěte, žáka nebo studenta,
- zajištění spolupráce při uskutečňování programů zjišťování výsledků vzdělávání vyhlášených ministerstvem,
- odpovědnost za zajištění dohledu nad dětmi a nezletilými žáky ve škole a školském zařízení.

Zákon dále určuje, že ředitel školy zřizuje pedagogickou radu jako svůj poradní orgán, projednává s ním všechny zásadní pedagogické dokumenty a opatření týkající se vzdělávací činnosti školy. Dle zákona tvoří pedagogickou radu všichni pedagogičtí pracovníci školy a ředitel při svém rozhodování k názorům pedagogické rady přihlédne.

Zástupce ředitele

Trojan et al. (2018, s. 15) specifikují zástupce ředitele školy jako člověka, který musí být schopen vykonávat práci svého ředitele, protože i ředitel má právo čerpat dovolenou, může být nemocen či z jiných důvodů ve škole nepřítomen. Autoři (s. 16) přesto poukazují na to, že zástupce nemusí mít žádné manažerské vzdělání a může se jím stát člověk ze dne na den. Autoři doplňují, že je čistě na řediteli školy, kdo bude jeho zástupcem. Připouštějí, že v případě

větší školy může být zástupců více. Autoři (s. 32) dodávají, že institut zástupce ředitele není přímo upravený ve školském zákoně. Co se týče zařazení zástupce ředitele do platových tříd, autoři uvádějí platovou třídu 12 a 13. Do 13. platové třídy je dle autorů zástupce přiřazen, pokud absoluuje studium pro vedoucí pedagogické pracovníky dle vyhlášky č. 317/2005 Sb. a provádí pedagogickou evaluaci, která překračuje hranice využitelnosti výhradně pro vlastní školu. Činnosti zástupce se samotřejmž mlže lišit dle jednotlivých škol, obecně mezi ně Trojan et al. (2018, a. 53-69) zařazují tvorbu rozvrhu, hodnocení pedagogických pracovníků, plánování a administrativu.

Nepedagogičtí pracovníci

Staněk (2020) charakterizuje jako nepedagogické pracovníky například zaměstnance školní jídelny, uklízečky, ale také zaměstnanci technických služeb. Konkrétně autor uvádí, že v roce 2019 bylo v českém regionálním školství 237 944 pracovníků, z nichž 66 112 tvořily nepedagogové. Jejch průměrný plat ve stejném roce dosahoval dle autora výše 21 901 Kč. Autor zdůrazňuje nezbytnost nepedagogických zaměstnanců pro řádný chod školy a školských zařízení.

Schwarzová (2019, s. 99) uvádí, že výše finančních prostředků na nepedagogickou práci bude po reformě RgŠ určena na základě centrálně stanovených normativů od MŠMT. Vychází se z vykázaného počtu tříd, pracovišť a žáků. Celkový objem finančních prostředků vychází z následujících normativů:

- normativ na školu (ředitelství) odvíjející se od počtu tříd;
- normativ na pracoviště (0,4 síly na 1 další pracoviště);
- normativ na třídu závisí na průměru počtu žáků ve třídách.

Autorka shrnuje, že limit počtu nepedagogických zaměstnanců je dán součtem hodnot normativu na třídu, na ředitelství a na pracoviště s tím, že škola dostane na tento počet pracovníků finanční prostředky a pokud zaměstná pracovníků méně, nemusí finanční prostředky vracet, ale je plně v kompetenci ředitele, jak s nimi naloží. Autorka zdůrazňuje (s. 104), že nepedagogická práce může být z hlediska platových tříd velmi různorodá (uklízečka, ekonom, školník, tajemnice).

Učitel

Mihola (2014, s. 119) popisuje, že povolání učitele je mimořádně náročné. Dle autora musí učitel zvládat nejen všechny didaktické postupy a být odborníkem v dané oblasti, ale musí být také vedoucí osobností, která si získá pozornost svých posluchačů. Autor pokračuje, že učitel si nevystačí se svými znalostmi, ale musí se nestýle dále vzdělávat a rozvíjet. Přesto autor poukazuje na názory, podle kterých může učit každý a učitel jednou naučené učivo opakuje celý život, zastánci tohoto názoru také poukazují na fakt, že učitelé mají prázdniny. Autor sám však oponuje, že učitel mjusí zvládat několi rolí, protože je v neustálém kontaktu nejen s žáky, ostatními učiteli, managementem školy, ale také s rodiči. S tím, že učitel musí zvládat více úloh zároveň, souhlasí Bartošová (2020), která popisuje, že nároky na učitele jsou obrovské. Dle slov autorky by měl být učitel chytrý, sečtělý, sympatický, hodně zábavný a stavět se na hlavu, aby učivo nebylo nudné. Autorka popisuje ideálního učitele dále jako člověka, který umí zaujmout, nadchnout a vidí věci v souvislostech. Pokračuje, že učitel by měl ke všem dětem ve třídě přistupovat individuálně a respektovat potřeby každého dítěte, zároveň celý tým stmelovat a koučovat. Autorka neopomíná, že učitel by měl plnit vzdělávací plán, ale také sledovat moderní výukové trendy. V neposlední řadě by neměl učitel nikomu nadřzovat,

ale hodnotit spravedlivě, komunikovat s rodiči a poskytovat zpětnou vazbu. Autorka popis zakončuje tím, že učitel by měl vždy udržet nervy na uzdě.

Asistent pedagoga

Národní ústav pro vzdělávání (2020) charakterizuje, že: „*asistent pedagoga je pedagogickým pracovníkem, jehož prostřednictvím dochází k naplňování podpůrných opatření ve vzdělávání u dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami. Hlavním cílem jeho působení je podpora práce pedagoga při práci se žáky, kteří vyžadují zvýšenou míru podpory ve vzdělávání. Působení asistenta pedagoga je jedním z nástrojů inkluzivního modelu vzdělávání.*“

Nová škola, o.p.s. (2013) popisuje práci asistenta pedagoga jako práci s žáky se speciálními vzdělávacími potřebami v běžné vyučovací třídě, ale připouští i situace, kdy je potřeba s žáky se speciálními potřebami pracovat v jiné učebně, aby se mohli věnovat zadání odlišnému od probíraného ostatními žáky ve třídě. Pokud jsou žáci v běžné třídě, dle školy jim má asistent pedagoga poskytnout individuální podporu, která může probíhat také v odpoledních hodinách. Škola připouští, že v jistých případech se nemusí jednat jen o prostředí školy, ale například o knihovny, nízkoprahové centrum apod. Škola uvádí, že práce asistenta pedagoga by měla vždy probíhat dle instrukcí pedagoga a mezi jeho úkoly patří také kontrola úkolů, opakování instrukcí poskytnutých učitelem a procvičování probrané látky. Naopak prací asistenta pedagoga na základě charakteristiky školy není výklad nové látky.

Nová škola, o.p.s. (2020) charakterizuje zařazení asistenta pedagoga do 4. – 9. platové třídy v závislosti na stupni vzdělání, dosažené kvalifikace a náplně práce, kterou asistent vykonává.

Dle § 9 zákoníku práce 262/200ž Sb. **za vykonanou práci přísluší zaměstnanci plat**, mzda nebo odměna z dohody. V zákoně je dále specifikováno, že peněžité plnění za práci ve veřejném sektoru je plat a pojem mzda se týká spíše sektoru soukromého. Zákon specifikuje, že výše platu a mzdy se poskytuje podle složitosti, odpovědnosti a namáhavosti práce, dále podle obtížnosti pracovních podmínek, pracovní výkonnosti a dosahování pracovních výsledků. Valenta (2012, s. 7) představuje nařízení vlády č. 564/2006 Sb., o platových poměrech zaměstnanců ve veřejných službách a správě jako jeden z prováděcích předpisů k zákoníku práce. Autor pokračuje, že v nařízení jsou stanoveny podmínky pro zařazení zaměstnanců do platové třídy a do platového stupně a z toho vyplývající přiznání platového tarifu.

Valenta (2012, s. 17) rozlišuje plat na jeho nárokové a nenárokové složky. Mezi nárokové složky autor řadí platový tarif a nadtarifní nárokové složky, které mohou být pravidelné a nepravidelné. Nenárokové složky autor člení také na pravidelné a nepravidelné. Autor pokračuje vyjmenováním nadtarifních pravidelných složek nárokové složky platu:

- příplatek za vedení;
- příplatek za přímou pedagogickou činnost s dětmi, žáky a studenty se speciálními vzdělávacími potřebami ve školách, třídách, odděleních nebo studijních skupinách;
- příplatek za výkon práce třídního učitele, vedoucího oddělení na konzervatoři nebo základní umělecké škole nebo vedoucího studijní skupiny na vyšší odborné škole;
- příplatek za přímou pedagogickou činnost spojenou s dohledem nad žáky, u kterých hrozí zvýšené riziko úrazu z důvodu používání strojů, nástrojů nebo přístrojů v rámci učební nebo odborné praxe.

Naopak mezi nepravidelné nadtarifní nárokové složky platu u zaměstnanců ve školství Valenta (2012, s. 19) řadí:

- příplatek za noční práci;
- příplatek za práci v sobotu a v neděli;

- plat a příplatek za práci přesčas;
- příplatek za rozdělenou směnu;
- příplatek za výkon přímé pedagogické činnosti nad stanovený rozsah – tzv. nadúvazkové hodiny;
- doplatek do výše průměrného výdělku při výkonu jiné práce;
- doplatek do výše minimální mzdy nebo zaručené mzdy.

Jako pravidelnou nenárokovou složku platu Valenta (2012, s. 19) charakterizuje osobní příplatek. Nepravidelnou nenárokovou složkou platu dle autora tvoří odměny.

Platové třídy

Adamík (2015, s. 56) uvádí, že odměňování státních zaměstnanců se odvíjí od platových tabulek, které rozlišují jednotlivé platové třídy. Autor popisuje zařazení zaměstnance do platové třídy. Dle autora má být zaměstnanec zařazen do takové třídy, která obsahuje jeho nejnáročnější činnost a v případě, že tato činnost není v tabulkách jasně specifikována, má být vybrána práce jí podobná z hlediska složitosti, odpovědnosti a namáhavosti.

Vláda ČR (2018) ve svém programovém prohlášení deklarovala, že rezort školství považuje za svůj prioritní a chce dosáhnout zvýšení platů učitelů a nepedagogů na konci volebního období v roce 2021 minimálně na 150 % oproti jejich výši v roce 2017. A od té doby skutečně k růstu platů dochází. Navýšeny byly již od 1. 1. 2019 a současně se platové třídy učitelů řídí nařízením vlády č. 300/2019 Sb. ze dne 4. listopadu 2019, které vstoupilo v účinnost 1. 1. 2020. Celá stupnice platových tarifů podle platových tříd a platových stupňů pro zaměstnance uvedené v § 5 odst. 4 je k nahlédnutí v příloze 1. Tabulka je rozdělena do 7 platových stupňů a 14 platových tříd. Nejvyšší možnou měsíční mzdou pro rok 2020 je 47 720 Kč a náleží pracovníkům s více než 32letou praxí a 14. platovou třídou.

Výdaje na regionální školství jsou hrazeny z veřejných peněz, veřejných financí. V následující části diplomové práce bude nejprve vymezen pojem veřejný sektor, do kterého veřejné finance spadají.

2.1.6 Veřejný sektor

Mikušová Meříčková, Stejskal (2014, s. 21) popisují **funkce státu v ekonomice** jako takové, které mají přinášet jednotlivcům výhody, jsou tedy kvůli nim ochotni omezovat svá práva a svoji racionalitu v jednání. Dle autorů (s. 22) stát vykonává konkrétně funkci ochrannou, skrze kterou donucuje všechny k dodržování odsouhlasených pravidel a vše zastřešuje svou vyšší autoritou. Autoři doplňují, že právě díky ochranné funkci mohou vznikat mezi jednotlivci výměnné aktivity, které jsou pro ně navzájem výhodné. Příležitost vykonávat vzájemně výhodné výměnné aktivity považují autoři za předpoklad existence ekonomického trhu. Zároveň dodávají, že ne všechny potřeby lze uspokojit provedením dobrovolných bilaterálních výměn na ekonomickém trhu. U statků, z jejichž spotřeby nelze nikoho vyloučit, zastřešuje jejich produkci stát (Mikušová Meříčková, Stejskal, 2014, s. 22). Autoři nazývají produkci těchto statků jako organizaci multilaterálních výměn, které probíhají na politickém trhu.

Lajtkepová, 2013 (s. 11) charakterizuje vznik **veřejného sektoru** jako důsledek státních zásahů v ekonomice, které zaznamenaly bouřlivý rozvoj po druhé světové válce spolu s podporou sociálního státu a nyní jsou důležitou součástí ekonomických systémů všech demokratických společností. Ochrana et al. (2010, s. 16) popisují, že veřejný sektor spolu se sektorem privátním

tvorí podsystémy soudobé ekonomiky a v současné době se k tomuto členění připojuje také sektor neziskový.

Peková et al. (2012, s. 42-43) představují, že pomocí veřejného sektoru jsou zajišťovány veřejné služby. A to prostřednictvím institucí nebo veřejnoprávních neziskových organizací. Autoři charakterizují neziskové organizace jako takové, které nebyly založeny na účelem dosažení zisku, nýbrž k plnění veřejně prospěšných cílů. Autoři doplňují, že každá nezisková veřejnoprávní organizace musí mít ve svojí zřizovací listině jasně stanovený cíl, musí být zřejmý její status, druh činnosti, její majetek včetně účelu využívání a taktéž organizační forma dané organizace. S tím souhlasí Buchta (2016, a. 11) a doplňuje, že veřejný sektor zabezpečuje na neziskovém principu veřejné statky pro obyvatele a podléhá veřejné kontrole. Autor pokračuje, že je řízen veřejnou správou a prostřednictvím veřejné volby rozhoduje o veřejných statcích z hlediska jejich produkce, objemu, skladby a kvality.

Hamerníková et al. (2010, s. 11) popisují **veřejné finance** jako:

- veřejnou produkci a poskytování veřejných statků;
- financování různých transferů;
- stimulaci subjektů určitým směrem prostřednictvím daní, pokut, dotací.

Autoři dále charakterizují **veřejné finance** jako finanční vztahy a operace probíhající v ekonomickém systému mezi institucemi veřejné správy a tzv. druhou stranou, do které spadají domácnosti, firmy, neziskové organizace apod.

S tím koresponduje Buchta (2016, s. 9), který rozděluje subjekt veřejných financí na domácnosti, firmy, neziskové organizace a instituce. Autor člení veřejnou správu na správu státní a samosprávnou a pokračuje, že finanční vztahy mezi veřejnou správou a ostatními subjekty jsou založeny na **veřejné rozpočtové soustavě**. Rozpočtové soustavy mají dle autora mnoho forem a jedná se zejména o veřejné příjmy a výdaje a o peněžní fondy. Hamerníková et al. (2010, s. 12) doplňují, že veřejná rozpočtová soustava by měla vytvořit dostatečný objem veřejných příjmů z různých veřejných rozpočtů. Dle autorů jsou rozpočtové soustavy ovlivněny faktory ekonomickými, historickými, kulturními a geografickými a v různých zemích se odlišují na základě:

- členitosti;
- objemu a struktury výdajů a příjmů;
- zdrojů veřejných příjmů;
- principů jejich tvorby;
- účelů vynakládání veřejných výdajů;
- zásad jejich alokace.

Hamerníková et al. (2010, s. 165) definují rozpočtovou soustavu jako soustavu veřejných rozpočtů a institucí, které zabezpečují v rámci finanční toků tvorbu, rozdělování, užití a kontrolu. Autoři popisují, že v České republice je soustava veřejných rozpočtů tvořena rozpočty centrální vlády a místními rozpočty, které tvoří rozpočty krajů a rozpočty regionálních rad regionů.

Stěžejní složku veřejné rozpočtové soustavy tvoří dle autorů (Hamerníková et al., 2010, s. 170) **státní rozpočet**. Ten autoři popisují jako centralizovaný fond peněžních prostředků, které jsou soustředěny do působnosti státu a fungují na principu nenávratnosti a neekvivalenosti rozdělování. Jako příjmy do státního rozpočtu uvádějí autoři příjmy běžné a kapitálové.

Pavlásek, Hejduková (2011, s. 125) představují **státní rozpočet** jako základní kámen veřejných financí, který shromažďuje největší část příjmů rozpočtové soustavy, podílí se nejvýznamnější částí na přerozdělování HDP přes rozpočtovou soustavu. Výdaje státního rozpočtu popisují Černohorský, Teplý (2011, s. 285-286) jako výdaje na produkci všem sloužících statků, sociální

politiky a zajištění úkolů státu. Autoři rozdělují strukturu státního rozpočtu na 3 kategorie, kterými jsou: běžné výdaje, kapitálové výdaje a výdaje ostatní.

Nahodil et al. (2014, s. 63-64) definují státní rozpočet jako finanční plán hospodaření státu pro určitý rozpočtový rok, jedná se o jakýsi souhrn předpokládaných příjmů a výdajů. Autoři pokračují, že výdajová strana rozpočtu popisuje, kolik stát vynakládá na financování svých aktivit, kterou je například školství, ale také zdravotnictví, důchody či obrana. Naopak příjmová strana rozpočtu dle autorů informuje o tom, z jakých zdrojů má v plánu vláda tyto výdaje financovat. Autoři uvádějí, že přibližně polovinu příjmů státního rozpočtu tvoří daně, zhruba třetinu představuje pojistné na sociální zabezpečení a zbytek je financován z výnosů spojených s majetkem státu a z prostředků EU. Autoři představují, že příjmy a výdaje státního rozpočtu jsou rozděleny do jednotlivých kapitol. Jako jednu z kapitol jmenují kapitolu číslo 333, která je nazývána kapitolou Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy.

Církev

V České republice působí také školy církevní, proto je i v diplomové části věnována zmínka o financování církví. Peková et al. (2012, s. 393) uvádějí, že v ČR je celkem 17 církví a náboženských spolků financováno z veřejných rozpočtů. Těm každý rok stát přerozděluje ze svého rozpočtu příspěvky, pomocí kterých jsou vypláceny mzdy duchovních, ale také je z nich hrazena údržba církevních památek. V neposlední řadě autoři představují, že stát poskytuje finance také na církevní školy, nemocnice, sociální ústavy a duchovní službu v armádě.

Veřejné statky

Hamerníková et al. (2010, s. 51) uvádí, že k uspokojení lidských potřeb existují různé statky, kdy některé z nich mají charakter **statků volných**. To jsou dle autorů takové statky, které jsou volně k dispozici, jejich tržní cena je nulová a nesmí být mezi jednotlivými spotřebiteli produkovány ani distribuovány. Autoři dále rozdělují veřejné statky na dělitelné a nedělitelné mezi jednotlivce. Buchta (2016, s. 21) uvádí, že kromě statků volných jsou rozlišovány také statky ekonomické, u kterých je jejich charakteristickým rysem jejich vzácnost. Autor také dělí ekonomické statky na dělitelné a nedělitelné.

Jurečka (2010, s. 348) charakterizuje veřejné statky jako specifické statky, kde cena není stanovena trhem a mají následující typické vlastnosti: nerivalita a nevylučitelnost ze spotřeby. Nerivalitou autor rozumí, že spotřebou určitého veřejného statku člověk nesnižuje úroveň spotřeby daného statku pro další osoby. Vyloučení ze spotřeby tohoto statku je dle autora nemožné nebo vysoce nákladné. Autor doplňuje, že s nevylučitelností úzce souvisí také nedělitelnost, kterou autor přiřazuje službám, které jsou poskytovány buď všem, nebo nikomu. Jako příklad uvádí autor veřejné osvětlení nebo dopravní značky.

Autor představuje pojem čistý veřejný statek jako takový, který splňuje obě podmínky (nekonkurenčnost a nevylučitelnost) současně a dodává, že takových statků je jen velmi málo např. ovzduší a obrana. Pokud daný statek splňuje principy statku veřejného jen částečně, jedná se dle autora o statek smíšený. Jako příklad uvádí autor situaci nehody na silnici, kdy řidič zapříčiní neprůjezdnost cesty také pro ostatní vozidla.

Dalším pojmem, který autor definuje, jsou globální veřejné statky, mezi které řadí globální přírodní statky, globální sítě, normy, poznatky aj. Autor dodává, že pojetí veřejných statků se neustále zpřesňuje a vyvíjí v důsledku podrobnějších kritérií pro vylučitelnost a konkurenčnost.

S veřejnými statky je také spojován pojem **černého pasažéra**. Tento pojem spojuje Jurečka (2010, s. 350) s lidským pokušením přijímat prospěch z veřejných statků bez platby svého podílu na nich. Lidé mají dle autora za to, že jejich platba za veřejný statek je zanedbatelná.

Autor navazuje, že i z tohoto důvodu zajišťuje financování veřejných statků vláda, která čerpá prostředky z daní svých občanů a doplňuje, že veřejné statky mohou zajišťovat také obecní zastupitelstva a výjimečně jsou některé veřejné statky poskytovány prostřednictvím soukromých firem.

Hamerníková et al. (2010, a. 77) charakterizují **transfery** jako specifické veřejné výdaje, které jsou poskytovány různým subjektům s určitým cílem bez vzniku protiplnění. Autoři hodnotí transfery jako typický princip neekvivalence veřejných financí. Pavlásek, Hejduková (2011, s. 175) taktéž popisují veřejné finance jako nenávratné přerozdělování financí z veřejných rozpočtů. A také zmiňují transfery, které jsou dle jejich názoru jednou z podskupin makroekonomického hlediska veřejných výdajů, kdy druhou podskupinou jsou vládní výdaje na nákup zboží a služeb. I Peková et al. (2012, s. 210) uvádějí transfery, které zařazují jako redistribuční výdaje. Úkolem těchto výdajů je snižovat nerovnosti v důchodech a majetku obyvatelstva. S tím souhlasí Pavlásek, Hejduková (2011, s. 175) a připomínají, že peněžní prostředky jsou přerozdělovány nejen do domácností, ale také neziskovým organizacím a podnikatelským subjektům. Pro účely diplomové práce jsou stěžejní transfery ostatním článkům rozpočtové soustavy, které jsou dle autorů tvořeny zejména územními rozpočty a účelovými fondy. Autoři neopomínají zmínit ještě možnost členění veřejných výdajů z hlediska sektoru, plánovatelnosti, času a zákonné předurčenosti.

Dalším zdrojem financí mohou být **účelové fondy**.

Pavlásek, Hejduková (2011, a. 154) představují účelové fondy jako specifické fondy, se kterými mohou disponovat orgány k tomu určené, nejčastěji vláda. Finanční zdroje takových fondů jsou dle autorů vždy rozdílné a jejich účel je vždy taxativně stanovený a cílem těchto fondů je zabezpečení dlouhodobé stability konkrétních výdajů. Dělení účelových fondů je podobné výše zmíněnému dělení veřejných výdajů. Autoři (Pavlásek, Hejduková, 2011, s. 154) je člení z hlediska: doby působnosti, územní působnosti a dle účelu využití.

2.2 Legislativní úprava regionálního školství

Právo na vzdělání je obsaženo již v Listině základních práv a svobod, hlava IV, odstavec 33:

„(1) Každý má právo na vzdělání. Školní docházka je povinná po dobu, kterou stanoví zákon. (2) Občané mají právo na bezplatné vzdělání v základních a středních školách, podle schopností občana a možností společnosti též na vysokých školách. (3) Zřizovat jiné školy než státní a vyučovat na nich lze jen za podmínek stanovených zákonem; na takových školách se může vzdělání poskytovat za úplatu. (4) Zákon stanoví, za jakých podmínek mají občané při studiu právo na pomoc státu.“

Avšak stěžejní je pro úpravu vzdělávání zákon č. 561/2004 Sb., Školský zákon. Tento zákon také zařadila Česká školní inspekce (2020a) mezi první vyjmenované v rámci přehledu nejdůležitějších právních předpisů, kterými se řídí. Školský zákon určuje podmínky výchovně vzdělávací soustavy, stanovuje práva a povinnosti osob při vzdělávání a vymezuje působnost orgánů vykonávajících samosprávu a státní správu ve školství. Zákon dále striktně definuje zásady a cíle vzdělávání včetně rovného přístupu, zohledňování potřeb jedince, vzájemného respektu a solidarity, bezplatného základního a středního vzdělání. Školský zákon dále definuje, že MŠMT je zpracovatelem Národního programu vzdělávání a vydavatelem rámcově vzdělávacích programů. V zákoně je specifikováno, že tyto programy MŠMT vydává pro každý obor základního a středního vzdělání, ale také pro vzdělání na základních uměleckých a jazykových školách a také pro předškolní zařízení. Co se týče vyšších odborných škol, ty dle zákona podléhají vysokoškolské akreditaci. Výše zmíněnými rámcovými vzdělávacími

programy se musí řídit každá škola, ale konkrétnější školní vzdělávací program vydává její ředitel. Zákon stanovuje, že tento program musí být veřejně dostupný.

Školský zákon č. 561/2004 člení školy do následujících kategorií:

- mateřské školy;
- základní školy;
- střední školy (gymnázia, střední odborná učiliště a střední odborné školy);
- konzervatoře;
- vyšší odborné školy;
- základní umělecké školy;
- jazykové školy s právem státní jazykové zkoušky.

Zákon č. 561/2004 Sb. Školský zákon definuje školské zařízení jako zařízení, které doplňuje nebo podporuje vzdělávání v samotných školách nebo s nimi přímo souvisí, zajišťuje ústavní a ochrannou výchovu nebo preventivně výchovnou péči. Konkrétně jsou v zákoně vyjmenována následující školská zařízení:

- zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků;
- školská poradenská zařízení;
- zařízení pro zájmové vzdělávání škol;
- účelová zařízení škol;
- školská výchovná a ubytovací zařízení;
- zařízení školního stravování;
- školská zařízení pro výkon ústavní výchovy nebo ochranné výchovy;
- školská zařízení pro preventivně výchovnou péči.

Činnost vysokých škol je definována v zákoně č. 111/1998 Sb., Zákon o vysokých školách.

Dle zákona č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích, mohou školy a školská zařízení zřizovat příslušná ministerstva: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, Ministerstvo obrany, Ministerstvo vnitra, Ministerstvo spravedlnosti a Ministerstvo práce a sociálních věcí. V případě, že zařízení spadá pod MŠMT, může mít formu školské právnické osoby nebo státní příspěvkové organizace. V případě, že zařízení zřizuje jiné z dalších zmiňovaných ministerstev, školy a školská zařízení nesou formu jako organizační složky státu.

Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, určuje zřizovatelem škol a školských zařízení kraje, obce a dobrovolné svazky obcí. Příslušná zařízení mají formu školské právnické osoby nebo příspěvkové organizace. Valenta (2013, s. 35) doplňuje, že právní formu školské právnické osoby a příspěvkové organizace mohou mít i soukromé školy a školy církevní. Autor upřesňuje, že registrované církve a náboženské společnosti mohou zřizovat církevní školy za předpokladu, že jim k jejich zřizování bylo uděleno oprávnění. Autor dále zmiňuje, že školu může zřídit jakákoliv právnická nebo fyzická osoba, v tomto případě by byla škola školskou právnickou osobou nebo právnickou osobou řídicí se obchodním zákoníkem. Autor téma uzavírá se slovy, že předmětem činnosti těchto osob se rozumí poskytování vzdělávání nebo školských služeb.

Diplomová práce je věnována financování regionálního školství, ke kterému se samozřejmě vztahuje mnoho legislativních pramenů. Níže jsou vyjmenovány alespoň základní právní předpisy, kterými se řídí. Jedná se o:

- zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech;
- zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů;
- již výše zmíněný Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělání;
- vyhláška č. 492/2005 Sb., o krajských normativních;
- zákoník práce č. 262/2006 Sb.;
- zákon č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících;
- zákon č. 563/1991 Sb., zákon o účetnictví;
- vyhláška č. 270/2010 Sb., o inventarizaci majetku a závazku;
- zákon č. 128/2000 Sb., o obcích;
- zákon č. 129/2000 Sb., o krajích.

K poslednímu vyjmenovanému bodu krajských normativů zákon určuje, že v každém kraji je zřízen Odbor školství krajského úřadu, který má ve správě veškerou agendu. Kraj také dle zákona zřizuje nejméně pětičlenný Výbor pro výchovu, vzdělání a zaměstnanost.

Co se týče financování, dle školského zákona poskytuje stát prostředky na učebnice, učební pomůcky a školní potřeby ve veřejných školách. Dále zajišťuje prostředky na výuku dětí se zdravotním pojištěním, výdaje na další vzdělávání pedagogických pracovníků a služby související s rozvojem škol kvalitou vzdělávání.

Hodnocení škol, školských zařízení a vzdělávací soustavy

Dle zákona č. 561/2004 Sb., § 12 je hodnocení školy uskutečňováno jak školou samotnou, kdy je toto hodnocení výstupem pro zpracování výroční zprávy, tak Českou školní inspekci (ČŠI), která provádí hodnocení přímo v jednotlivých školských zařízeních. Česká školní inspekce poté informuje o výsledcích hodnocení ve své výroční zprávě. Zákon dále popisuje, že v jednotlivých krajích provádějí hodnocení škol příslušné krajské úřady a referují o svých výstupech ve zprávě o stavu a rozvoji vzdělávací soustavy. Zprávu o stavu a rozvoji vzdělávací soustavy v České republice realizuje MŠMT. Valenta (2013 s. 41) doplňuje, že hodnotit školy může také jejich zřizovatel, ale v tomto případě musí předem zveřejnit kritéria, podle kterých bude jeho hodnocení prováděno.

Česká školní inspekce (2020b) informuje, že jejím prostřednictvím je zajišťováno hodnocení vzdělávací soustavy v České republice v oblasti vzdělávání a školských služeb. Její činností je získávání a analýza informací o vzdělávání v mateřských, základních, středních a vyšších odborných školách, ale také ve školských zařízeních. Tato školská zařízení mohou být např. školní jídelny a domovy mládeže) zapsané do školského rejstříku. Externí evaluaci provádí také tam, kde probíhá praktické vyučování či odborná praxe. Česká školní inspekce také zjišťuje a hodnotí podmínky, průběh a výsledky vzdělávání podle příslušných školních vzdělávacích programů a akreditovaných vzdělávacích programů a s ohledem na naplnění školního vzdělávacího programu a jeho souladu s právními předpisy a rámcovým vzdělávacím programem. ČŠI získává objektivní a široce využitelné informace o stavu a kvalitě vzdělávací soustavy v České republice.

ČŠI (2020b) dále uvádí, že **školní inspektoři a kontrolní pracovníci navštěvují školy bez ohledu na zřizovatele**, jedná se tedy školy veřejné, soukromé i církevní. ČŠI pokračuje, že

kromě hodnoticí činnosti má na starosti také činnost kontrolní, a to kontrolu dodržování právních předpisů vztahujících se k poskytování vzdělávání a školských služeb. Jako další činnost představuje ČŠI veřejnosprávní kontrolu využívání finančních prostředků státního rozpočtu. ČŠI mezi hlavní výstupy své činnosti na úrovni školy patří inspekční zpráva a protokol o kontrole. Tyto výstupy představuje především jako zpětnou vazbu pro samotnou školu nebo školské zařízení. Zřizovatel může na základě výstupů z inspekční činnosti přejít k opatření vůči škole (např. finanční, personální opatření). Z veřejně přístupných výstupů inspekční činnosti a na základě prošetření stížnosti mohou získávat informace o činnosti školy (nebo školského zařízení) také další subjekty. Mezi tyto subjekty patří zejména účastníci vzdělávání a jejich zákonní zástupci. ČŠI charakterizuje, že opatření na základě výsledků inspekční činnosti na úrovni školy přijímá v první řadě ředitel, případně zřizovatel. V případě nesplnění zadaných opatření ve stanovené lhůtě může Česká školní inspekce uložit pokutu. ČŠI může také zřizovateli podat **návrh na vyhlášení konkurzu na ředitele** nebo návrh na jeho odvolání.

V případě zjištění nečinnosti školy nebo zjištění závažných nedostatků v činnosti může ústřední školní inspektor předložit **návrh na vymazání školy ze školského rejstříku**. Stejně tak může Česká školní inspekce podat **návrh na odvolání ředitele**, ale pouze u školy nebo školského zařízení zřizovaného státem, krajem, obcí nebo svazkem obcí.

Valenta (2013) popisuje průběh základního vzdělávání jako vzdělávání na základní škole, ve třídě, oddělení nebo studijní skupině zřízené podle § 16 odst. 9 školského zákona, na nižším stupni víceletých gymnázií a konzervatoří v osmiletém oboru vzdělání tanec.

2.2.1 Předpisy vztahující se k předchozí úpravě financování regionálního školství (platné do 31. 12. 2019)

Od 1. 1. 2020 došlo v ČR v oblasti vzdělávání k významným legislativním změnám. Neznamená to však, že by přestaly s počátkem Nového roku platit předchozí právní předpisy, jen došlo k jejich částečné novelizaci. Financování regionálního školství bylo do 31. 12. 2019 partikulárně decentralizované a závislé na republikových a krajských normativech. Výše krajských (místních normativů) byla upravena na základě těchto právních předpisů:

- zákon č. 561/2004 Sb., Školský zákon;
- vyhláška č. 492/2005, o krajských normativech;
- směrnice ministerstva školství č. j. 28 768/2005-45, o zásadách rozpisu finančních prostředků státního rozpočtu krajskými úřady;
- zákon 128/2008 Sb., o obcích, který definuje pravomoci zastupitelstva, rady, které jsou zásadní pro fungování příspěvkové organizace (schvalování rozpočtů, investice);
- zákon 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě;
- zákon 563/1991 Sb., zákon o účetnictví ve znění pozdějších předpisů.

Jako pro každou právnickou osobu platí i pro příspěvkové organizace (včetně škol) veškeré zákony daňové soustavy. Zejména zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů. V případě, že organizace bude splňovat podmínky plátce DPH, musí se dle zákona 235/2004 Sb. zaregistrovat k platbě DPH.

RgŠ je úzce spojeno s pojmy republikových a krajských normativů. Následně jsou popsány **krajské normativy**, které jsou také nazývány normativy místními.

Zákon č. 561/2004 Sb. Školský zákon určuje místní normativy jako o upravené republikové normativy, které zohledňují v rámci okresu specifické podmínky jednotlivých škol, k podrobnějšímu členění dochází dle stanov krajských úřadů. Dle zákona tyto úřady berou v potaz dlouhodobý záměr vzdělávání ve své svěřené oblasti. Východiskem jsou rámcové vzdělávací programy a rozsah činností vyučovacích, výchovných, speciálně pedagogických či psychologicko-pedagogických. Kraje musí brát v potaz také naplněnost jednotlivých tříd, studijních skupin a oddělení.

MŠMT (2020b) uvádí nevýhody dosavadního systému (do 31. 12. 2019) financování regionálního školství. Jako první v pořadí vyjmenovává, že současný systém **neumožňuje zohlednit objektivní specifika v jednotlivých krajích**. Ministerstvo upozorňuje zejména na rozdílnou velikostní strukturu mateřských a základních škol, rozdílné zastoupení žáků v zájmovém vzdělávání nebo rozlišnou oborovou strukturu středního a vyššího odborného školství. Jako další negativum ministerstvo uvádí princip „**financování na žáka**“ a fakt, že není brán v potaz žádný jiný parametr. Stávající systém také umožňuje vysoké rozdíly ve výši krajských normativů neboli ve výši finanční podpory od státu na vzdělávání na žáka ve stejném oboru vzdělávání. Ministerstvo doplňuje, že výše normativů není v delším časovém horizontu předvídatelná. Další nevýhodou dle ministerstva je, že systém financování **nezohledňuje odlišnou úroveň nárokových složek platů pedagogů** v jednotlivých školách, kteří jsou hodnoceni tarifními platovými stupni podle doby vykonávané praxe. Dle ministerstva dochází k situacím, kdy školy se zkušenějšími pedagogy mívají nedostatek peněz na nenárokové složky. S tím souhlasí Schwarzová (2019, a. 44) a doplňuje, že školy se zkušenějšími pedagogy mají mnohem méně zdrojů na nenárokové složky platu, kterými jsou odměny a osobní ohodnocení. Autorka pokračuje, že v tomto směru mají výhodu školy s mladými kolegy. Současný systém také **zvýhodňuje školy, které mají vyšší naplněnost tříd** oproti školám, které mají stejný počet tříd a jsou stejně zorganizované v oblasti nepedagogické práce. Ministerstvo (2020b) dále upozorňuje, že změny v počtu žáků mají na školy zásadní důsledky z hlediska odměňování jejich zaměstnanců. V neposlední řadě ministerstvo uvádí problém vyskytující se na středních školách s maturitní zkouškou, kde systém působí negativně na kvalitu vzdělávání, protože školy v rámci ekonomické efektivnosti „**drží**“ žáky ve vzdělávání **co nejdéle**, protože skrze státní rozpočet jsou financovány úměrně počtem žáků. Tady opět koresponduje Schwarzová (2019, s. 44) a pokračuje, že žáci, kteří mají jen malou šanci úspěšně dokončit studium na střední škole, přecházejí ze školy ne školu nebo jsou neustále v prvním ročníku a k samotné maturitní zkoušce často ani nikdy nepostoupí. Autorka si od reformy financování RgŠ slibuje tento nešvar odbourat. Nevýhody dosavadního systému autorka zakončuje tím, že jsou v něm neodůvodněně zvýhodněny školy s vyšší naplněností tříd, ale k zajištění správného chodu školy nelze snížit počet zaměstnanců, kteří zajišťují údržbu, ekonomickou činnost a podobnou činnost organizace. Výše byly popsány nevýhody současného systému financování regionálního školství tak, jak je prezentuje MŠMT. I z těchto důvodů byla vytvořena novela financování RgŠ, která bude podrobněji popsána v následující podkapitole.

2.2.2 Reforma financování regionálního školství

Pirátská strana (2018) připomíná, že reforma měla platit již od 1. 1. 2019. Přes její výhody i nevýhody se strana rozhodla reformu podpořit, ale zdůrazňuje její nedostatky, se kterými nesouhlasí. Mezi ty patří vývoj tabulek PHmax, který probíhal neveřejně a odborná veřejnost byla jejich vyhlášením v červnu 2018 již postavena před hotovou věc a nezbyvalo jí než důvěřovat, že MŠMT analyzovalo hodnoty na základě statistik správně. Dle pirátů nebylo zřejmé, jak na tom budou ve skutečnosti jednotlivé školy v porovnání před reformou. Dále

hodnotí její „omezenost“. Reforma dle Pirátů představuje sice významnou změnu na poli rozdělování peněz, ale již neřeší například plošné zvýšení platů učitelů či zrušení tarifů podle odučených let. Právě tarify rostou dle Pirátů s věkem poměrně pomalu a tedy nefungují jako motivace vstupu do profese. Strana navrhuje růst za odsloužené roky urychlit a zastropovat. Jako příležitost pro zvýšení peněžních odměn vidí navázat část platu na různé příplatky za konkrétní výkony a na celoživotní vzdělávání učitelů. Jako konkrétní výkon strana jmenuje například odměnu pro třídní učitele, kterou by chtěla zvýšit.

Evropská komise (2020) informuje, že nový systém financování regionálního školství aplikovaný od ledna 2020 probíhá ve dvou fázích. V **první fázi MŠMT provede rozpis** většiny prostředků na přímé výdaje na vzdělávání. Tyto prostředky jsou již propočítány a stanoveny pro každou jednotlivou školu a pedagogy školních družin na kraje. **Ve druhé fázi krajský úřad** rozšíří tento centrální rozpis ministerstva školství o **rozpis prostředků** na školské **služby prostřednictvím krajských normativů** (tj. bez pedagogické práce ve školních družinách).

Aby bylo MŠMŠT (2020) schopno narozpočtovat co nejlépe prostředky pro jednotlivá zařízení, již si nevystačí jako v minulosti s pouhými odhady výkonů, ale bude potřebovat mnohem přesnější údaje, a proto připravilo nový **výkaz P1d-01**. Tento výkaz slouží k co nejpřesnější představě, jak bude organizována v jednotlivých zařízeních výuka. Tento výkaz slouží dle Křečka (2020) k tomu, aby MŠMT bylo schopné předložit MFČR co nejrealnější představy o financování pro příští rok.

Křeček připomíná, že na konci ledna byl zveřejněn protokol, který vyobrazuje seznam finančních prostředků, který byl přidělen jednotlivým školám. Tento protokol obsahuje mimo jiné skutečné PHškoly a porovnává ho s PHmaxem. Tedy jaký maximální objem výuky je ministerstvo schopno a ochotno zafinancovat. Dále protokol vyobrazuje vykázané úvazky. V případě, že PHškoly není vyšší než PHmax, všechny úvazky jsou škole proplaceny. V protokolu naleznou ředitelé škol celkový objem finančních prostředků, který byl ministerstvem jim spravované právnické osobě přiřazen. Křeček (2020) upozorňuje, že ředitelé škol zde však nenajdou následující:

- údaje o financování školských zařízeních s výjimkou pedagogické práce ve školních družinách;
- údaje o objemu finančních prostředků na podpůrná opatření;
- údaje o prostředcích na dohody o provedení práce a dohody o pracovní činnosti.

Křeček (2020) připomíná, že výše vyjmenované části rozepisují jednotlivé krajské úřady. Ke krajským úřadům dodává, že ministerstvo jim doporučilo provést normativní rozpis ukazatelů rozpočtu na rok 2020 pro všechny školy a školská zařízení do 20. dubna, avšak uvědomuje si, že vzhledem k situaci to v jistých oblastech mohlo být komplikované. Pan ředitel vyjmenovává zařízení, pro které určuje výši krajských normativů krajský úřad:

- zařízení pro školní stravování;
- školská poradenská zařízení;
- střediska volného času;
- školní kluby;
- školní družiny (nepedagogické a oniv);
- školská ubytovací zařízení (internáty, domovy mládeže);
- střediska výchovné péče;
- kurz pro získání základního vzdělání;
- dětské domovy;

- výchovné a diagnostické ústavy;
- střediska praktického vyučování.

Na závěr shrnuje, že tato zařízení nejsou tedy zahrnuta v protokolu. Křeček (2020) ujišťuje ředitele škol, že hlavními partnery pro ně stále zůstávají kraje, které rozepisují jak prostředky, které určilo MŠMT, tak prostředky krajských normativů. Příslušný krajský úřad poté poskytuje školám a školním družinám finanční prostředky ve výši stanovené ministerstvem a může je upravit pouze v případě, kdy v rámci ověření správnosti údajů vykazovaných jednotlivými školami zjistí značný rozdíl mezi vykázaným a opravdovým stavem. Dále může kraj zasáhnout v případě významné meziroční změny. Křeček dále mluví o členění rozpočtu. Dle něj způsob, jakým MŠMT napočítlo výši příspěvku, nedeterminuje způsob jejich použití. Je tedy zcela v kompetenci ředitelů škol rozhodnout, jak mají finanční prostředky použít. Musí však dodržet následující závazné ukazatele:

- neinvestiční výdaje (niv);
- limit prostředků na platy;
- limit na dohody o pracovní činnosti a dohody o provedení práce;
- limit počtu zaměstnanců.

K neinvestičním výdajům Křeček doplňuje, že **pokud nebudou vyčerpány, vrací je škola přes krajský úřad zpátky do státního rozpočtu.** Zároveň ředitele škol uklidňuje, že pokud by ve škole došlo k zásadním změnám, je možné požádat přes krajský úřad o úpravu závazných ukazatelů. Lze předpokládat, že na začátku nového školního roku počínajícím 1. 9. 2020 nastanou ve školách v důsledku nových tříd změny. V takovém případě je dle Křečka (2020) možno využít rezervy krajských úřadů.

2.2.3 Výkaznictví

Reforma financování regionálního školství je z velké míry opřena o výkazy. Jedním z nich je Výkaz P1d-01.

MŠMT (2020b) představuje **nový výkaz P1d-01**, který vykazuje o změnách v počtu hodin přímé pedagogické činnosti pedagogických pracovníků ve škole a školní družině. Jelen (2020), informuje, že do výkazu P1d-01 nepatří dlouhodobě nemocní pracovníci, ale pouze ti, kteří jsou práce schopní nebo se to od nich očekává od 30. 9. 2020. Jedná se také o pracovníky na DPP a DPČ.

Dle autora výkaz vyplňují právnické osoby vykonávající činnost mateřské školy, základní školy, střední školy, konzervatoře nebo školní družiny, které jsou zřizovány krajem, obcí nebo dobrovolným svazkem obcí. Výkaz je k nahlédnutí v příloze. Autor ho popisuje jako jeden oddíl, který se skládá ze 7 sloupců, z nich následující tři jsou předvyplněné: druh činnosti; skupina profesí pedagogických pracovníků a výchozí stav k 30. 9. 2019. Škola vyplní pouze údaj ve sloupci změna v průměrném týdenním počtu hodin přímé pedagogické činnosti (PPČ) k 30. 9. 2020, další údaje budou dopočítány na základě vnitřní logiky systému. Jelen se zpětně vrací ke sloupci, který vyplňuje škola nebo školní družina a vysvětluje pojem PPČ jako předpokládané nárůsty a úbytky týdenního počtu hodin přímé pedagogické činnosti v rozdělení podle jednotlivých skupin profesí pedagogických pracovníků v jednotlivých družích činnosti s tím, že za každou takovou činnost musí škola vykazovat zvlášť. Jelen (2020) definuje také očekávané přírůstky a úbytky jako předpokládané změny v organizaci vzdělávání a poskytování školských služeb v následujícím školním roce na základě změn ve školském rejstříku, výsledků přijímacího řízení nebo výsledků zápisu. Autor dodává, že přírůstky budou doplněny s kladnou hodnotou a úbytky s hodnotou zápornou. Školám doporučuje, aby využily v tu chvíli všechny

dostupné informace a upozorňuje je, že výkaz neslouží jako korekce dříve chybně vykázaných výdajů.

Jelen (2020) informuje, jaké kombinace druhů činnosti a skupin profesí jsou přípustné pro jednotlivá školská zařízení. Přehled vyobrazuje následující tabulka 2.

Tabulka 2 Kombinace druhů činností a skupin profesí pedagogických pracovníků v jednotlivých školských zařízeních

Mateřská škola	Základní škola	Školní družina	Střední škola	Konzervatoř
učitel	učitel	učitel	učitel	učitel
speciální pedagog	speciální pedagog	vychovatel	speciální pedagog	speciální pedagog
AP ve třídě	AP ve třídě	AP ve spec. odd.	AP ve spec. třídě	
vychovatel			trenér	

*AP = asistent pedagoga

Zdroj: vlastní zpracování, MŠMT (2020b)

Z tabulky je zřejmé, že ve všech školských zařízeních působí učitelé, kteří k sobě mohou mít asistenta pedagoga ve všech zařízeních kromě na konzervatoři. Tam je k dispozici speciální pedagog, kterého využívají i další zařízení kromě školní družiny. Naopak střední školy mohou mít navíc trenéra. Ve školní družině a v mateřské škole vykonávají činnost vychovatelé.

Výkaz P1c-01

Havelka (2019, s. 40) uvádí, že **nový výkaz P1c-01** byl zaveden **od 30. 9. 2019** a slouží pro stanovení výše finančních prostředků ze státního rozpočtu. MŠMT (2020c) výkaz rozdělilo na jednotlivé oddíly. V oddíle IV jsou evidovány počty nepedagogických zaměstnanců podle jejich zařazení do jednotlivých platových tříd a stupňů. V oddíle IVa jsou evidovány počty učitelů ve škole, které jsou opět rozděleny podle platových tříd, stupňů, ale také je zde možnost vyplnění druhu činnosti, skupiny profesí pedagogických zaměstnanců nebo zdroj financování. Oddíl IVa výkazu P1c-01 věnovaný pedagogickým pracovníkům je k dispozici v příloze. Oddíl IVb zobrazuje rozsah hodin přímé pedagogické činnosti stanovené ředitelem. MŠMT (2020c) charakterizuje, že výkaz vyplňují pouze organizace zřizované krajem, obcí nebo svazkem obcí.

2.3 Metody a zdroje financování regionálního školství

Evropská komise (2020) popisuje, že v rámci regionálního školství jsou rozlišovány **investiční (kapitálové) a neinvestiční výdaje**, které tvoří provozní výdaje a přímé náklady na vzdělávání. Přímé náklady na vzdělávání se skládají z následujících složek:

- **platy**, náhrady platů, mzdy, náhrady mezd a výdaje s nimi související (tj. odvody na sociální a zdravotní pojištění, ostatní náklady vyplývající z pracovněprávních vztahů aj.);
- **náhrady platů a mezd pro členy a předsedy zkušebních komisí** přítomných u závěrečné zkoušky a maturitní zkoušky;
- **výdaje na učební pomůcky**, školní potřeby a učebnice (v případě, že jsou poskytovány bezplatně);

- **další výdaje související se vzděláváním** (výdaje na další vzdělávání pedagogických pracovníků a na činnosti, které souvisejí s rozvojem škol a kvalitou vzdělávání).

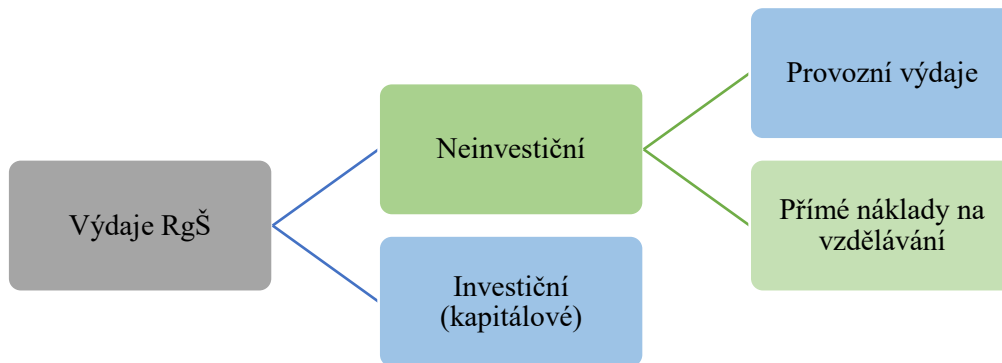
Evropská komise shrnuje, že výše popsané **přímé náklady** na vzdělávání jsou **hrazeny ze státního rozpočtu, tj. z rozpočtu kapitoly MŠMT. Provozní výdaje** (ostatní neinvestiční výdaje) jsou hrazeny zřizovatelem a rozlišují se podle zřizovatele na:

- veřejné školy;
- církevní školy;
- státní školy;
- soukromé školy.

To, že provozní výdaje hradí zřizovatel, znamená, že jsou hrazeny z rozpočtu obce, svazku obcí nebo kraje.

Evropská komise pokračuje, že investiční výdaje jsou hrazeny vždy zřizovatelem. Pro přehled bylo vytvořeno následující schéma.

Obrázek 1 Členění výdajů regionálního školství

Zdroj: vlastní zpracování, Evropská komise (2020)

Modře označené investiční a provozní výdaje na obrázku jsou hrazeny z rozpočtu zřizovatele. Evropská komise (2020) definuje následující typy zřizovatelů. V případě škol zřizovaných obcemi (zejména mateřské a základní školy) jsou zřizovatelem obce a výdaje jsou hrazeny z obecních rozpočtů. V případě krajských škol (zejména střední a vyšší odborné školy) je zřizovatelem kraj. Soukromé a církevní školy jsou financovány z rozpočtů soukromých či církevních zřizovatelů.

Zákon č. 561/2004 Sb., školský zákon ve svém § 160 určuje, že školám, které jsou zřizovány obcemi nebo svazky obcí, jsou ze státního rozpočtu poskytnuty finanční prostředky na platy, náhrady platů, mzdy, náhrady mezd, odměny za pracovní pohotovost, odměny na základě dohod o pracích vykonaných mimo pracovní poměr a odstupné. Dále jsou to dle zákona prostředky na úhradu sociálního zabezpečení, příspěvek na státní politiku zaměstnanosti na úhradu pojistného na všeobecné zdravotní pojištění, na přiděly do fondu kulturních a sociálních potřeb a na ostatní výdaje vyplývající z pracovněprávních vztahů. Zákon stanovuje, že prostředky ze státního rozpočtu jsou určeny také na nezbytné zvýšení nákladů spojených s výukou zdravotně postižených studentů, učební pomůcky, školní potřeby, učebnice a výdaje na další vzdělávání pedagogických pracovníků.

Sikora (2018, s. 18) charakterizuje, že školy dostávají od zřizovatele příspěvky na provoz a investiční výdaje. Investičními výdaji autor rozumí výdaje na pořízení dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku a na jeho technické zhodnocení. Naopak provozní (neinvestiční) výdaje autor charakterizuje jako personální výdaje, náklady na služby, pořízení drobného majetku. Dle autora musejí být investiční a neinvestiční výdaje velmi důrazně odděleny.

Sikora (2018, s. 20) uvádí, že školská příspěvková organizace je příkladem vícezdrojového financování. Kromě příspěvku od zřizovatele, také hospodáří s financemi od státního rozpočtu určené na vzdělávání. Ty jsou dle autora přerozdělovány jednotlivým krajům, které je rozepisují prostřednictvím krajských normativů mezi jednotlivé organizace. Pro tyto prostředky definuje autor termín přímé náklady na vzdělávání (NIV) a vyjmenovává účely, pro které mohou být použity:

- osobní náklady (mzdy a odvody);
- učební pomůcky, školní potřeby;
- další vzdělávání pedagogů.

Poslední dva body autor zařazuje do kategorie ostatních neinvestičních nákladů, pro které je používána zkratka ONIV.

Jako další zdroj financování uvádí Sikora (2018, s. 22) vlastní příjmy. Ty jsou dle jeho slov u příspěvkové organizace značně omezeny a pokračuje případy, kdy je možné požadovat úplatu. Jedná se o školní jídelny a školní družiny a mateřské školy s výjimkou posledního roku.

Financování školní jídelny

Sikora (2018, s. 24)

Jídelny jsou financovány „po staru“ podle normativů, jsou přirozpočtovány zřizovatelem.

2.3.1 Rozpočet příspěvkové organizace

Sikora (2018, s. 30) uvádí, že školy si vytvářejí návrh rozpočtu a ten poté schvaluje zřizovatel. Po pololetní závěrce (po 30. 6.) vytváří škola návrh rozpočtu na další kalendářní rok a střednědobý výhled na následující další 3 roky dle novely zákona č. 250/2000 Sb. Rozpočet je definován jako plán nákladů a výnosů a je shodný s kalendářním rokem (Sikora, 2018, s. 30).

Otrusinová, Kubíčková (2011, s. 140) popisují rozpočet příspěvkové organizace, který se skládá ze 7 následujících dílčích rozpočtů:

- 1) rozpočet příjmů z výkonu organizace, který dále zahrnuje
 - rozpočet z příjmů z hlavní (neziskové) činnosti a
 - rozpočet z příjmů z doplňkové (ziskové) činnosti.
- 2) rozpočet přímých nákladů na výkony organizace, který obsahuje
 - rozpočet přímých nákladů hlavní činnosti.
- 3) rozpočet režijních (nepřímých) nákladů na výkony organizace, který se skládá z
 - rozpočtu hlavní režie a
 - rozpočtu správní režie.
- 4) rozpočet rozdělení zlepšeného výsledku hospodaření, který je přidělen do jednotlivých fondů.
- 5) investiční rozpočet (obsahuje zdroje určené na investice);
- 6) rozpočet vlastních zdrojů financování (hlavní a doplňková činnost);
- 7) rozpočet použití finančních toků.

Autorky dodávají, že rozpočet se stanoví na začátku roku a nemusí se bezpodmínečně dodržet. Prezentují ho spíše jako kvalifikovaný odhad a nástroj finančního plánování. Na konci daného období je dle autorek nutné sestavit skutečné čerpání nákladů a výnosů.

MŠMT (2020) uvádí, že reforma se týká financování škol a školských zařízení zřizovaných kraji, obcemi a svazky obcí. Financování soukromých a církevních škol zůstává stejné jako bylo dříve. Ministerstvo dále specifikuje, co novela přinese:

- narovnání systému rozdělování peněz;
- školy obdrží prokazatelně více peněz na zkvalitnění vzdělání;
- pravidla financování budou jasná a předvídatelná;
- dojde ke zjednodušení ekonomické administrativy;
- nebudou omezeny pravomoci ředitelů.

Fond kulturních a sociálních potřeb (FKSP)

Otrusinová, Kubíčková (2011, s. 21) představují tvorbu FKSP jako procentuální přiděl z ročního objemu nákladů na platy, náhrady platů a mezd a odměny. Tyto prostředky jsou poté dle autorek určeny k zabezpečení kulturních, sociálních a dalších potřeb. Autorky rozlišují nepeněžní a peněžní čerpání. Jako příklady nepeněžního čerpání uvádějí vstupenky, plavanky nebo příspěvky na rekreace. Jako peněžní dary autorky charakterizují peněžní dary při mimořádných životních situacích, příspěvky na penzijní připojištění a půjčky, ale pouze pro účely přesně vymezené vyhláškou č. 114/2002 Sb., o fondu kulturních a sociálních potřeb.

Trantinová (2019, s. 7) popisuje, že reforma regionálního školství přináší značnou změnu v nakládání s prostředky rozpočtové kapitoly 333. Změny budou dopadat na způsob rozhodování vedoucích pracovníků RgŠ o zajištění výuky a organizace práce ve školních zařízeních a hospodaření s prostředky na zajištění platů zaměstnanců. Autorka kritizuje praxi „honby za žákem“, která panovala za předešlých pravidel a od reformy očekávají přínos peněz na výplaty pracovníků, a to jak pedagogických, tak nepedagogických. K platům autorka dodává, že reforma se týká i prostředků na související zákonné odvody a na ostatní neinvestiční výdaje (ONIV), což jsou prostředky na zabezpečení školních pomůcek a učebnic, další vzdělávání pracovníků a jiné výdaje z pracovněprávních vztahů. Autorka upřesňuje, že reforma se bude týkat škol a školských zařízení, které jsou zřizovány kraji, obcemi a dobrovolnými svazky obcí, nebude se týkat soukromých škol, ale do budoucna je počítáno s tím, že také soukromých škol se reforma dotkne. Jako asi nejzásadnější změnu autorka vytyčuje zrušení 14 krajských normativů, které dříve plnily funkci rovného přidělování prostředků v rámci jednotlivých krajů pro srovnatelné školy a školská zařízení. Autorka však namítá, že mezi jednotlivými kraji byly vykazovány značné rozdíly. Podrobnější čísla jsou obsažena v kapitole 3. 2. Ke změně financování však nedošlo ve všech částech, Trantinová (2019, s. 9) uvádí oblasti, ve kterých zůstane zachován dosavadní systém financování:

- oblast podpůrných opatření;
- financování školních jídelen;
- domy dětí a mládeže;
- dětské domovy;
- domy mládeže;
- pedagogicko-psychologické poradny;
- speciální pedagogická centra apod.

Jak autorka sama zdůrazňuje, prostředky na výše zmíněné oblasti budou tzv. „přirozpočtovány“ k objemu prostředků stanovených MŠMT. Autorka pokračuje, že pro ředitele je důležité,

že obdrží souhrn finančních prostředků a jeho rozdělování mezi různými segmenty školy (jídelsna, škola, družina) je v jeho kompetenci, samozřejmě při zachování platné legislativy.

Trantinová (2019, s. 8) představuje, jakým způsobem budou tedy školám přidělovány finanční prostředky, když ne „na žáka“. Autorka popisuje nový systém financování jako počty hodin výuky, které budou financovány za předpokladu daného naplnění tříd dětmi a žáky. To znamená, že pokud škola splňuje parametry, MŠMT jí přidělí prostředky na pedagogické pracovníky podle skutečné potřeby podle toho, jak škola vykáže v předepsaných výkazech. Jednotlivé výkazy jsou popsány následně. Trantinová (2019, s. 8) uvádí, že ředitelům škol se značně zvýší odpovědnost za správné vyplnění výkazů, protože jsou nutností pro zajištění financí pro jejich zařízení. Autorka dále vyjmenovává jednotlivé výkazy, které náleží daným stupňům vzdělávání. Pro přehled byla vytvořena tabulka 3.

Tabulka 3 Přehled výkazů RgŠ

Název výkazu	Číselné označení
Výkaz o mateřské škole	S 1-01
Výkaz o školní družině	Z 2-01
Výkaz o základní škole	M 3
Výkaz o přípravné třídě ZŠ	S 4c-01
Výkaz o střední škole	M 8
Výkaz o vyšší odborné škole	M 10
Výkaz o základní umělecké škole	S 24-01
Čtvrtletní výkaz o zaměstnancích a mzdových prostředcích v RgŠ	P 1-04
Výkaz o evidenčním počtu zaměstnanců v RgŠ	P 1c-01

Zdroj: vlastní zpracování; Trantinová (2019).

Z tabulky 3 je patrné, že pro každou úroveň vzdělání je evidován zvláštní výkaz. Pro mateřské školy je stěžejní výkaz S 1-01, zatímco pro základní školy M 3. Pokud se však jedná pouze o přípravnou třídu na ZŠ, i ta má svůj vlastní výkaz, S 4c-01. Střední školy vyplňují výkaz M 8 a vyšší odborné M 10. Základní škola, pokud je umělecká, má od ostatních základních škol rozdílný výkaz S 24-01. Poslední dva v tabulce uvedené výkazy jsou pro všechny školy a školská zařízení stejné. Jedná se o výkaz P 1-04, do kterého se uvádějí čtvrtletní výkazy o zaměstnancích a mzdových prostředcích v RgŠ a o výkaz P 1c-01, který je pro všechny školy naprosto zásadní a není divu, že mu i MŠMT věnuje zvýšenou pozornost. Na chyby při vyplňování výkazu a důsledky upozorňuje MŠMT (2020) v kapitole 3.2.

2.3.2 Maximální dotace na počet odučených hodin týdně (PH_{max})

Trantinová (2019, s. 12) charakterizuje PH_{max} jako maximální počet hodin výuky financované ze státního rozpočtu pro mateřské, základní, střední školy a konzervatoře, které jsou zřizované krajem, obcí nebo svazkem obcí s tím, že PH_{max} značně ovlivňuje stanovení výše úvazků pedagogického sboru. Na základě výsledku PH_{max} autorka uvádí možnosti ředitelů škol. Pokud je hodnota reálného PH školy nižší, než kolik je PH_{max} školy, nabádá autorka ředitele k možnosti přijmutí dalších pedagogických pracovníků a na výuku některých předmětů rozdělit více naplněné třídy. Autorka však připouští, že v některých krajích může být problém s dostatkem kvalifikovaných pedagogických pracovníků. V tomto případě hodnotí autorka „nabídku státu na proplacení zvýšeného počtu hodin“ jako nevyužitou. To je novinka, na kterou si budou muset ředitelé škol zvyknout, protože odporuje předtím stanoveným pravidlům. Pro připomenutí autorka udává, že v minulosti, pokud se ředitel školy rozhodl přijmout méně pracovníků, než kolik bylo stanoveno krajským normativem, nevyčerpané prostředky školám zůstávaly a ty je mohly volně využít např. na nenárokové složky platu. Po zavedení reformy však budou nevyčerpané prostředky zůstávat v základní bilanci MŠMT (Trantinová, 2019,

s 13). Autorka uvádí také příklad, kdy je PH školy vyšší, než PH max. Dle autorky pak MŠMT proplatí školám pouze objemy, které budou odpovídat hodnotě PHmax s tím, že chybějící prostředky budou vyplaceny z rozpočtu zřizovatelů. Autorka jmenuje zejména školy s výjimkou z nejnižšího počtu žáků. Pro každou školu a školské zařízení je však hodnota PHmaxu i PHškoly stanovena zvlášť. Trantinová et al. (2019, s. 13) uvádí, že pro každý segment byly hodnoty PHmaxu nastaveny prostřednictvím právních předpisů, které se i vzhledem k reformě aktualizovaly.

Následovně budou uvedeny právní předpisy vztahující se k PHmaxu jednotlivých stupňů RgŠ. Trantinová (2019, s. 14) uvádí, že pro stanovení PHmaxu pro mateřské školy došlo ke změně vyhlášky 14/2005 Sb., o předškolním vzdělávání. Autorka popisuje, že počet hodin PHmax je stanoven přílohou této vyhlášky a počet maximálně proplácených hodin se odvíjí od provozní doby mateřské školy a jejím počtu tříd.

Autorka dále zmiňuje nově vydané nařízení vlády č. 123/2018 Sb., o stanovení maximálního počtu hodin výuky financovaného ze státního rozpočtu pro základní školu, střední školu a konzervatoř zřizovanou krajem, obcí nebo svazkem obcí. Při nahlédnutí do této vyhlášky bylo zjištěno, že hodnoty stanovené pro výpočet PHmax jsou k nalezení v její příloze v přiložených tabulkách. Tabulka vztahující se ke stanovení PHmaxu základní školy je k nahlédnutí v příloze. Škola může pomocí vyhledání své kategorie, disponibilních hodin, průměrného naplnění tříd žáky a hodnotou uvedenou v nařízení vlády vynásobenou počtem těchto tříd určit hodnotu svého PHmax. Respektive je nutné všechny jednotlivé hodnoty sečíst a výsledná suma odpovídá počtu hodin výuky, která může být v maximální výši hrazena ze státního rozpočtu. Autorka uvádí příklad školy, která vyučuje žáky prvního i druhého stupně a zároveň zřizuje třídy podle § 16 odst. 9 ŠZ (vzdělávání žáků, dětí, studentů se speciálními vzdělávacími potřebami). V takovém případě bude PHmax školy součtem všech těchto tří dílčích částí. Autorka dodává, že v případě, že škola vzdělává také žáky s individuální formou vzdělávání nebo podle § 38 ŠZ (plnění povinné školní docházky v zahraničí, v zahraniční škole na území České republiky nebo v evropské škole), k vypočtené výši PHmaxu se připočítává navíc částka 0,25 hodiny u žáků na prvním stupni a 0,5 hodiny u žáka na druhém stupni.

Trantinová (2019, s. 14) charakterizuje, že PHmax přípravné třídy se řídí vyhláškou č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání a některých náležitostech plnění povinné školní docházky. Konkrétně upozorňuje na nový § 7, kterým je upravena maximální výše týdenního počtu hodin výuky financovaného ze státního rozpočtu. Dle tohoto § třídě s 10 a více žáky bude proplaceno 22 hodin týdně, zatímco třídě s nižším počtem žáků jen 14 hodin výuky týdně. Autorka připomíná, že zde je potřeba zvážit, zda přípravné třídy otevírat, jelikož při nižším počtu žáků ve třídě bude téměř třetina platu učitele této třídy doplácena z rozpočtu obce.

Co se týče PHmaxu školních družin, autorka (Trantinová, 2019, s. 14-15) představuje vyhlášku č. 74/2005 Sb., o zájmovém vzdělávání, která ve své příloze určuje limit počtu hodin, které budou hrazeny státem. Autorka zdůrazňuje změnu v určení, jaký druh docházky bude financován a rozhodujícími žáky pro čerpání prostředků ze státního rozpočtu budou žáci prvního stupně základní školy.

Na závěr autorka uvádí, že hodnota PHmax pro základní umělecké školy nebude stanovena a poskytování finančních prostředků bude probíhat formou republikových normativů, neboli MŠMT vyhlásí výši normativních prostředků na výkony, která bude jednotná pro celou republiku. Normativním prostředkem na výkony autorka rozumí částku poskytovanou na žáka základní umělecké školy.

MŠMT (2020d) charakterizuje, že výpočet hodnoty PHmax vychází z matrik, které škola předkládá na začátku školního roku na základě počtu žáků a tříd. V případě základní školy je nutné rozlišit počty žáků na prvním a na druhém stupni. Škola informuje ministerstvo o svém stavu prostřednictvím příslušných výkazů. Stěžejním je výkaz M3- Výkaz o základní škole,

který se vyplňuje dle stavu k 30. 9. Dalším výkazem je Z 2-01 o školní družině, který se provádí k 31. 10. Stejně tak výkaz o činnosti zařízení školního stravování se uvádí dle stavu k 31. 10.

Dalšími důležitými výkazy jsou dle ministerstva (2020c) **výkazy z oblasti práce a mezd**. Konkrétně se jedná o výkaz P 1-04 o zaměstnancích a mzdových prostředcích v regionálním školství a výkaz P 1c-01 o evidenčním počtu zaměstnanců v regionálním školství podle stavu k 30. 9. Výkaz P 1c-01 v je rozdělen na nepedagogickou a pedagogickou část.

Kromě prostředků plynoucích ze státního rozpočtu, mohou školy čerpat také finance z evropských fondů.

2.3.3 Evropské fondy

MŠMT (2020e) uvádí, že na financování regionálního školství se v ČR podílí také Evropský fond regionálního rozvoje (ERDF) a Evropský sociální fond (ESF).

Evropský sociální fond (ESF)

MŠMT (2020e) představuje Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání (OP VVV), který navazuje na dříve vypsany Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost a na Operační program Výzkum a vývoj pro inovace. Cílem OP VVV je dle ministerstva přispění ČR k jejímu posunu stát se ekonomikou založenou na vzdělané, motivované a kreativní pracovní síle a k tvorbě kvalitních výsledků výzkumu, které budou využity pro zvýšení konkurenceschopnosti země. MŠMT pokračuje, že čerpat prostředky z OP VVV je možné od roku 2014 do 2020. Možnost čerpání programu tedy bude brzy končit, ale pro letošní rok je stále aktuální.

MŠMT (2020e) charakterizuje OP VVV jako reakci na priority Evropy 2020 a na další doporučení plynoucích ze strategických dokumentů na evropské a národní úrovni. Ministerstvo konkrétně představuje 3 oblasti intervencí programu:

- podpora rovnosti a kvality přístupu ve vzdělávání;
- rozvoj lepších kompetencí pro trh práce;
- posílení kapacit pro kvalitní výzkum a jeho přínos pro společnost.

Ministerstvo dále uvádí čtyři prioritní osy OP VVV, kterými jsou:

- posilování kapacit pro kvalitní výzkum;
- rozvoj vysokých škol a lidských zdrojů pro výzkum a vývoj;
- rovný přístup ke kvalitnímu předškolnímu, primárnímu a sekundárnímu vzdělávání a
- technická pomoc.

V první ose je cílem podpořit kapacitně zejména projekty na výzkum se zvýšeným přínosem pro společnost. Co se financování týče, dle ministerstva budou v rámci první osy vyhlašovány výzvy na předkládání individuálních projektů, jejichž prostřednictvím budou následně vyhlašovány výzvy na předkládání grantových projektů. Rozvojem vysokých škol a lidských zdrojů pro výzkum a vývoj chce program podpořit projekty zaměřené na zlepšení kvality vzdělávání na vysokých školách s relevancí na potřeby trhu práce a společnosti. Ministerstvo konkrétně specifikuje zvýšení podílu studentů se specifickými potřebami a ze socioekonomicky znevýhodněných skupin, ale také zvýšení kvality podmínek pro celoživotní vzdělávání. Také v rámci druhé osy ministerstvo bude pro financování vyhlašovat výzvy na předkládání individuálních projektů z kategorie systémových, ostatních, velkých, případně globálních

grantů a jejich prostřednictvím budou následovně vyhlašovány výzvy na předložení grantových projektů, individuální projekty a bude možné žádat o podporu skrze individuální projekty ostatních a individuálních systémových projektů. Třetí osu směřovanou rovnému přístupu ke kvalitnímu předškolnímu, primárnímu a sekundárnímu vzdělávání ministerstvo charakterizuje jako pomoc projektům zaměřených na sociální integraci žáků a dětí se speciálními vzdělávacími potřebami (SVP), dále na zvýšení kvality vzdělávání předškolního, zvýšení kvality vzdělávání žáků v klíčových kompetencích, rozvoj hodnocení kvality vzdělávání a systému jeho strategického řízení, zvýšení kvality přípravy budoucích a začínajících pedagogických pracovníků a také zkvalitnění vzdělávání a odborné přípravy včetně zvýšení jejich relevance pro trh práce. Pro financování třetí osy ministerstvo bude vyhlašovat výzvy na předložení individuálních a zjednodušených projektů a dodává, že o podporu bude možné žádat skrze individuální projekty formou individuálních projektů systémových a ostatních. V neposlední řadě ministerstvo dodává, že vše musí být zajištěno z technické strany efektivní administrací a mít dostatečnou informovanost a publicitu.

Evropský fond regionálního rozvoje (ERDF)

MŠMT (2020e) představuje Integrovaný regionální operační program (IROP) Ministerstva pro místní rozvoj se zaměřením na vzdělávání a jeho investiční prioritu 10, osu 2: Investice do vzdělávání, odborného vzdělávání včetně odborné přípravy pro získání dovedností a do celoživotního učení pomocí rozvoje infrastruktury a modernizace vybavení škol a školských zařízení.

Ministerstvo uvádí, že výše zmíněné fondy jsou z 85 % financovány z EU a jejich celková výše přesahuje 3,3 mld. Kč. Nutno však podotknout, že je to výše určená pro celé období, tedy 2014-2020.

MMR (2020) na svých stránkách představuje, že program IROP bude pokračovat i v následujících letech 2021-2027.

Program paměťové instituce, který spadá pod rozvojový program MŠMT.

MŠMT (2019P) charakterizuje období programu od 1. 1. 2020 do 31. 8. 2020 s tím, že pro jednu školu je navržena dotace ve výši 120 000 Kč včetně DPH. V rámci této dotace škola navštíví za dané období minimálně dvě paměťové instituce. MŠMT zmiňuje také odměnu učitelům ve výši 2500 Kč, ale jim náleží jakožto zpracovatelům podkladů pro vyhodnocení. Celkový objem finančních prostředků programu ministerstvo sečetlo na 10 290 000 Kč.

Rozvojový program PHMAX

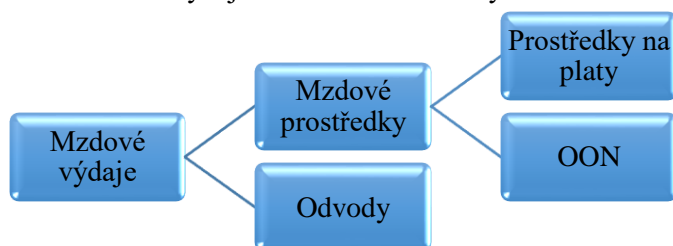
MŠMT (2020f) představuje rozvojový program PHmax, který bude probíhat od září 2020 do prosince 2020 a bude určen na podporu financování přímé pedagogické činnosti učitelů do nároku PHmax mateřských, základních, středních škol s konzervatoří. Žadatelé mohou být dle ministerstva jednotlivé kraje a hl. město Praha. A program je určen právníkům osobám vykonávajícím činnost MŠ, ZŠ, SŠ a konzervatoře. Cílem programu je finanční zajištění vybraného vzdělávacího zařízení a ministerstvo ho rozdělilo do 3 modulů. První s označením A je určen mateřským školám, druhý B základní školám a třetí C středním školám a konzervatořím. Mateřské a základní školy mohou podávat žádosti do 15. 7. 2020, střední školy a konzervatoře o měsíc déle.

Ministerstvo si od programu slibuje u ZŠ, SŠ a konzervatoří podporu program zvýšení kvality a využití vyššího zapojení míry dělení hodin.

Mzdové výdaje ve financování školy

Valenta (2012, s. 22) popisuje, že pojmy plat a mzda se objevují ve školách nejen v souvislosti s odměňováním zaměstnanců, ale také v rámci pravidel hospodaření a finančních toků. Autor přiznává, že ve smyslu odměny za odvedenou práci se ve státním sektoru používá pojem plat, avšak mzda je tradičně používaný pojem z hlediska skladby rozpočtu a ve statistických přehledech. Označení mzdových výdajů dle autora v sobě zahrnuje veškeré finanční prostředky související s odměňováním zaměstnanců v rozsahu paragrafu 160 školského zákona. Konkrétně autor vyjmenovává prostředky na platy, náhradu platů, odměny za pracovní pohotovost, odměny za práci vykonávanou na základě dohod o pracích vykonávaných mimo pracovní poměr a odstupné. Dále jsou zde zahrnuty výdaje na úhradu sociálního a zdravotního pojištění a příspěvky na státní politiku zaměstnanosti. Pro přehlednost bylo vytvořeno následující schéma.

Obrázek 2 Mzdové výdaje ve financování školy

Zdroj: vlastní zpracování, Valenta (2012)

Z obrázku 2 je patrné, jak se mzdové výdaje dělí na mzdové prostředky a odvody. Mzdové prostředky se dále člení na prostředky na platy a OON.

2.4 Opatření spojená s bojem proti koronaviru

V průběhu zpracování diplomové práce zasáhla nejen Českou republiku pandemie koronaviru, která dolehla na celou společnost a samozřejmě také na školství. MŠMT (2020g) na svých stránkách 1. března 2020 nabádá rodiče, aby v případě, že se vrátili z rizikových zemí, neposílali své děti do škol, bedlivě sledovali jejich zdravotní stav a případně kontaktovali příslušná zařízení (lékaře, hygienické stanice).

V dalších mimořádných aktualitách již MŠMT (2020h) odkazuje na nařízení vlády v souladu s čl. 5 a 6 ústavního zákona č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky, na základě kterého byl od 12. března 14 hodin na dobu 30 dní vyhlášen **nouzový stav**. MŠMT již od 11. března **zakazuje osobní přítomnost žáků a studentů při vzdělávání** nebo studiu na základních školách, středních školách a vyšších odborných školách bez ohledu na jejich zřizovatele. Zákaz tedy platí pro všechny školy: veřejné, soukromé i církevní. Ministerstvo pokračuje, že zákaz se týká i jiných akcí pro žáky a studenty školou pořádaných a také praktického vyučování včetně odborného výcviku. Dle usnesení vlády se zákaz netýká mateřských a lesních škol, přesto jim ministerstvo doporučuje zvážit omezení nebo přerušování provozu.

Zákaz osobní přítomnosti ve školách platí pro žáky a studenty, nikoliv pro zaměstnance. K těm vydalo ministerstvo (2020h) následující prohlášení:

„Primárně ředitel školy přiděluje zaměstnancům (pedagogickým i nepedagogickým pracovníkům) práci (např. vzdělávání s využitím nástrojů distančního vzdělávání nebo výkon prací souvisejících s přímou pedagogickou činností). Ředitel je oprávněn nařídit, aby zaměstnanci konali práci na pracovišti zaměstnavatele. Vzhledem k doporučení vlády se preferuje, tam kde je to možné, výkon práce z domova, tzv. home office.

Nemůže-li ředitel školy pedagogickému pracovníkovi práci přidělovat, může mu určit dobu čerpání samostudia.

Pokud ředitel školy nemůže zaměstnanci (a to jak pedagogickému tak nepedagogickému) přidělovat práci, jedná se o překážku v práci na straně zaměstnavatele, za kterou zaměstnanci přísluší náhrada mzdy nebo platu ve výši průměrného výdělku.“

V důsledku zákazu osobní přítomnosti žáků a studentů ve školách je potřeba zmínit také **ošetřovné**, které rodičům těchto dětí náleží. Dle ministerstva (2020h) má zaměstnanec právo na ošetřovné, pokud žije ve stejné domácnosti s dítětem mladším 10 let, o které musí v souvislosti s nařízením vlády pečovat.

Zákaz osobní přítomnosti žáků ve školách má přímý dopad také na ostatní školská zřízení jako jsou družiny a školní jídelny. MŠMT (2020h) uvádí, že žáci a studenti základních, středních a vyšších odborných škol nemají nárok na školní stravování, ale poskytují-li školní jídelny stravování pro veřejnost, mohou ho prodávat i žákům. Cena stravování v tomto případě není regulována a je určena ředitelem příslušného zařízení. Jídlo musí být vydáváno pouze s sebou.

Vzhledem k postupnému **uvolňování vládních nařízení**, vydalo i MŠMT (2020ch) pokyny možného návratu studentů a žáků zpět do školních lavic, dle kterých je od 11. května možná osobní přítomnost žáků 9. ročníků základních škol, a to za účelem přípravy na přijímací zkoušky na střední školy. MŠMT dodává, že docházka není povinná a výuka může probíhat ve skupinách v maximálním počtu 15 osob.

K dalšímu uvolňování dochází 25. května. Od tohoto data je dle MŠMT (2020ch) možná osobní přítomnost žáků prvního stupně základních škol na vzdělávacích aktivitách formou školních skupin. Účast žáků opět nebude povinná a i nadále bude pokračovat distanční výuka. Ke skupinám ministerstvo dodává, že jejich složení bude neměnné a kontakt mezi skupinami bude omezený. Nad rámec jedné skupiny nebudou povoleny školní družiny, školní kluby ani zájmové kroužky a tělesná výuka bude zakázána. Otevření jídelen bude podmíněno aktuální epidemiologickou situací a místními podmínkami, zejména pak možností oddělení jednotlivých skupin.

Závěrem se ministerstvo vyjadřuje k doporučení nošení roušky v průběhu vyučování, nicméně vyučující bude moci o jejím nošení rozhodnout dle potřeby. Ministerstvo nařizuje povinné nošení roušek při skupinové práci a aktivit ve vzájemné blízkosti, ale stejně tak mimo třídu a ve společných prostorách škol.

2.5 Metodika

Práce je zaměřena na téma, které je již několik let sledováno nejen odborníky, ale také širokou veřejností. Vždyť každý musí chodit do školy. Rodiče prožívají školní strasti se svými dětmi, protože jejich vzdělání jim není lhostejné. Prvním krokem pro vypracování diplomové práce byla nutnost zorientovat se v dané problematice načtením odborné literatury. Ta byla čerpána zejména ze Studijní a vědecké knihovny Plzeňského kraje, internetové databáze Google Books, příslušných zákonů, novinových článků a informací, které k tématu vydala státní správa, zejména MŠMT. Na základě těchto zdrojů byla vypracována literární rešerše, která tvoří druhou kapitolu práce. Teoretický rámec zahrnuje vzdělávací soustavu ČR, legislativní úpravu regionálního školství a metody a zdroje financování regionálního školství. Podstatou teoretické části je vysvětlit rozdíly mezi způsobem financování regionálního školství platným do 31. 12. 2019 a novou reformou. Seznam použité literatury je k nahlédnutí na závěr práce. Ve třetí, praktické části práce bylo pracováno s konkrétními daty. Ta byla čerpána z veřejně dostupných zdrojů MŠMT, ČSÚ, MFČR, ale také z interních zdrojů základní školy, na které byl

demonstrován příklad dopadu změny financování regionálního školství. Jako zdroj byly využity také webové stránky školy a kraje, ve kterém se nachází. Nejprve bylo potřeba zjistit počet zařízení regionálního školství v České republice. K tomuto účelu byly využity webové stránky ČSÚ a jeho statistiky, dále webové stránky MŠMT a statistiky na nich zveřejněné. Pro krátké mezinárodní srovnání byla zmíněna také data z jiných států, v tomto případě posloužila jako zdroj databáze **Eurydice a OECD**. Na základě těchto dat byl dán do komparace procentuální podíl výdajů na regionální školství vůči HDP v ČR se shodným ukazatelem aplikovaným v zemích EU a OECD. Hlavními zdroji dat v práci jsou MŠMT, MFČR a ČSÚ. Na základě dat z těchto pramenů byl vyjádřen procentuální podíl jednotlivých zřizovatelů na regionálním školství. Dále jsou vypočítána tempa růstu výdajů na regionální školství, ale také na školství celkově v jednotlivých letech. Následně je vypočteno průměrné tempo růstu. Zvýšená pozornost je věnována letům 2019 až 2020, kdy došlo k reformě financování RgŠ. Pomocí podílových ukazatelů je vyjádřena účast výdajů na regionálním školství a školství celkově vůči státnímu rozpočtu. Protože cílem práce je zhodnotit dopady legislativních změn financování regionálního školství na rozpočet základních škol, byla věnována zvýšená pozornost právě základním školám. V práci využita data počtu žáků a studentů regionálního školství, ale také učitelů a škol. Z těchto dat byl vypočítán průměrný počet žáků připadající na jednoho učitele, který byl dán do komparace se shodným ukazatelem před deseti lety. Na základě těchto dat je vypočítán rozdíl (nárůst) počtu žáku na jednoho učitele v jednotlivých krajích a průměr ČR.

Jako vzorec pro výpočet tempa růstu byl použit vzorec dle Rojíčka et al. (2016, s. 123):

$$g_t = \frac{Y_t - Y_{t-1}}{Y_{t-1}} \quad (1)$$

g_t je tempo růstu;

Y_t je přírůstek aktuálního období;

Y_{t-1} je přírůstek minulého období.

Pavelka (2020) uvádí vzorec pro výpočet průměrného tempa růstu:

$$X_g = \sqrt[n]{k_1 \cdot k_2 \cdot \dots \cdot k_n} \quad (2)$$

X_g je tempo růstu;

k je koeficient meziročního tempa růstu;

n je počet koeficientů k .

Wöhe, Kislíngrová (2007, s. 215) představují podílové ukazatele, které udávají podíl určité veličiny na celkové veličině.

$$P = \frac{\check{c}}{Z} \cdot 100 \quad (3)$$

P je procento;

\check{c} část;

Z základ.

Reforma regionálního školství není jedinou legislativní změnou, ke které v roce 2020 v oblasti školství došlo. Od 1. 1. 2020 bylo provedeno navýšení tarifních platů zaměstnanců škol a školských zařízení. V práci je vypočítán absolutní a relativní rozdíl navýšení mezd v rámci jednotlivých platových stupňů a tříd, na základě kterých je vypočítán také průměrný nárůst platů. Výše průměrné mzdy pedagogického pracovníka byla dána do komparace s průměrnou

mzdou v národním hospodářství. Diplomová práce také ukazuje, jaké procento finančních příspěvků tvoří mzdy pedagogický pracovníků z celkové částky státních příspěvků na RgŠ. Mzdy však nejsou jediným finančním výdajem škol. Proto je věnována pozornost také dalším výdajům. Charakter těchto výdajů se může měnit v závislosti na typu školy. Respektive na tom, jaké činnosti škola provozuje. Zda k ní náleží také družina, jídelna, další stupeň vzdělávání apod. Aby byl dopad reformy demonstrován na příkladu, byla navázána spolupráce s konkrétní základní školou. Seznam zdrojů byl rozšířen o internetové stránky školy, její dokumenty a se zástupcem vedení byl proveden polostrukturovaný rozhovor. Přepis rozhovoru s vedením školy, je uveden v příloze. Na základě získaných dat byl vypočítán počet odučených hodin týdně, na které je škola MŠMT schopna a ochotna poskytnout finanční prostředky (PH_{max}).

Hodnota PH_{max} se počítá odlišně pro jednotlivá školská zařízení. MŠMT (2020i) popisuje, že pro výpočet hodnoty PH_{max} v oblasti základního vzdělávání je potřeba vycházet z 3 zdrojů, kterými jsou:

- nařízení vlády č. 123/2018 Sb., kterým se stanoví maximální počet hodin výuky financovaný ze státního rozpočtu (dále jen „nařízení vlády“);
- vyhláška č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání a některých náležitostech plnění povinné školní docházky;
- příslušné statistické výkazy a hodnoty v nich uvedené.

MŠMT (2020i) pokračuje, že nejprve je nutné třídy ve škole rozdělit na jednotlivé skupiny do příslušných řádků podle přílohy nařízení vlády. Následně je potřeba k jednotlivým řádkům z tabulky nařízení vlády přiřadit odpovídající počet tříd a počet žáků, a pro každý řádek provést výpočet PH_{max} samostatně. MŠMT upozorňuje, že pokud má škola odloučené pracoviště, ale jedná se o jedno ředitelství (= jedna škola, jeden právní subjekt), hodnota PH_{max} se nepočítá zvlášť podle pracovišť, ale souhrnně pro celou školu. Není tedy důležité, ve kterém pracovišti je třída fyzicky umístěna. Vstupními údaji pro výpočet PH_{max} je tedy počet tříd a počet žáků. Zdrojem těchto dat jsou **výkazy**. Stěžejním je výkaz M3- Výkaz o základní škole, který se vyplňuje dle stavu k 30. 9. Dalším výkazem je Z 2-01 o školní družině, který se provádí k 31. 10. Stejně tak výkaz o činnosti zařízení školního stravování se uvádí dle stavu k 31. 10.

Dalšími důležitými výkazy jsou **výkazy z oblasti práce a mezd**. Konkrétně se jedná o výkaz P 1-04 o zaměstnancích a mzdových prostředcích v regionálním školství a výkaz P 1c-01 o evidenčním počtu zaměstnanců v regionálním školství podle stavu k 30. 9. Výkaz P 1c-01 je rozdělen na nepedagogickou a pedagogickou část

MŠMT (2020i) popisuje, že následně je pro výpočet hodnoty PH_{max} potřeba určit průměrný počet žáků ve třídě a k této hodnotě přiřadit k ní charakteristickou hodnotu PH_{max}. Tuto hodnotu školy vyčtou v příslušných tabulkách zveřejněných MŠMT. Hodnoty PH_{max} pro základní školy s ročníky prvního a druhého stupně, které mají více než 2 třídy v některém ročníku, jsou uvedeny v příloze. MŠMT uvádí jako další krok vynásobit tuto hodnotu počtem tříd, pro který byl počítán průměrný počet žáků ve třídě. Tento postup je dle ministerstva nutné opakovat ve všech relevantních řádcích. Ministerstvo dále radí, že pokud jsou ve škole žáci vzdělávání podle § 38 a § 41 školského zákona, je nutné vynásobit počet těchto žáků příslušnou hodnotou PH_{max}. Závěrem se dle ministerstva provede součet všech dílčích hodnot PH_{max} a výsledkem je PH_{max} pro celou školu.

Konkrétní výpočet PH_{max} školy je uveden v praktické části práce na příkladu základní školy XY. Tato hodnota byla dána do komparace s počtem hodin, které škola za týden skutečně odučí

(PHškoly). Rozdíl mezi PHmax a PH školy vyjadřuje počet hodin, které by škola ještě mohla odučit a MŠMT by jí poskytlo finanční prostředky. Vypočítán byl PHmax školní družiny. Nedílným zdrojem informací jsou webové stránky samotné školy. Data o počtu žáků, učitelů a rozpočtu školy byla čerpána zejména z jejích webových stránek a výroční zprávy. Z výroční zprávy byl zjištěn nejen počet studentů a zaměstnanců, ale také průměrný plat zaměstnanců, věkové složení pedagogického sboru a výše platových tříd. Průměrný plat pedagogů byl dán do komparace s průměrných hrubou mzdou v národním hospodářství. Na závěr byl proveden rozbor rozpočtů školy za roky 2018 až 2020, od kterého došlo k legislativním změnám.

Nutno však podotknout, že finální hospodaření školy za rok 2020 ještě není v době odevzdání diplomové práce známé. Školy však dostávají schválený rozpočet na rok dopředu a lze tedy předpokládat, že by se finální částky neměly nijak výrazně lišit. V případě, že by škola nevystačila s přidělenými penězi, musí kontaktovat svého zřizovatele.

V době psaní práce zaskočila nejen Českou republiku pandemie koronaviru. I ta může mít vliv na finanční výdaje škol. Přestože byly děti doma, učitelé stále provozovali výuku a měli nárok na plnou výši platu. Škola mohla v době nepřítomnosti žáků ušetřit na energiích, ale zato měla nečekané výdaje na desinfekční prostředky, roušky, ochranné štíty a ostatní ochranné pomůcky. Lze předpokládat, že tyto výdaje budou nezbytné také minimálně v následujícím školním roce. Ke zjištění prozatímních dopadů spojených s opatřeními proti koronaviru byla provedena metoda polostrukturovaného rozhovoru dle Dismana (2016, s. 144) se zástupcem vedení školy XY.

3 Analytická část práce

V analytické části budou uplatněny poznatky z teoretické části práce na konkrétních datech.

3.1 Poskytovatelé vzdělávání v rámci regionálního školství

Stejně jako v teoretické části, bude i na začátek této kapitoly uvedeno srovnání České republiky v mezinárodním měřítku.

ČSÚ (2016) uvádí, že Česká republika věnuje z hlediska mezinárodního srovnání na vzdělávání z veřejných rozpočtů podprůměrný podíl financí. Konkrétně v roce 2012 činila tato částka 8,9 % a ČSÚ pro její výpočet srovnává výši výdajů na vzdělávání s veřejnými výdaji, mezi které zahrnuje: „*veřejné dotace domácnostem na životní náklady (stipendia a granty pro studenty/domácnosti a studentské půjčky), kterou nejsou výdaji na vzdělávací instituce.*“ ČSÚ dodává průměr za země OECD ve výši 11,6 %. Nejvyšší podíl zaznamenaly dle ČSÚ Nový Zéland a Mexiko s 18,4 %. Naopak nejnižší Itálie s 7,4 %.

Výše zmíněné statistiky zohledňovaly výdaje na vzdělávání jako celek. Do regionálního školství však nepatří školy vysoké, které bývají zařazovány do terciálního stupně vzdělávání. Následující tabulka 4 představuje srovnání výdajů na vzdělávací instituce v podílu z HDP v % na primární, sekundární a postsekundární neterciální vzdělávání.

Tabulka 4 Výdaje na vzdělávací instituce v podílu z HDP v % na primární, sekundární a postsekundární neterciální vzdělávání dle zdroje za rok 2012

	Veřejné školy	Soukromé školy	Celkem
Česká republika	2,6	0,16	2,76
Slovensko	2,48	0,2	2,68
Polsko	3,21	0,24	3,45
Průměr OECD	3,45	0,25	3,7
Průměr EU	3,43	0,16	3,58

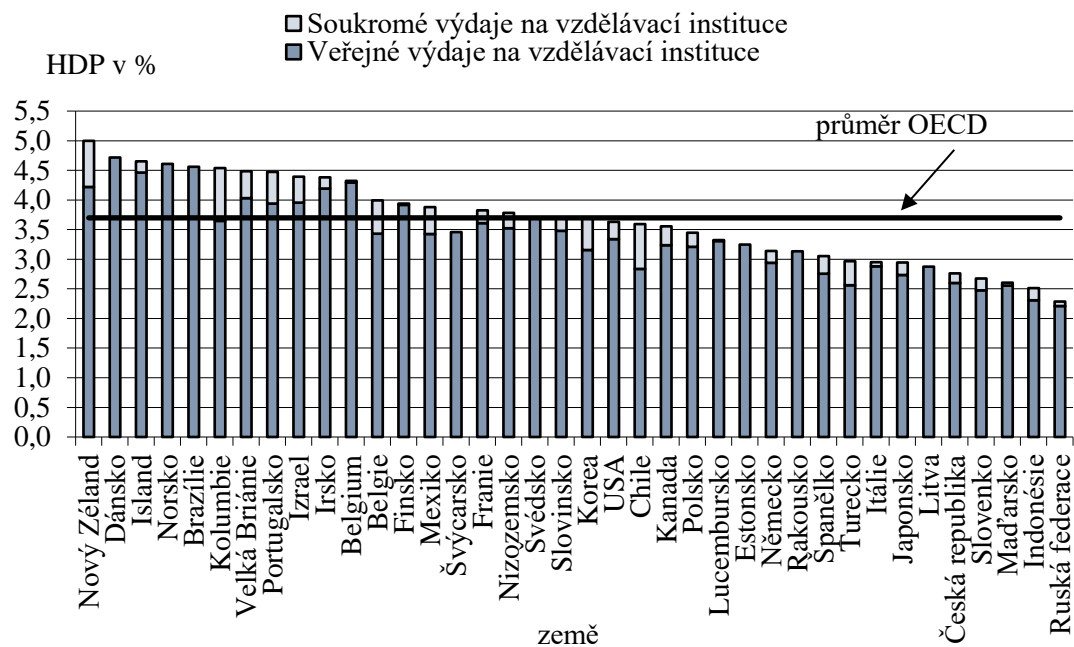
Zdroj: vlastní zpracování, ČSÚ (2016)

Z tabulky 4 je patrné, že podíl veřejných výdajů na veřejné vzdělávací instituce primárního až postsekundárního neterciálního vzdělávání zemí OECD činil průměrně 3,45 % HDP. Průměr EU byl 3,43 %. Lze tedy vyčíst, že ČR je s 2,6 % výrazně podprůměrná. Ještě méně však vydávala na výdaje vzdělávacích institucí prvního a druhého stupně Slovenská republika.

Co se týče financování soukromých škol, tak je ČR na tom stejně jako průměr EU. Výše jejich příspěvků odpovídá 0,16 % HDP. Průměr zemí OECD je 0,25 % HDP. Při pohledu na financování veřejných a soukromých škol celkem bylo zjištěno, že ČR vydává na primární až postsekundární neterciální vzdělávání 2,76 % svého HDP. Opět je pod průměrem EU, který činí 3,58 % HDP, tak pod průměrem zemí OECD 3,7 %. V celkovém součtu vydává na regionální školství méně než Slovenská republika, která přispívá více na soukromé školy.

Přehled výdajů na vzdělávání všech porovnávaných zemí je k nahlédnutí v následujícím grafu 1.

Graf 1 Podíl výdajů na vzdělávací instituce primární, sekundární a post-sekundární neterciální úrovně na HDP v roce 2012 (v %)

Zdroj: vlastní zpracování, OECD (2015)

Z grafu 1 je patrné, že nižší podíl veřejných výdajů na veřejné primární až postsekundární neterciální vzdělávání než ČR mají následující státy OECD: Slovensko, Maďarsko, Indonésie a Ruská federace. U všech států také tvoří jejich příspěvky na soukromé školy pouze marginální část jejich celkových výdajů na školství.

Výše výdajů na školství v ČR v období let 2008-2015 je k nalezení v následující tabulce 5.

Tabulka 5 Veřejné výdaje na školství a jejich podíl na celkových výdajích státního rozpočtu v ČR v letech 2008 až 2015 (v běžných cenách v mld. Kč, v %)

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020*
Výdaje kapitoly MŠMT	85,5	85,2	86,77	90,19	94,93	103,65	120,95	143,72	161,48
Cel. výdaje SR	1 152	1 173	1 211	1 297	1 219	1 309	1 403	1 523	1 728,2
Školství/SR (v %)	7,42	7,26	7,17	6,95	7,79	7,92	8,62	9,44	9,34

Zdroj: vlastní zpracování, ČSU (2016), MFČR (2020), MŠMT (2020j)

* Jedná se o prozatímní údaje dostupné k červnu 2020.

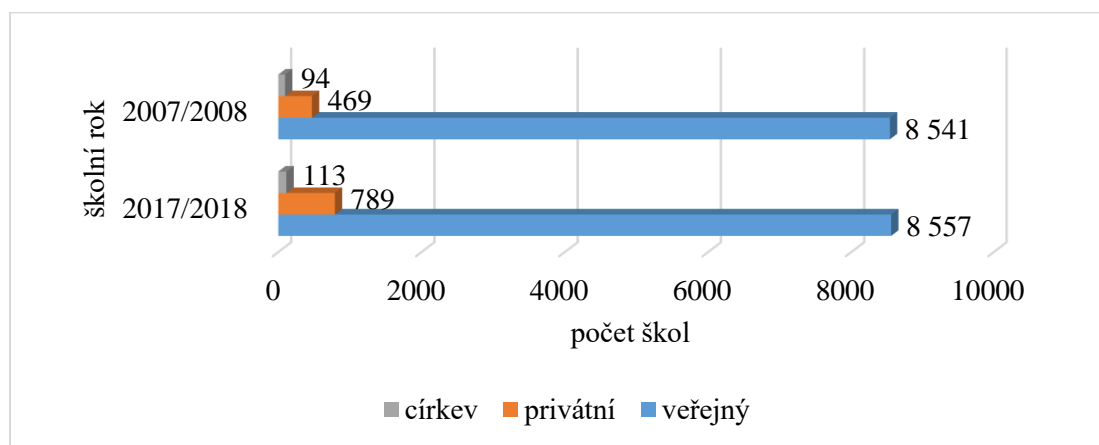
Tabulka 5 představuje výši výdajů České republiky na školství v období let 2008 až 2019. V prvním řádku je vymezen počet výdajů na veřejné školství v běžných cenách v mld. Kč. Kromě drobného poklesu mezi léty 2012 a 2013 byly výdaje kapitoly MŠMT větší každý rok. Nejvyšší hodnoty 161 mld. Kč by měly dosáhnout v roce 2020. Je však možné, že do konce roku budou výdaje ještě navýšeny, zejména kvůli výdajům spojenými s opatřeními proti

koronaviru. Ve třetím řádku jsou popsány celkové výdaje státního rozpočtu v běžných cenách v mld. Kč. Na základě těchto údajů byl vypočítán podíl výdajů na školství z kapitoly 333 MŠMT vůči celkovým výdajům státního rozpočtu.

Od roku 2016 podíl výdajů na školství vůči celkovým výdajům státního rozpočtu pravidelně roste. Pro rok 2020 se zatím zdá, že procentní podíl bude o 0,1 % menší než v roce 2019. Je však nutné zmínit, že v **roce 2020** je pracováno zatím pouze se schváleným rozpočtem a jeho konečná bilance se může ještě změnit. Pokud by jeho hodnota zůstala nezměněna, **výdaje na školství by představovaly přes 9 % celkových výdajů státního rozpočtu.**

Nejvýznamnějšími zřizovateli vzdělávacích institucí jsou v ČR obce a kraje. Podíl zřizovatelů RgŠ ve školním roce 2017/2018 je zobrazen v grafu 2.

Graf 2 Zřizovatelé regionálního školství ve školních letech 2007/2008 a 2017/2018

Zdroj: vlastní zpracování, MŠMT (2020k)

Dle grafu 2 je patrné, že naprostá většina škol ve školním roce 2017/2018 byla zřizována prostřednictvím veřejného sektoru, téměř 94 %. 5 % z celkového počtu tvořily soukromé školy a u více jak 1 % škol byla zřizovatelem církev. Pro porovnání jsou uvedena také data ze školního roku 2007/2008. Celkově se počet škol zvýšil o 355. Největší nárůst byl zaznamenán u soukromých škol, kterých přibýlo 320. Přesto stále platí, že drtivou většinu škol v ČR dlouhodobě zřizuje veřejný sektor. Konkrétně se jedná o více než 8,5 tisíce škol a školských zařízení, zatímco církevních a soukromých škol v ČR existuje přibližně 500.

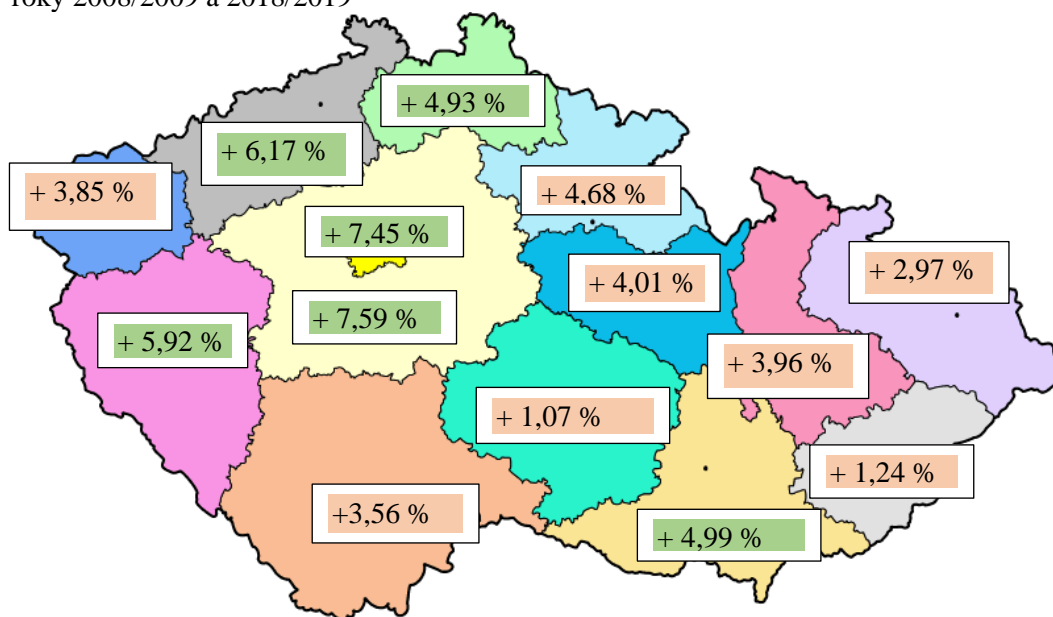
ČSÚ (2020a) uvádí, že ve školním roce 2017/2018 působilo v České republice 8 586 právních subjektů, které vykonávaly činnost školy. Nejvíce bylo škol mateřských- 5 269. Základních škol evidovalo ministerstvo 4 155, z toho 4 139 základních škol 1. stupně a 2 729 2. stupně. Středních škol působilo v téže školním roce 1 308, konzervatoří 18 a vyšších odborných škol 166. Vysokých škol v tomto školním roce působilo na území ČR 62, ty ale nejsou předmětem regionálního školství.

Ve školním roce 2018/2019 (ČSÚ, 2020a) bylo v České republice 4 172 základních škol, které navštěvovalo 940 928 žáků, kteří byly rozděleni celkem do 46 774 tříd. O výuku žáků se staralo 64 345 pedagogů, z toho 54 400 tvořily ženy. Daná čísla tedy jasně dokazují, že převážnou většinu pedagogů na základních školách v České republice tvoří ženy. Nejvíce žáků navštěvuje základní školy ve Středočeském kraji, kde je také největší počet základních škol. Druhým krajem v pořadí, co se počtu žáků týče, je Hlavní město Praha, ve kterém navštěvuje téměř 106

tisíc žáků 279 základních škol. Zatímco Moravskoslezský kraj má pouze o tisíc a půl žáků méně, přesto v něm svou činnost provozuje celých 440 škol. Ještě vyšší počet základních škol je v Olomouckém kraji, které navštěvuje 55 292 žáků. Pro větší přehlednost v datech byla vytvořena tabulka 6, která je vzhledem k obsáhlosti k dispozici v příloze.

V tabulce 6 v příloze nalezneme ve sloupci A jednotlivé kraje, ve sloupci B počet základních škol, ve sloupci C počet tříd, ve sloupci D počet žáků, ve sloupci E počet učitelů. Na základě těchto dat byla vypočítána data do sloupce F, který představuje průměrný počet žáků ve třídě a sloupec G, který určuje poměr mezi počtem žáků ve školách. Samozřejmě se jedná o aritmetický průměr autora, nikoliv již o oficiální statistiky ČSÚ. Přesto lze z hodnot vyčíst, že v České republice se pohybuje průměrný počet žáků ve třídě od 19 do 20. Co se týče rozdílů v poměru počtu žáků na školu, tam už jsou zjevné odchylky. Školy s nejvyšším počtem žáků jsou v Hlavním městě Praha, zatímco s nejnižším v kraji Vysočina. Byl také spočítán průměrný počet žáků základní školy v celé republice a činí 224. Co se týče učitelů, v průměru připadá na jednoho učitele 14,5 žáka a v jedné základní škole je průměrně 15 učitelů. Údaje byly porovnány se školním rokem 2008/2009. Nárůst počtu žáků na jednoho učitele v procentech za toto desetileté období zobrazuje následující obrázek 3.

Obrázek 3 Procentní navýšení počtu žáků na jednoho učitele v jednotlivých krajích ČR mezi školními roky 2008/2009 a 2018/2019

Zdroj: vlastní zpracování, ČSÚ (2020a)

Z obrázku 3 je patrné, že k největšímu navýšení počtu žáků na jednoho učitele mezi školními lety 2008/2009 až 2018/2019 došlo ve Středočeském kraji a v Hlavním městě Praha. Naopak nejméně žáků přibylo jednomu učiteli v kraji Vysočina a ve Zlínském kraji. Zeleně jsou vyznačeny hodnoty, které převyšují průměrný nárůst počtu žáků na učitele v ČR, naopak červeně jsou označeny kraje, ve kterých je tento nárůst pod republikovým průměrem.

Počty žáků připadající na jednoho učitele zobrazuje tabulka 7.

Tabulka 7 Počet žáků na jednoho učitele v jednotlivých krajích, školní roky 2008/2009 a 2018/2019

	Hlavní město Praha	Středočeský kraj	Plzeňský kraj	Kraj Vysočina	Zlínský kraj	ČR
2008/2009	14,07	14,00	13,99	13,85	13,78	13,86
2018/2019	15,20	15,48	14,87	14,00	13,95	14,54
Navýšení v %	7,45	9,59	5,92	1,07	1,24	4,70

Zdroj: vlastní zpracování, ČSÚ (2020a)

V tabulce 7 nejsou uvedeny všechny kraje, ale pouze ty s nejvyšším a nejnižším počtem žáků na učitele a také Plzeňský kraj, protože v tomto kraji působí základní škola, která je popisována v závěrečné části práce. Tabulka potvrzuje na konkrétních číslech předchozí obrázek 3. V rozmezí 10 let je stále Zlínský kraj oblastí, kde na jednoho učitele připadá v rámci ČR nejméně žáků. Dokonce ani absolutní hodnota se nezměnila. V roce 2018 i 2019 je to stále v průměru 14 žáků. Také kraje s nejvyšším počtem žáků připadajících na jednoho učitele se v rámci let nezměnily. Stále je to Středočeský kraj a Hlavní město Praha. V Plzeňském kraji, ve kterém působí základní škola rozebíraná v kapitole 3.3, se za deset zvýšil počet žáků na jednoho učitele z 14 na 15, tedy o téměř 6 %, což je nad republikovým průměrem 4,7 % navýšení.

Zatímco ve školním roce 2008/2009 byl kraj s nejvyšším průměrným počtem žáků na jednoho učitele Hlavní město Praha, o deset let později prvenství drží Středočeský kraj. Rozdíl je však v desetínách procent a oba kraje zaokrouhleně počítají s 15 žáky na jednoho pedagoga.

3.2 Reforma financování regionálního školství

V následující kapitole budou rozebrány dopady financování regionálního školství. Nejprve podle původního systému financování platného do konce roku 2019.

3.2.1 Předchozí úprava financování regionálního školství (platná do 31.12. 2019)

MŠMT (2020) uvádí, že v roce 2019 bylo jedinou možností, jak dle zákona č. 561/2008 Sb. alokovat finanční prostředky státního rozpočtu pro právnické osoby vykonávající činnost škol a školských zařízení zřizovaných krajem, obcí nebo dobrovolným svazkem obcí, kombinace výkonového (normativního) a rozvojového (programového) financování, která představovala cca 3 % disponibilních zdrojů, a její objem byl do rozpočtu jednotlivých krajů také rozepsán prostřednictvím republikových normativů.

Struktura rozpočtu RgŠ pro rok 2019 je uvedena v tabulce 8.

Tabulka 8 Struktura rozpočtu běžných výdajů ve výdajovém bloku RgŠ na rok 2019

	Běžné výdaje celkem v Kč	Mzdové prostředky v Kč	Odvody v Kč	Ostatní běžné výdaje v Kč	Počet zaměstnanců
Výdaje RgŠ celkem	143 019 820 862	97 542 472 895	35 099 130 388	10 378 217 579	245 845,00
Přímé výdaje RgŠ	139 969 483 018	95 538 376 301	34 377 932 114	10 053 174 603	241 727,00
- zřízované ÚSC ¹⁾	131 858 692 100	95 538 376 301	34 377 932 114	1 942 383 685	241 727,00
- soukromé	6 350 000 000			6 350 000 000	
- církevní ²⁾	1 760 790 918			1 760 790 918	
Přímé výdaje PŘO ²⁾	3 050 337 844	2 004 096 594	721 198 274	325 042 976	4 395,00

Zdroj: vlastní zpracování, MŠMT (2019b)

¹⁾Územní samosprávné celky.

²⁾PŘO= přímo řízené organizace uvedené v příloze č. 2 zákona č. 157/2000 Sb.

Ministerstvo v roce 2019 alokovalo na běžné výdaje RgŠ celkovou částku ve výši 143 mld. Kč. Nejvyšší část 97,5 mld. připadala na mzdové prostředky.

Pro výpočet finančních příspěvků alokovaných do škol a školských zařízení postupovalo ministerstvo dle výše stanovených normativů, jejichž výši zveřejňuje pro každý rok.

Normativy pro rok 2019 jsou zobrazeny v tabulce 9, ze které je zřejmá věková kategorie žáků a studentů, podle které se odvíjí výše: neinvestičních výdajů na žáka, normativu mzdových prostředků na žáka, ostatní neinvestiční výdajů a další uvedené.

Tabulka 9 Výše republikových normativů pro rok 2019 v Kč na žáka

Věková kategorie	NIV celkem Kč/žáka	MP celkem vč. odvodů Kč/žáka	MPP celkem vč. odvodů Kč/žáka	MPN celkem vč. odvodů Kč/žáka	ONIV celkem Kč/žáka	Zam. /1000 ž.
3 - 5 let	58 191	57 650	44 763	12 887	541	126,488
6 - 14 let	74 069	72 933	60 862	12 071	1 136	127,848
15 - 18 let	86 461	85 344	69 182	16 162	1 117	144,227
19 - 21 let	73 986	73 286	61 064	12 222	700	127,613
KZÚV	352 778	350 278	257 964	92 314	2 500	693,459

Zdroj: vlastní zpracování, MŠMT (2020l)

V tabulce 9 je uvedena výše a struktura republikových normativů za rok 2019. MP představuje normativ mzdových prostředků, ONIV jsou ostatní neinvestiční výdaje. Takto vypsané normativy ministerstvem jsou podkladem pro územní samosprávné celky, které poté dále tvoří místní normativy pro jednotlivé regiony. Výše byla zmíněna hodnota republikových normativů pro rok 2019, protože se jedná o poslední rok, kdy byly tyto normativy využívány.

Porovnání z předchozími lety nabízí následující tabulka 10, která představuje vývoj výkonů krajského a obecního školství v letech 2014/2015 až 2018/2019.

Tabulka 10 Výkony krajského a obecního školství v letech 2014/2015 až 2018/2019 v Kč na žáka

RgŠ ÚSC	Výkony 14/15 vč. žáků nást. studia	Výkony 15/16 vč. žáků nást. studia	Výkony 16/17 vč. žáků nást. studia	Výkony 17/18 vč. žáků nást. studia	Výkony 18/19 vč. žáků nást. studia	Změna za rok 18/19 ku 17/18 v %
3 – 5 let	358 579	356 583	351 228	350 669	351 155	0
6 – 14 let	880 186	905 420	929 645	946 613	959 044	1
15 – 18 let	324 518	317 128	313 876	311 253	311 562	0
19 – 21 let	14 175	12 663	10 915	9 422	8 047	-15
3 – 18 v KZÚ	4 794	4 776	4 786	4 768	4 774	0
RgŠ celkem	1 582 251	1 596 570	1 610 450	1 622 725	1 634 582	1

Zdroj: vlastní zpracování, MŠMT (2020l)

Z tabulky 10 vyplývá, že výkony krajského a obecního školství byly ve školním roce 2018/2019 o celkově 1 % větší než ve školním roce předcházejícím. Pro žáky od 15 do 18 let nedošlo k žádné změně a pro studenty od 19 do 21 let byly výkony menší o 15 %.

3.2.2 Reforma financování

Od 1. 1. 2020 byla v ČR zavedena nová reforma financování regionálního školství. Výše rozepsaných prostředků od MŠMT do regionálního školství v roce 2020 je zobrazena v následující tabulce 11.

Tabulka 11 Prostředky rozepsané MŠMT do RgŠ pro rok 2020 (mld. Kč)

Výše rozepsaných prostředků MŠMT do RgŠ	147,96	Podíl v %
Prostředky určené přímo školám	122,37	82,8
Krajské úřady prostřednictvím republikových normativů	16,1	11
Rezervy krajským úřadům	9,5	6
Skutečná rezerva pro dofinancování škol	1,2	0,8

Zdroj: vlastní zpracování, MŠMT (2020j)

Z celkové částky téměř 148 mld. Kč, kterou MŠMT rozepsalo pro školy a školská zařízení zřizované obcemi, kraji a dobrovolnými svazky obcí, více než 80 % bylo rozepsáno přímo ministerstvem na jednotlivé právnické osoby vykonávající činnost škol, případně školských družin. Další 16 mld. Kč bylo rozepsáno krajským úřadům pro tvorbu krajských normativů, zbylých 9,5 mld. Kč bylo rozepsáno krajským úřadům do rezervy. Těmito rezervami se rozumí prostředky na podpůrná opatření, dohody o provedení práce nebo pracovní činnosti a zbylá částka 1,2 mld. Kč představuje skutečnou rezervu, která je určena pro dofinancování jednotlivých škol a školských zařízení. Z toho vyplývá, že rezerva, kterou mají krajské úřady k dispozici, je zhruba 1 % z celkové částky, kterou ministerstvo rozepsalo přímo jednotlivým školským zařízením.

Křeček (2020) uvádí, že z částky, kterou rozepsalo MŠMT, je téměř 89 mld. určeno na platy pro více než 193 tis. zaměstnanců. Na nadtarifní složky platu v roce 2020 rozepsalo ministerstvo necelých 17 % z celkových prostředků na platy, tedy 12 mld. Dle Křečka to není výše, kterou by si ministerstvo představovalo, ale blíží se hranici 20 %, kterou považují jako minimální pro to, aby ředitelé mohli motivovat své zaměstnance.

Do 20. 6. 2020 měla vláda schválit parametry rozpočtu pro rok 2021 pro jednotlivé kapitoly. A do konce července 2020 by jednotlivé kapitoly měly odevzdat rozpočtovou dokumentaci a uplatnit na MFČR jednotlivé požadavky.

Chyby ve výkaznictví a stanovování PHmax a PHškoly

V teoretické části práce byly popsány jednotlivé výkazy. Ty jsou základním kamenem pro výpočet hodnot PHmax a PHškoly. Je tedy důležité, aby byly vyplněny správně. Jelikož se jedná o novou metodiku, mnoho škol a jejich představitelů udělalo ve vyplňování chyby. Ty nejčastější jsou uvedeny níže.

Bannert (2020) informuje, že ze všech mateřských škol bylo identifikováno 184, které měli o 5 % vyšší PHškoly oproti PHmax. Nejčtenější příčinou bylo, že do PHškoly byly započteny i úvazky pedagogických pracovníků, kteří byli financováni z jiných zdrojů. Dalším důvodem bylo špatné vykazování vedoucích pracovníků ve výkaze P1c-0 a shodné procento chybovosti 18,7 % zapříčinilo také špatné vykazování pedagogů na rodičovské a mateřské dovolené. Dalšími příčinami byla úprava provozní doby, úprava úvazků a špatně vykázání vedoucí pracovníci ve výkaze. Pouze u 8,2 % mateřských škol nenalezlo MŠMT žádné objektivní důvody a ředitelé budou nadále řešit, proč dané školy vykazují vyšší PHškoly, než PHmax.

MŠMT (2020d) identifikovalo 151 základních škol, jejichž PHškoly je o 5 a více % vyšší, než PHmax. V ojedinělých případech údajně došlo k překročení PHmaxu až o 45 %, zejména u malotřídních škol. Důvody však byly podle Bannerta (2020) obdobné a vyjmenovává je níže. Zhruba v 50 % případů se jednalo o školy s povolenou výjimkou zřizovatele z nejnižšího průměrného počtu žáků ve třídě. V tomto případě doplácí rozdíl zřizovatel. Dále celých 30 % představovaly školy, které jsou neúplné a mají organizaci vzdělávání nastavenou na nižší počet tříd s vyšším počtem žáků a dělených hodin. Třetí podstatnou část, přibližně 20 % tvořily školy, které mají vyšší počet dělených hodin, chybně vykázané asistenty pedagoga jako učitele, ale mají je mít vykázané jako podpůrné opatření a nesnížily činnosti u ředitele a jeho zástupce.

181 škol mělo překročení o méně než 5 %, důvody byly obdobné.

Dle MŠMT (2020d) pouze 4 školy přesáhly hodnotu PHmax podle § 16 odst. 9 ŠZ, a to z následujících důvodů. Školy měly vyšší počet pedagogických pracovníků, kteří zajišťují výuku nad rámec učebního plánu, zejména z důvodu specifických zdravotních postižení žáků. V těchto případech svou situaci školy řeší se zřizovateli. Další příčinou, proč školy vykazovaly vyšší PHškoly, je změna systému financování asistentů pedagoga. Dříve školy vykazovaly asistenty pod kód 12 jako podpůrná opatření, nově AP již spadají pod financování ze státního rozpočtu s číselným označením kódu 11.

Školní družina je součástí základní školy. I základní škola z kapitoly 3.3 provozuje školní družinu. MŠMT (2020d) informuje, že 126 školních družin přesáhlo hodnotu PHmax. Ministerstvo eviduje dvě hlavní příčiny, kdy první z nich je, že družina má nastaveno více hodin provozu, než umožňuje PHmax. V tomto případě dle ministerstva rozdíl doplácí zřizovatel. Jako další příčinu představuje ministerstvo menší počet oddělení, než umožňují pravidla pro tvorbu oddělení. To bývá zejména důsledkem nedostatku prostorů a pracovních sil.

Střední školy

Bannert (2020) informuje, že PHmax překročilo 16 středních škol. Důvody byly: nízká naplněnost oboru vzdělání, předdimenzování vyučovacích hodin nebo chybně nastavená organizace vzdělávání v dálkové formě. V posledním případě PH dálkového studia téměř kopírovalo hodnoty denní formy vzdělávání.

U nepedagogické práce jsou rozdělovány normativy zvlášť na ředitelství, další pracoviště, na třídy, žáka nebo studenta, konzervatoře či vyšší odborné školy. Celkový limit počtu nepedagogických zaměstnanců je dán součtem výše uvedeného. Limity NPZ na činnost školy stanovuje MŠMT, zatímco limity NPZ na činnost školských zařízení spadají do kompetence příslušného krajského úřadu. Pokud škola zaměstnává NPZ nad rámec limitů, má možnost požádat svého zřizovatele o vyplacení rezerv. Co se týče finančních prostředků na NPZ, Bannert téma zakončuje tím, že objem prostředků vychází z vykázaného počtu tříd, pracovišť a žáků, respektuje různou náročnost parametrů na výši platové třídy a konkrétní rozdělení zůstává v kompetenci ředitele školy.

Navýšení platů pedagogických zaměstnanců

Od 1.1. 2020 došlo k navýšení platů pedagogických zaměstnanců. Všem učitelům a pedagogům byl navýšen plat o 8 % a až o další 2 % procenta mohlo dojít k navýšení na prémiech. Celkově mohly být platy zvýšeny až o 10 %. Dále bylo nejen učitelům, ale všem státním zaměstnancům zvýšen plat o 1 500 Kč. Výčet platových tříd 11 až 14 pro pedagogy je zobrazen v tabulce 13. Kompletní tabulka se všemi platovými třídami je k nahlédnutí v příloze. Jednotlivé buňky v tabulce 13 jsou rozděleny podle schématu znázorněného v následující tabulce 12.

Tabulka 12 Rozdělení jednotlivých buněk v rámci platových tříd tabulky 13

Plat 2019	Absolutní rozdíl
Plat 2020	Relativní rozdíl

Zdroj: vlastní zpracování

Z tabulky 12 je patrné, že v levém horním rohu je vyjádřen plat náležící zaměstnanci v roce 2019. Pod ním je zobrazena výše platu v roce 2020. V pravém horním rohu je vyjádřen absolutní rozdíl mezi platy v letech 2019 až 2020 a v pravém spodním rohu je vyjádřen relativní rozdíl mezi platy v letech 2019 až 2020.

Konkrétní čísla jsou zaznamenána v tabulce 13.

Tabulka 13 Platové tabulky pedagogických pracovníků v roce 2019, 2020, absolutní a relativní navýšení platů

Platový stupeň	Praxe	Platová třída 11		Platová třída 12		Platová třída 13		Platová třída 14	
		2019	2020	2019	2020	2019	2020	2019	2020
1	Do 2 let	28020	2250	28630	2300	29320	2350	30410	2440
		30270	8%	30930	8%	31670	8%	32850	8%
2	Do 6 let	28510	2290	29230	2340	30210	2420	31840	2550
		30800	8%	31570	8%	32630	8%	34390	8%
3	Do 12 let	28880	2320	30400	2440	31480	2520	33550	2690
		31200	8%	32840	8%	34000	8%	36240	8%
4	Do 19 let	29960	2400	31670	2540	33790	2710	36340	2910
		32360	8%	34210	8%	36500	8%	39250	8%
5	Do 27 let	31220	2500	33640	2700	36380	2920	39920	3200
		33720	8%	36340	8%	39300	8%	43120	8%
6	Do 32 let	32950	2640	36460	2920	39380	3160	43150	3460
		35590	8%	39380	8%	42540	8%	46610	8%
7	Nad 32 let	33850	2700	37330	2990	40370	3230	44180	3540
		36550	8%	40320	8%	43600	8%	47720	8%

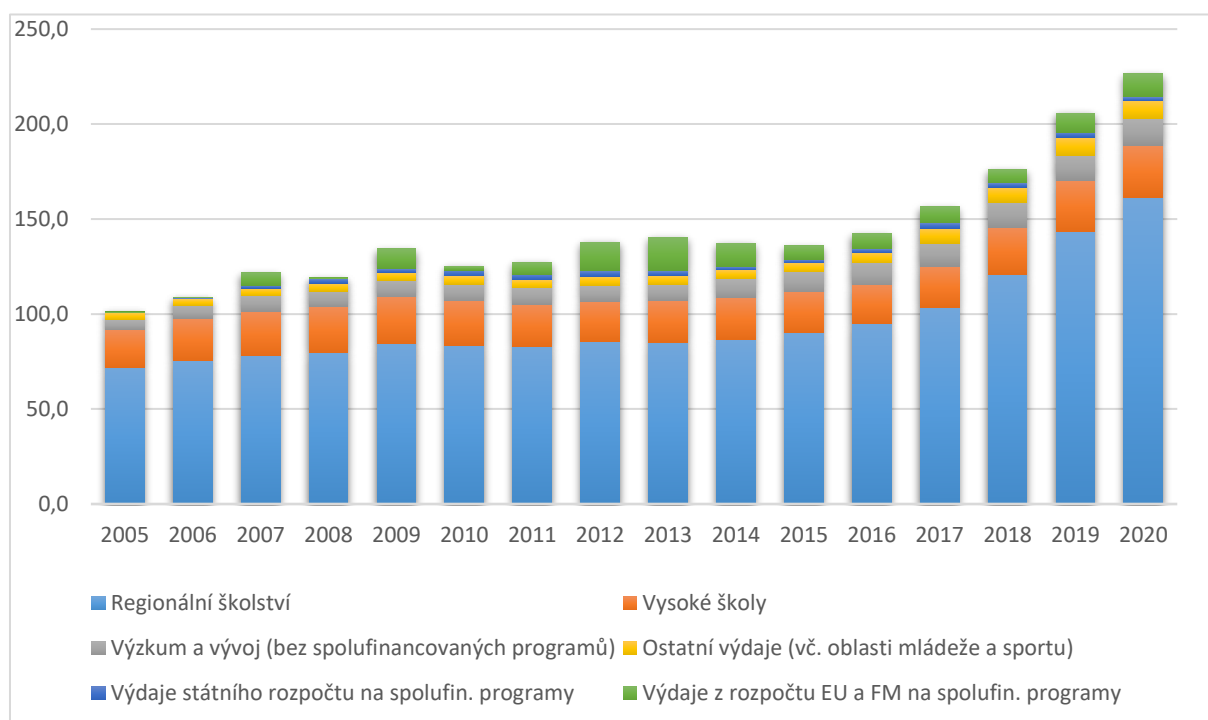
Zdroj: vlastní zpracování, Pedagogická komora (2019a, 2019b)

Z tabulky 13 je patrné, že všem pedagogům byl shodně zvýšen plat o 8 %. Absolutní rozdíl výše platu samozřejmě závisí na platové třídě a stupni. Nejvyšší částka 3 540 Kč byla přidána zaměstnancům ve 14. platové třídě s praxí nad 32 let. Učitel na ZŠ s dokončeným magisterským vzděláním patří do 12. platové třídy. Zástupce ředitele školy a ředitel školy obvykle do 13. platové třídy, ale u jednotlivých škol se to může samozřejmě lišit.

Začínající učitel na základní škole s titulem Mgr. obdrží po první 2 roky výkonu své práce měsíční plat ve výši 30 930 Kč. Po dvou letech mu bude jeho plat navýšen o 640 Kč. V okamžiku, kdy má učitel již praxi delší než 6 let, jeho plat se zvýší o dalších 1 270 Kč. Od praxe delší než 12 let je plat zvýšen o 1 370 Kč. Nejvyšším stupněm dosažené praxe je její délka větší než 32 let. V takovém případě má učitel v 12. platové třídě plat ve výši 40 320 Kč. V čím vyšší platové třídě se učitel nachází, tím vyšší je jeho odměna. Pro porovnání je uvedena průměrná výše hrubé měsíční mzdy v roce 2020, kterou ČSÚ (2020b) vyčíslilo na 34 077 Kč. Učitel v 12. platové třídě tedy dosáhne na průměrnou mzdu až po 19 letech praxe. Učitel, který spadá do 13. platové třídy se průměrné mzdě významně přiblíží po 6 letech praxe a učitel, který patří do 14. platové třídy dosáhne výše průměrného platu po 2 letech praxe. Nutno podotknout, že dle programového nařízení vlády z roku 2018 by se měly platy pedagogických pracovníků i nadále zvyšovat. Otázkou je, jakým tempem se bude zvyšovat průměrná mzda.

Výdaje na regionální školství tvoří největší část výdajů kapitoly MŠMT. To potvrzuje také následující graf 3.

Graf 3 Vývoj výdajů kapitoly 333- MŠMT v letech 2005 až 2020

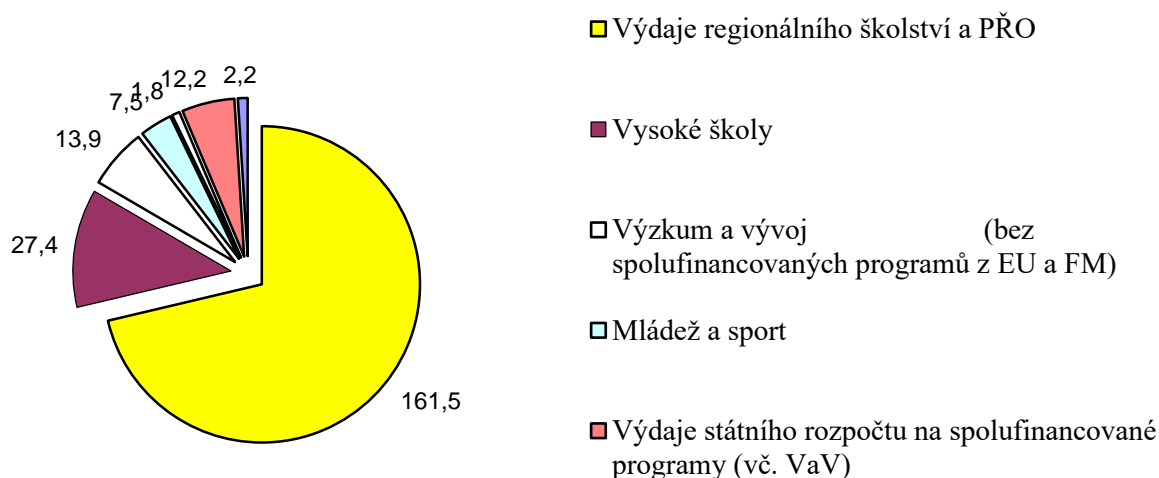
Zdroj: vlastní zpracování, MŠMT (2020j)

Z grafu 3 je patrné, že výdaje kapitoly 333 se od roku 2015 každoročně zvyšují. Nejvyšší podíl kapitoly 333 tvoří výdaje na regionální školství. V roce 2020 představují výdaje na RgŠ 161,6 mld. Kč a celkové výdaje MŠMT jsou 226,5 mld. Kč. Podíl výdajů RgŠ na celkových výdajích MŠMT je tedy 71 %. V předcházejícím roce tvořily výdaje na RgŠ v celkové hodnotě přes 143 mld. Kč také kolem 70 % celkových výdajů MŠMT. Před deseti lety byly výdaje na RgŠ 83,5 mld., ale přesto tvořily 67 % celkových výdajů MŠMT. Lze tedy říci, že výdaje na regionální školství představují dlouhodobě největší část výdajů MŠMT. MŠMT vydalo v roce 2020 27 mld. Kč na výdaje vysokých škol, což je necelých 12 % z jejich celkových výdajů. Téměř 14 mld. Kč rozepsalo MŠMT na podporu vědy a výzkumu, tedy 4 % ze svých celkových výdajů. Přes 12 mld. Kč věnovalo ministerstvo z rozpočtu EU na spolufinancované programy. Podíl těchto výdajů na celkovém rozpočtu MŠMT je přes 5 %. Téměř 10 mld. tvořily ostatní výdaje, mezi které jsou zahrnuty např. oblasti mládeže a sportu. Z celkových 226 mld. Kč výdajů MŠMT je to přes 4 %. Nejmenší část zaujímají výdaje ze státního rozpočtu na spolufinancované programy. V roce 2020 to je 1,8 mld. Kč, tedy ani ne jedno procento z celkových výdajů MŠMT.

Při rozboru hodnot před deseti lety bylo vypočteno, že výdaje na RgŠ v hodnotě 83,5 mld. Kč tvořily 67 % z celkových výdajů MŠMT. Druhá nejvyšší částka v hodnotě 23 mld. Kč byla rozepsána vysokým školám a představovala 18 % výdajů MŠMT. Třetí nejvyšší částka 9 mld. Kč představující 7 % z výdajů MŠMT byla věnována na výzkum a vývoj a částka v hodnotě 4 mld. Kč představující 3 % výdajů MŠMT připadala na financování ostatních výdajů. Druhá nejnižší částka 3 mld. Kč byla rozepsána na výdaje státního rozpočtu na spolufinancované programy a představovala 2 % z celkových výdajů MŠMT. Nejmenší část výdajů MŠMT tvořily v roce 2010 výdaje z rozpočtu EU na spolufinancované programy, které v hodnotě 2

mld. Kč představovaly jen zhruba 1,5 % celkových výdajů MŠMT. Přehled výdajů MŠMT rozepsaný do jednotlivých výdajových bloků zobrazuje následující graf 4.

Graf 4 Vnitřní členění rozpočtu MŠMT do výdajových bloků v roce 2020 (v mld. Kč)

Zdroj: vlastní zpracování, MŠMT (2020j)

Graf 4 demonstruje dominantní postavení regionálního školství na výdajích MŠMT (žlutá část). Regionální školství tvoří 70 % výdajů MŠMT. Druhou největší položku tvoří výdaje na vysoké školy. Třetí největší část výdajů připadá na výzkum a vývoj a více než 12 mld. Kč je věnováno ze státního rozpočtu na spolufinancované programy. Přestože se jedná o miliardové částky, podíl výdajů RgŠ na celkové kapitole MŠMT 333 je markantní. Pro přehled, jak se měnila výše výdajů v čase byla vypočítána tempa růstu celkových výdajů kapitoly 333 a výdajů na regionální školství. Výsledky jsou zobrazeny v tabulce 14.

Tabulka 14 Přehled tempa růstu na výdaje regionální školství a kapitolu 333 MŠMT v mld. Kč mezi roky 2010 až 2020

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
RgŠ	83,50	82,80	85,50	85,20	86,77	90,19	94,93	103,65	120,95	143,72	161,48
MŠMT celkem	125,20	127,10	137,85	140,41	137,30	135,90	142,37	156,53	176,11	205,76	226,47
Tempo růstu RgŠ v %		-0,84	3,26	-0,35	1,85	3,94	5,25	9,19	16,69	18,83	12,36
Tempo růstu MŠMT v %		1,52	8,46	1,86	-2,22	-1,02	4,76	9,95	12,51	16,83	10,06

Zdroj: vlastní zpracování, MŠMT (2020j)

Z tabulky 14 lze vyčíst, že výdaje na regionální školství se nejvíce zvýšily v roce 2019 o téměř 19 % oproti roku 2018. Naopak pokles byl zaznamenán mezi léty 2010 a 2011 o -0,84 %. Z roku 2019 na rok 2020 došlo k navýšení výdajů o 12 %. U celkových výdajů kapitoly 333 MŠMT byl zaznamenán nejvyšší nárůst téměř o 17 % v roce 2019 a nejnižší tempo růstu bylo zaznamenáno v roce 2014 o - 2,2 %. Jak výdaje na regionální školství, tak celkové výdaje MŠMT dosáhly největšího růstu v roce 2019. To bylo způsobeno navýšením platů pedagogických zaměstnanců (Pedagogická komora, 2019a).

Průměrné tempo růstu výdajů na regionální školství v letech 2015 až 2020 je 11,34 %. U celkových výdajů na MŠMT dosahuje tato hodnota 10,65 %. Z roku 2019 na 2020, kdy začaly platit legislativní změny, bylo tempo růstu výdajů na regionální školství 12,36 %. Lze tedy říci, že v roce 2020 bylo tempo růstu výdajů na RgŠ o 1 % vyšší, než kolik je průměrné tempo růstu. MŠMT celkově vydalo na vzdělávání v roce 2020 o 10,06 % více oproti roku 2019. V tomto případě je roční tempo růstu nižší než průměrné tempo růstu za posledních 5 let.

3.3 Činnost a finanční zajištění vybraného vzdělávacího zařízení

Pro demonstrování dopadů reformy RgŠ na konkrétní školu byla navázána spolupráce se základní školou v Plzni. Základní škola XY (2020a) se představuje jako příspěvková organizace zřizovaná statutárním městem Plzeň, její základní činností je poskytování základního vzdělávání. Škola popisuje také své další hlavní činnosti, kterými jsou:

- zajištění školní družiny;
- zajištění školního stravování pro žáky a zaměstnance;
- výchova a rozvoj talentované mládeže a
- zajištění provozu školního klubu.

Jako doplňkovou činnost škola uvádí stravovací služby pro veřejnost a vzdělávací a tělovýchovné činnosti pro děti a mládež s tím, že při jejich výkonu nebude dotčena hlavní činnost školy. Škola XY (2020b) popisuje, že ve školním roce 2019/2019 ji navštěvovalo 609 žáků a měla otevřených 24 tříd. Tento počet odpovídá průměrem 25 žákům v jedné třídě. Ten samý rok navštěvovalo 232 žáků školní družinu, která byla rozdělena do 8 oddělení. Podle průměru tedy jedno oddělení v družině navštěvuje 29 dětí. Co se jídelny týče, její kapacita je až 700 strážníků, ve školním roce ji navštívilo 543 dětských strážníků a 43 strážníků dospělých. O provoz jídelny se stará 7 zaměstnanců. Škola doplňuje, že tyto údaje jsou bez započítání cizích strážníků. Pedagogických pracovníků je ve škole 44, z toho nejvíce žen ve věku 36-60 let. Naopak mužští kantoři jsou ve škole jen 4. **Průměrný plat kantora v roce 2018 uvádí škola 33 721 Kč.** Nepedagogických pracovníků je ve škole 18 (14 při přepočteném stavu) a jejich průměrný plat za rok 2018 činí 18 635 Kč. Ve škole je také jeden asistent pedagoga. Pro porovnání ČSÚ (2018) uvádí hodnotu hrubé průměrné mzdy v České republice v roce ve výši 31 225 Kč. **Průměrný plat pedagoga školy tedy v roce 2018 převyšoval hrubou průměrnou mzdu v ČR o téměř 8 %.**

ZŠ XY (2020b) měla ve školním roce 2018/2019 15 kmenových tříd na prvním stupni a 9 na druhém stupni. Dále upřesňuje (ZŠ XY, 2020c), že bylo zřízeno 7 odborných učeben: informatiky, laboratoř, dílna, kuchyňka, učebna výtvarné výchovy, hudební sál a učebna cizích jazyků. Z důvodu vysokého počtu žáků však slouží laboratoř a učebna výtvarné výchovy i jako kmenové třídy. Škola doplňuje, že za příznivého počasí lze vyučovat také v její atrium, které může najednou poskytnout až 2 přírodní učebny. Škola využívá maximum kapacity také v rámci školní družiny. Z 8 oddělení v družině jsou 3 umístěny ve třídách pro první stupeň v budově školy. I z tohoto důvodu škola řeší navýšení svých prostor. Jedním z řešení by byla půdní nástavba pavilonu školní družiny.

Škola (2020b) ve školním roce 2018/2019 zaměstnávala 35 učitelů, 1 asistenta pedagoga a 8 výchovných poradců ve školní družině.

Celkové hospodaření školy za roky 2018, 2019 a upravený rozpočet pro rok 2020 jsou zobrazeny v tabulce 15.

Tabulka 15 Hospodaření ZŠ XY za rok 2018 až 2020 v tis. Kč

Zdroj	2018 skutečnost	2019 skutečnost	2020 upravený
Příspěvek zřizovatele na investice	0	0	0
Příspěvek zřizovatele na provoz	6 508	6 664	7 565
Státní rozpočet – příspěvek na přímé vzdělávání včetně RP*	28 771	33 546	38 357
Vlastní tržby a výnosy	4 682	4 937	4 469
Finanční prostředky z dotací a grantů OŠMT, EU, MŠMT	837	1 043	545
Příjmy celkem	40 798	46 190	50 936
Náklady celkem	40 599	45 996	50 936
Hospodářský výsledek	199	195	0

Zdroj: vlastní zpracování, ZŠ XY (2020a)

*RP= rozvojové programy

V tabulce 15 jsou v prvních dvou sloupcích zobrazeny skutečné příjmy a náklady školy v letech 2018 a 2019. Z tabulky je patrné, že v roce 2018 (ale i v dalších letech) nejvíce peněz škola obdržela ze **státního rozpočtu jako příspěvek na přímé vzdělávání**. Což je dokladem toho, že stát je a byl vždy základním zdrojem financí pro veřejné školy. V roce 2018 od něj obdržela škola téměř 28 mil. Kč. Druhým největším příjmem pro školu byl příspěvek od zřizovatele 6,5 mil. Kč. Dále 4.6 mil. Kč si škola vybrala na vlastních tržbách a výnosech. 837 tis. Kč získala z dotací a grantů. Celkové příjmy školy za rok 2018 činily necelých 40, 8 mil. Kč a výdaje 40, 6 mil. Kč. Hospodářský výsledek školy tvořila částka 199 tis. Kč. Je třeba **zdůraznit, že hospodářský výsledek je tvořen pouze z prostředků doplňkové činnosti a částečně prostředky z nákladového okruhu zřizovatele. Nespotřebované prostředky státní (ať už přímé či z jiných účelových znaků) se musí vrátit.**

V roce 2019 škola získala granty Odboru školství mládeže a tělovýchovy Magistrátu města Plzně (dále jen OŠMT) na podporu prevence kriminality, tělovýchovných aktivit a volnočasových aktivit 60 tis. Kč. Další granty byly poskytnuty z Evropské unie tzn. Šablony ve výši 648 Kč. MŠMT přispělo škole 245 tis. Kč v rámci Vzdělávacího programu paměťových institucí do škol. Škola spolupracuje se SRN, má zde navázanou družbu již několik let. V roce 2019 čerpala **příspěvek od Česko-německého fondu budoucnosti** na spolupráci s partnerskou školou 40 tis. Kč.

Celkově tedy škola obdržela v roce 2019 1 043 000 Kč z dotací a grantů.

V roce 2019 byl pod účelovým znakem (úz) 33076 vypsán MŠMT rozvojový program na tzv. mezikrajové vyrovnání.

Oproti roku 2019 má škola **na rok 2020 vyšší příspěvek od zřizovatele na provoz o z důvodu zřízení odloučeného pracoviště** od 1. 9. 2020., které je potřeba vybavit a uhradit pronájem jeho prostor. Je také zřejmé, že **škola neobdržela v těchto letech žádný příspěvek od zřizovatele na investice. To neznamená, že nebude pořizovat řádné investice. Jako zdroj používá odpisy** – ty jsou součástí dotace zřizovatele na provoz. Použití investičního fondu, kam odpisy měsíčně v účetnictví padají, schvaluje zřizovatel v samostatné tabulce dle jednotlivých položek. V roce 2020 bude škola například měnit výtah ze skladu potravin do kuchyně, kupovat nový kotel do jídelny, měnit několik projektorů, provede rekonstrukci části elektrických rozvodů.

Zvýšení příspěvků ze **státního rozpočtu** je zdůvodněno **zvýšením tarifních mezd** ve školství a **novým způsobem rozepisování státních prostředků**. **Vlastní tržby** se odvíjí od počtu dětí, které chodí na obědy a do školní družiny. Dále do nich patří příjmy z doplňkové činnosti – pronájem hřiště, tělocvičny, tříd a jiných prostor – například trafostanice ČEZ je umístěná v suterénu školy, dále do vlastních příjmů patří i tržby za vaření pro cizí strávníky. Při rozpočtování vlastních tržeb vychází vedení školy z předpokládaného odhadu a dle jejich slov je dobré se vždy „držet spíše při zemi“ a příjmy nenaplánovat příliš optimisticky. Letošní rok se tato taktika obzvláště vyplatila, protože 11. 3.2020 se přestalo vařit, chodit do družiny i pronajímat.

Největší rozdíl je v rozpočtu na rok 2020 oproti letům předcházejícím uvedených v tabulce H v oblasti finančních zaznamenán u prostředků z dotací a grantů OŠMT, EU, MŠMT. **Od odboru školství zřizovatele** škola na rok 2020 obdrží 125 tis. Kč na podporu primární prevence, volnočasových aktivit, tělovýchovy a sportu, technických činností a nákup druhých učebnic pro žáky, kteří budou navštěvovat odloučené pracoviště.

Z prostředků EU se hradí již několik let víceleté projekty tzv. Šablony. V roce 2020 škola začala čerpat prostředky z nového víceletého projektu EU. Výše příspěvků pro rok 2020 bude záviset na množství čerpání finančních prostředků, který se v době sestavení rozpočtu odhaduje na 300 tis. Kč.

Škola byla opět oslovena, aby se zapojila **do projektu Vzdělávací program paměťových institucí, které mají účelová znak (úz) 33 071**.

Letos se tyto prostředky budou bohužel vracet, protože situace vyplývající z opatření proti koronaviru neumožnila splnit termín exkurze do 30.6.2020.

Údaje uvedené v tabulce H je také možné ověřit podle dat zveřejněných Plzeňským krajem (2019). Ten uvádí podrobný rozpis účelových prostředků poskytnutých MŠMT dle zákona č. 561/2004 Sb.

Z toho rozpisu vyplývá, že k 31.12. 2019 činily:

Celkové neinvestiční přímé náklady školy 33 123 684 Kč.

Z toho:

- platy - 23 618 544 Kč
- odvody - 8 577 476 Kč (ZP, SP,FKSP)
- ONIV - 707 664 Kč (ostatní neinvestiční výdaje) tzn. peníze na pomůcky, učebnice, další vzdělávání.
- OON - 220 000 Kč (ostatní osobní náklady) představují pracovní poměry typu DPČ a DPP.

Kraj (2019) dále uvádí, že v rámci rozvojového programu mezikrajové vyrovnání obdržela ZŠ XY 422 752 Kč.

Vlastní tržby školy představují stravné v jídelně, školné v družině a doplňková činnost (pronájem hřiště, tělocvičny, tříd, vaření pro cizí strávníky).

Očekávané dotace a granty pro rok 2020 jsou opět Vzdělávací program paměťových institucí a pokračování v čerpání víceletého projektu z EU. O granty z OMŠT je v lednu 2020 požádáno, ale není známo rozhodnutí o jejich schválení. Vlastní tržby jsou předpokládány ve stejné výši jako předešlý rok. Škola také očekává obdobný počet žáků ve škole, ve školní družině i ve školní jídelně. V případě navýšení většího počtu žáků na začátku nového školního roku (září 2020), se rozpočet upravuje podle sběru dat v matrikách.

Ve financování školství ji vidět rozkol mezi školním a kalendářním rokem. Rozpočty se tvoří pro rok kalendářní, matriky vytváří škola na začátku školního roku. Proto je nutno rozpočty ve 4. čtvrtletí korigovat podle aktuálního počtu žáků, tříd a oddělení.

3.3.1 Výpočet hodnoty PHmax

ZŠ XY (2020c) vykázala k 30. 9. 2019 v rámci výkazu P 1c-01 v sekci nepedagogických zaměstnanců počet 15,125. Z toho 7 byli zaměstnanci ve školní jídelně. Tedy 8,125 nepedagogických pracovníků zajišťovalo provoz školy. Oddíl IVA pedagogických pracovníků stejného výkazu (P 1c-01) odkrývá, že v družině je 8,27 vychovatelů a škola eviduje 35,24 pedagogů. Po odečtení úvazku asistenta pedagoga 34,49 učitelů. Tento počet je stěžejní při vytváření rozpočtu pro příští kalendářní rok.

Oddíl IVB výkazu P 1c-01 zobrazuje rozsah přímé pedagogické činnosti pedagogických pracovníků podle platových tříd a stupňů ve vybraných družinách škol a školní družině. Nová tabulka platových tříd platná od 1. 1. 2020 byla v práci představena v kapitole 3.2.2.

Protože počet žáků, tříd, učitelů, ale i dalších zaměstnanců se může v průběhu roku měnit.

Škola vykazuje jejich počet ještě na začátku kalendářního roku.

Z Výkazu o základní škole M3 vyplývá, že ZŠ XY vykázala k 30. 9. 2019 celkový počet žáků 602. Tříd bylo otevřeno 24. Na prvním stupni bylo otevřeno 15 tříd s celkovým počtem 364 žáků a na druhém stupni 238 žáků v 9 třídách. 2 žáci na prvním stupni studovali v zahraničí a na druhém stupni 7 žáků bylo v zahraničí. Z těchto údajů je na základě metodiky MŠMT **vypočtena hodnota PHmax základní školy XZ**. Tomu se rovná maximální týdenní počet hodin, který je možno hradit z prostředků státního rozpočtu.

Nejprve byl spočítán průměrný počet žáků ve třídě na prvním stupni tak, že počet žáků na prvním stupni byl vydělen počtem tříd na prvním stupni.

$$364 : 15 = 24,3$$

Na prvním stupni je průměrně ve třídě více než 24 žáků. Na základě toho je stanovena hodnota PHmax pro různě naplněné třídy 31 viz tabulka 16.

Tabulka 16 Hodnoty PHmax pro různě naplněné třídy základní školy, 1. a 2. stupeň

Základní škola	více než 20 - 24	více než 24 - 27	více než 27
1. stupeň	28	31	33
2. stupeň	41	44	48

Zdroj: vlastní zpracování, MŠMT (2020i)

V tabulce 16 jsou uvedeny hodnoty PHmax pro různě naplněné třídy pro první a druhý stupeň základní školy. Pro druhý stupeň jsou hodnoty PHmaxu odlišné. U příslušné základní školy byly spočítány na základě průměru jejího počtu žáků ve třídách.

$$238 (\text{počet žáků na druhém stupni}) : 9 (\text{počet tříd na druhém stupni}) = 26,4.$$

Pro druhý stupeň náleží škole hodnota PHmax 44. PHmax je následně vynásoben počtem tříd (opět zvlášť pro první a druhý stupeň) a jsou k němu připočteny hodnoty PHmax pro žáky vzdělávané podle § 38 nebo § 41 školského zákona, které jsou uvedeny v následující tabulce 17.

Tabulka 17 PHmax žáků vzdělávaných podle § 38 nebo § 41 školského zákona

Vzdělávání podle § 38 nebo § 41 školského zákona	PHmax
1 žák na prvním stupni	0,25
1 žák na druhém stupni	0,5

Zdroj: vlastní zpracování, MŠMT (2020i)

Na žáka z prvního stupně, který se vzdělává podle § 38 nebo § 41 školského zákona přidělilo MŠMT hodnotu PHmax 0,25. Pro žáka, který navštěvuje druhý stupeň je hodnota

PHmax dvakrát vyšší, tedy 0,5. V případě ZŠ XY se jedná o žáky, kteří studují v zahraničí. Konečný výpočet PHmax školy tedy vypadá následovně:

první stupeň ZŠ: $31 \times 15 = 465 + 2 \times 0,25$ (2 žáci v zahraničí) = 465,5 h

druhý stupeň ZŠ: $44 \times 9 = 396 + 7 \times 0,5$ (7 žáků v zahraničí) = 399,5 h

PHmax školy: $465,5 + 372,5 = 865$

PHmax školy bylo vypočteno v hodnotě 865. To je maximální hodnota odučených hodin týdně, kterou je MŠMT škole schopno a ochotno zafinancovat. Škola však skutečně odučí pouze 711 hodin za týden (ZŠ XY, 2020c).

865 (PHmax) – 711 (PHškoly) = **154**.

Mezi PHškoly a PHmax je rozdíl **154** hodin týdně.

Učitel, který je zaměstnán na plný úvazek odučí za týden 22 hodin. Při vydělení rozdílu mezi hodnotou PHmax a PHškoly počtem hodin, které odučí za týden učitel na plný úvazek, bylo vypočteno:

$$154/22 = 7.$$

Z výsledku vyplývá, že škola by mohla při současném počtu tříd a žáků zaměstnat ještě 7 učitelů na plný úvazek.

Škola však již nemůže třídy více dělit, protože na to není kapacitně vybavena. Z rozhovoru se zástupcem vedení vyplynulo, že škola již tento problém řeší se svým zřizovatelem. Ráda by vybudovala půdní nástavbu. Z důvodu kapacitního nedostatku učeben dočasně zřídila od 1. 9. 2020 také odloučené pracoviště ve vzdálenosti 10 min. pěší chůze od školy. Naráží ovšem na nesouhlas a obavy rodičů. Škola se však musí řídit tím, že ve třídě může být min. 17 a maximálně 30 žáků.

Škola XY (2020c) bude od 1. 9. 2020 nabírat 3 první třídy, z páté do šesté pokračují opět 3 třídy, protože neodešlo mnoho dětí na víceletá gymnázia. 6. třídy se tedy nedají sloučit do 2. Zároveň ze školy odejdou jen 2 třídy 9. Proto bylo zřízeno odloučené pracoviště, kam odcházejí 2 třídy ze 3. ročníku. Je žádoucí, aby na odloučeném pracovišti byly 2 učitelky a mohly se vystřídat. Třetí třídy byly vybrány, protože, většinou je učí celý den jeden učitel a děti v 1. a 2. třídě jsou na přemísťování příliš malé. Příští rok tam půjdou žáci 2. tříd z důvodu, že je o tom mohla škola informovat již před přihláškou do školy do 1. třídy.

Dle přepočtených úvazků učitelů k 30. 9. 2019 škola vyučuje 711 hodin týdně. Je tedy zjevné, že k dosažení PHmaxu jí zbývá 154 hodin. Mohla by tedy odučit větší počet hodin v méně naplněných třídách, ale škola nemá volné třídy. Pokud by ale škola kapacitní prostory měla, MŠMT by jí poskytlo finanční prostředky až na 7 nových pedagogů. Konkrétní částka nelze odhadnout, protože záleží, v jaké platové třídě a skupině by daní učitelé byli. Škola by však dostala 100 % prostředků na jejich platy a výdaje s nimi spojené (odvody apod.) bez ohledu na jejich platovou třídu. Vše by zafinancovalo MŠMT ze státního rozpočtu. Další otázkou je, zda by na trhu získala dostatek kvalifikovaných pracovních sil. Mohla by však přijmout méně než 7 učitelů nebo nabídnout uchazečům zkrácený úvazek a stále tak dosáhnout výuky s menším počtem žáků ve skupině.

PHmax školní družiny

PHmax školní družiny se stanovuje dle výkazu Z 2-01 o školní družině, který se provádí k 31. 10. Výpočet PHmaxu školní družiny je podstatně jednodušší, než výpočet PHmax školy a odvíjí se pouze od počtu oddělení.

Výše PHmaxu přiřazené k počtům oddělení 8-10 zobrazuje tabulka 18.

Tabulka 18 Hodnota PHmax pro školní družinu s celkovým počtem oddělení 8-10

Celkový počet oddělení	Celkový PHmax za školní družinu	Prepočtený počet zaměstnanců
8	195	7,18
9	227,5	8,27
10	252,5	N/A

Zdroj: vlastní zpracování, MŠMT (2020m), ZŠ XY (2020c)

Z tabulky 18 je patrné, že pokud má škola ve družině 8 oddělení, hodnota PHmax družiny se rovná 195. Pokud družina otevře 9. oddělení, její hodnota PHmax se zvedne na 227,5. Družina musí počet oddělení přizpůsobit počtu dětí.

V jednom oddělení školní družiny musí být minimálně 27 žáků. K 1. 1. 2019 bylo do družiny základní školy XY (2020c) přihlášeno 231 dětí a otevřeno bylo 8 oddělení. To odpovídá 28,875 dětem v jednom oddělení a podle metodiky byl PHmax stanoven ve výši 195. S 8 odděleními měla družina nárok na 7,18 prepočteného počtu zaměstnanců. Škola se dlouhodobě potýkala s tím, že neměla dostatek finančních prostředků na platy vychovatelek, proto se rozhodla „využít“ nové reformy financování regionální školství, která pracuje s hodnotou PHmax a od září 2019 otevřela oddělení deváté. Nový systém financování platí až od roku 2020, ale řídí se dle výkazů zapsaných k září 2019. Proto bylo pro školu důležité, aby k 31. 10. 2019 zapsala o 14 dětí do školní družiny více a tím mohla otevřít další oddělení.

K 31. 10. 2019 škola vykázala 245 dětí přihlášených do školní družiny rozdělených do 9 oddělení, zvýšila si hodnotu PHmax na 227,5 h týdně a celkový prepočtený počet zaměstnanců na 8,27. Díky novému oddělení tedy mohla přijmout novou vychovatelku. Mohlo by se zdát, že nová vychovatelka se bude věnovat právě nově vzniklému oddělení a tedy nevyřeší dříve vzniklé problémy s nedostatkem vychovatelek a prostředků na jejich platy. Vychovatelky se mohou v průběhu dne různě střídat, protože například ráno před školou není dětí v družině tolik, jednotlivá oddělení se tedy spojí. To samé platí pro pozdní odpolední hodiny. Toto nové rozpoštění odpovídá průměrně 27,2 žákům v 1 oddělení. Lze tedy říci, že tady škola optimalizovala PH školní družiny na maximum a obdrží peníze na 1 další vychovatelku oproti předchozímu stavu. Je však nutno připomenout, jakým způsobem se počítá počet oddělení, které si může družina zřídit. Je to prostý podíl žáků a čísla 27, které představuje minimální počet žáků v oddělení školní družiny.

Následně byl vypočítán **počet oddělení pro 231 žáků ve školní družině, což odpovídá stavu k 1. 1 2019.**

$$231/27 = 8,56$$

Číslo se zde nezaokrouhluje. Pokud nedosáhla hodnoty 9, platí stále počet oddělení 8.

K 31. 10. 2019 škola zapsala do družiny **o 14 žáků více. Výpočet počtu oddělení se tedy změnil.**

$$245:27 = 9,07$$

Díky zapsání nových 14 žáků mohla škola otevřít nové 9. oddělení.

Stejně tak, jako se do družiny noví žáci zapsali, také se mohou někteří odhlásit. Družina si tedy bude muset vždy k 30. 9. počet zapsaných žáků hlídat. Následně byl vypočítán počet oddělení, pokud by se z družiny ohlásili 3 žáci a jejich počet klesl na 242.

$$242:27 = 8,96$$

Z výpočtů vyplývá, že pokud by škola vykazala o 3 žáky méně, měla by již nárok pouze na 8 oddělení. Lze tedy říci, že „honba za žákem nekončí“, protože stačí, aby bylo přihlášeno o jednotky žáků méně a školskému zařízení se sníží hodnota PHmax a s tím související nárok na přepočtený počet zaměstnanců.

PH školní družiny se podařilo optimalizovat, ale při ztrátě 3 a více žáků by škola nedostala od státu finanční prostředky na jedno oddělení. Počet i jednotlivých žáků zapsaných do družiny je tedy pro ní stěžejní.

Výhodou pro školy je, že hodnota PHmax a od toho se odvíjející finanční prostředky jsou stanoveny na základě výkazů k 31. 10. Pokud se během školního roku dítě z družiny odhlásí, škola o prostředky nepřijde a na začátku následujícího školního roku má možnost zapsat žáky nové. Z toho lze usoudit, že na začátku školního roku je pro školy a jejich družiny výhodné „namotivovat“ pro zapsání svých dětí do školní družiny co nejvíce rodičů.

3.3.2 Finanční dopady koronaviru na základní školu

Z rozhovoru se zástupcem společnosti vyplynulo, že škola bude vracet prostředky z projektu Paměťové instituce, protože není možné vyjíždět s dětmi na exkurze. Děti mohou pouze od 25. května za určitých podmínek do školy.

Škola dále vrací prostředky za družinu, protože řada dětí od 11.3. přerušila docházku a již do družiny nenastoupila ani po 25. 5. Dále hovoří, že přeplatky za období od 11.3. do 25.5. byly rodičům vráceny.

Od 25. 5. 2020 je v provozu také školní jídelna, ale škola nebyla schopna splnit požadavky hygieny, které jsou:

- rozdělení dětí do 15členných skupin, nad rámec kterých se již nemohou setkávat (pohyb v družině, škole, v jídelně);
- výdej uvařených jídel do 3 hodin od uvaření.

Proto škola zavedla vydávání studených balíčků. Snaží se také co nejehospodárněji pracovat s potravinami, které byly nakoupeny na sklad již v březnu. Zástupce školy chválí přístup některých dodavatelů, kteří jim část potravin vyměnili za obdobné s delší dobou trvanlivosti. Část zásob škola odprodala zaměstnancům za zvýhodněné ceny. Při tvorbě studených balíčků škola nemusí dodržovat spotřební koš, díky tomu může snadněji hospodařit se zásobami.

V době svého uzavření pro žáky škola ušetřila polovinu nákladů za energie.

Průměrně má škola měsíční spotřebu 70 000 Kč za elektřinu, 30 000 Kč za vodu (v období září-červen), za teplo dle měsíce. Protože se ve škole pohybovali zaměstnanci, náklady na topení se snížily, ale ne zcela eliminovaly. Část učitelů praktikovala online výuku ze svých tříd. Zejména v případech, kdy jeden kabinet sdílí více učitelů. V březnu dubnu a květnu škola ušetřila za energie zhruba 150 000 Kč a 130 000 Kč vydala za desinfekce. Dále zaznamenala 2000 Kč ztrátu v jídelně za zboží, které se nestačilo prodat včas nebo bylo prodáno pod cenou (procházející potraviny). Škola má 3D tiskárnu, takže zahájila tisk štítů. V rozpočtu jí budou chybět poplatky od rodičů za školní družinu.

Od zřizovatele je evidována snaha o zjištění nákladů, které by se mohly v budoucnu kompenzovat.

Jak již bylo zmíněno, učitelé aplikovali dálkovou výuku, ale stále se plně věnovali své práci. Také vychovatelky v družině pobíraly během uzavření školy 100 % platu, byly „na překážce“ a šily například roušky pro žáky.

Úklid ve škole probíhal v menší míře. Kromě těch, kteří pracovali na živnostenský list (část úklidu a správci na hřišti a v tělocvičně), pobírali všichni 100 % svého platu. OSVČ byla v březnu až květnu odměna zkrácena. Po otevření venkovních sportovišť mohli správci hřiště nastoupit do zaměstnání již v dubnu. Jediní, kdo nedostal celý měsíc odměnu, byly v měsíci dubnu pracovníci úklidu zaměstnaní na živnostenský list. Zaměstnanci školní jídelny byli na tzv. překážce a pobírali průměrný plat. Škola využila volnou kapacitu zaměstnanců pro sanitární dny, zejména zvýšený úklid. Správci přesunuli s vedením školy část letních prací. Škola zrekonstruovala podlahy v tělocvičně a chlapecké toalety ve 3 partech. Dále byla provedena část plánované rekonstrukce elektroinstalace. Podle původního plánu měly výše zmíněné práce probíhat až v období letních prázdnin.

V době uzavření školy se nevařilo se pro cizí strážníky, nepronajímaly se prostory a sportoviště. Škola tedy vrací peníze z dlouhodobých pronájmů.

3.4 Shrnutí

ČR v roce 2012 vydala na **regionální školství 2,6 % ze svého HDP**, což je čtvrtý nejnižší podíl **oproti průměru zemí OECD**. Největším zřizovatelem regionálního školství je v ČR dlouhodobě **veřejný sektor**, který ve školním roce 2017/2018 představoval **94 % zřizovatelů škol** spadajících pod RgŠ. Výdaje na RgŠ se za posledních 5 let průměrně zvyšují o 11,34 % ročně. K nejvyššímu nárůstu došlo mezi rokem 2018 a 2019 o 18,83 %. V témže roce nastalo navýšení tarifních platů zaměstnanců o 10 %. Mezi léty **2019 až 2020** došlo k **navýšení výdajů RgŠ o 12,36 %**, tedy zvýšily se **o jeden procentní bod oproti průměrnému tempu růstu**. Regionální školství tvoří největší část výdajů MŠMT. V roce 2019 to bylo 144 mld. z celkových 206 mld., tedy 70 %. I v roce 2020 tvoří **výdaje na RgŠ** v hodnotě 161 mld. také přes **70 % výdajů MŠMT**. Hlavním rozdílem ve financování regionálního školství od roku 2020 je zrušení krajských normativů a s tím spojená změna způsobu rozdělování finančních prostředků na platy zaměstnanců a ostatní neinvestiční výdaje (ONIV). Dále je nutné připomenout, že od roku 2020 došlo vedle reformy také k dalšímu (již v 2019) plošnému **navýšení tarifních platů pedagogických zaměstnanců**. Na základě komparace platových tabulek z let **2019 a 2020 bylo výpočtem zjištěno navýšení platů pedagogů o 8 %**. K nejvyššímu absolutnímu navýšení došlo v platové třídě 14 o 3 540 Kč. Co se týče počtu subjektů základního školství, průměrně v ČR ve školním roce 2017/2018 připadalo **14,5 žáka na jednoho učitele**. Oproti školnímu roku 2007/2008 byl zaznamenán nárůst o 4,7 %. K nejvyššímu navýšení o 9,6 % došlo ve Středočeském kraji, a naopak k nejmenšímu o 1 % v Kraji Vysočina. Novinkou a významnou změnou ve financování RgŠ jsou pojmy PHmax a PHškoly. PHmax představuje maximální počet hodin, které je MŠMT schopno a ochotno škole za týden zafinancovat. Hodnota PHškoly charakterizuje počet hodin týdně, které škola skutečně odučí. Škola obdrží finanční prostředky v hodnotě PHškoly, ale pouze do výše PHmax. Pokud má škola vyšší hodnotu PHškoly než PHmax, nedostane od MŠMT finanční prostředky na všechny odučené hodiny. Proto nově školy musejí tyto dvě nové veličiny sledovat. V případě, že je PHmax školy vyšší než PHškoly, škola nevyužívá všechny svůj potenciál a může navýšit svoji hodnotu PHškoly do výše PHmaxu. V praxi se však školy mohou potýkat s nedostatkem žáků, učitelů nebo také prostor, ve kterých realizovat výuku.

Na závěr praktické části práce byla spočítána hodnota PHmax konkrétní základní školy ve výši 865 hodin týdně. Z výkazů školy byla zjištěna hodnota PHškoly 711 hodin týdně. Škola by tedy mohla přijmout ještě 7 učitelů na plný úvazek a MŠMT by jí na ně poskytlo prostředky. Bohužel škola se potýká s nedostatkem prostor, který chce do budoucna vyřešit nástavbou.

PHmax školní družiny dle výkazů k 31.10. 2019 bylo stanoveno jako 227,5 při 9 odděleních. Zároveň bylo vypočteno, že pokud by škola měla ve školní družině zapsáno o 3 žáky méně, již by dostala finanční prostředky pouze na 8 oddělení. Musí si tedy k 30. 9. 2020 počet dětí zapsaných do družiny bedlivě hlídat. **Rozpočet školy se v roce 2020 navýšil o 5 mil., což odpovídá 11 %.** Nejvyšší část příjmů plyne škole **ze státního rozpočtu- 38 mil., což odpovídá 76 % jejího rozpočtu.** Z roku 2019 na **2020 je patrné navýšení příspěvků ze státního rozpočtu o 15 %.**

Na příkladu základní školy XY bylo demonstrováno, že škola s hodnotou PHmax větší než PHškoly by mohla přijmout ještě další pedagogické pracovníky a rozdělit výuku do více tříd. Bohužel tato konkrétní škola na to nemá dostatek prostor. Pokud by však škola kapacitní prostory měla, mohla by rozdělit žáky do více tříd a zaměstnat 7 (v tomto případě) nových pedagogů na plný úvazek, na které by jí MŠMT přispělo plnou výší jejich platu bez ohledu na zařazení do platových tříd a skupin. Překážkou samozřejmě může být i dostatek aprobovaných pedagogů na trhu práce. Pokud by měla škola menší PHmax než PH školy, musela by platy pedagogů dofinancovat z jiných zdrojů. V první řadě by si měla zkontrolovat správnost svých výkazů. V práci byly popsány nejčastější chyby při jejich vyplňování a jejich dopady na výpočet PHmax. Pokud má škola výkazy vyplněné správně, měla by se obrátit na svého zřizovatele, který jí může doplatit zbytek prostředků na platy zaměstnanců ze svých rezerv.

V době odevzdání práce je reforma financování regionálního školství platná teprve půl roku, na její podrobnější celostátní hodnocení je tedy potřeba delší časový rozestup, alespoň jeden uzavřený hospodářský rok. Již nyní se k ní však vyjadřují odborníci. Prezident pedagogické komory (Sárközi, 2020) uvádí, že s novým systémem boj o žáka nekončí, ale bude i nadále pokračovat. Autor poukazuje zejména na střední školy, které kvůli odchodu jednoho žáka mohou spadnout v hodnocení PHmaxu a finančně si tím přitížit. Dle autora bude škola motivována v těchto případech studenty nevyhazovat a nechat je co nejdéle studovat, přestože to bude nad jejich schopnosti. Obdobný problém popisuje autor také na základních školách, které sice žáka nemohou v rámci povinné školní docházky vyloučit, on však může odejít na jinou školu. Pokud po odečtení tohoto žáka škola spadne na nižší stupeň PHmaxu, opět se bude potýkat s problémy. Autor také upozorňuje na to, že **reforma škodí kvalitnějším školám**, o které je zájem, jsou atraktivní a mají **naplněné třídy**. Myšlenku, že by školy mohly rozdělit výuku do více tříd po méně žácích, hodnotí autor jako iluzorní, protože naplněné školy volné třídy nemají. Jako další problém nastiňuje autor počet kantorů. Popisuje, že již nyní chybí tisíce učitelů a školy by musely nabrat nové, pokud by se rozhodly rozdělit svoji výuku do více tříd. Autor téma uzavírá tím, že si polepší poloprázdné školy, o které není zájem, a naopak řada plných škol bude mít méně peněz než doposud.

Na základě spolupráce se základní školou XY, která patří mezi **školy s naplněnými třídami**, bylo demonstrováno, že škola si po změně financování RgŠ finančně **nepohoršila**, tedy nebylo jí uškozeno. Její rozpočet se zvýšil o 11 % a zástupce vedení školy uvedl, že škola pokryje všechny své potřebné výdaje. Samozřejmě si bude muset hlídat hodnoty PHmax (zejména ve školní družině). Ale právě díky novému výpočtu PHmax dostala od roku 2020 finanční prostředky na nové 9. oddělení. Do budoucna je možné, že díky požadovanému dělení výuky do menších skupin, jí bude umožněno zřídit půdní nástavbu a rozšířit své prostory. Lze říci, že je důležité, aby se školy a zejména jejich ředitelé naučili s reformou financování RgŠ pracovat a co nejlépe využívali hodnoty PHmax ve svůj prospěch. Zejména správně vyplnili

příslušné výkazy na začátku školního roku. Samostatnou skupinu tvoří menší školy, pro které byl dosavadní systém financování na žáka nevýhodný. Zejména těm byla reforma určena. Na základě výsledků z praktické části bylo však potvrzeno, že ani škola s velkým počtem žáků na reformu nikterak negativně nedoplatila.

Reforma bezpochyby vyřešila všem školám (malým i velkým) problém s financováním platů učitelů, kteří mají delší dobu praxe, náleží jim vyšší plat. Nyní školy dostávají prostředky na platy dle platových tříd a stupňů přímo od MŠMT.

V roce 2020 proběhla z důvodu pandemie koronaviru také další neplánovaná „reforma“ školství. Ale o to pro všechny účastníky citelnější. Jednotlivý žák příliš nepozná rozdíl ve financování systému školství, zda škola dostane připsané příspěvky od státu nebo kraje. Čeho si ale bezpochyby všimne je, že vůbec nemůže do školy. 11. března 2020 se školy pro žáky a studenty zavřely. Bartošová (2020) charakterizuje zavření škol jako velkou příležitost posunout vzdělávání směrem k lepšímu využití digitálních technologií. Popisuje například kontakt učitele s žáky prostřednictvím aplikace WhatsApp, což by ještě v únoru bylo nemyslitelné. Autorka dále zmiňuje rozdělení předmětů na ty „důležité a nedůležité“. Mezi ty nedůležité řadí zejména ty s přívlastkem výchova, u kterých ač nebylo zastaveno hodnocení, byly odsunuty až na vedlejší kolej a dle autorky tak jen podtrhly svoji pověst předmětu, ze kterého má jedničku každý. V jiných předmětech se kantoři a školy popasovali s výukou na dálku různě. Bartošová (2020) uvádí, že někteří z nich zasílali pracovní listy, zatímco jiní se věnovali on-line výuce. Vyšší i menší aktivita na straně učitelů se neobešla bez komentářů rodičů. Autorka popisuje, jak si stěžovali na sociálních sítích, že učitelé dávají dětem příliš mnoho úkolů, ale také, že se: „za plný plat válejí doma a učit musí rodiče“. Na bližší hodnocení dopadu této „reformy“ je ještě brzy, ale autor práce považuje za nezbytné tyto nečekané změny v českém školství zmínit. Je otázkou, zda bude do budoucna distanční výuka více využívána. K tomu je ale potřeba zmínit ještě jednu poznámku Bartošové (2020), podle které se zhruba deset tisíc žáků do distanční výuky vůbec nezapojilo, a jedním z důvodů mohou být sociálně slabé podmínky v jejich rodině. Z toho je možné vyvodit, že aby mohla výuka probíhat více dálkovou formou, jedním z prvních kroků je zajištění potřebným pomůcek pro všechny žáky.

4 Závěr

V roce 2020 došlo v ČR ke dvěma významným legislativním změnám v oblasti školství. Jednou z nich je reforma financování regionálního školství. Reforma byla připravována několik let a původně měla začít platit již od 1. 1. 2019, byla ale o rok odložena. Tato **reforma změnila způsob, jakým jsou školám a školským zařízením připisovány prostředky ze státního rozpočtu**. Její dopad na veřejný život je obrovský, protože má přímý vliv na oblast školství s největším počtem žáků a studentů. Reforma se dotýká škol a školských zařízení zřizovaných kraji, obcemi a svazky obcí. Financování soukromých a církevních škol zůstává (alespoň prozatím) neměnné. Dle statistik téměř 94 % žáků a studentů navštěvuje právě veřejné školy. Nejedná se tedy pouze o okrajovou část, ale o zcela mimořádný obrat v systému, který tady byl řadu let. Do regionálního školství spadají školy mateřské, základní a základní umělecké školy, střední školy a střední odborná učiliště, konzervatoře, vyšší odborné školy a jazykové školy, které mají právo státní jazykové zkoušky.

Přestože byla v práci věnována pozornost dopadům legislativních změn na celé regionální školství, zvláště a podrobněji byly zohledněny základní školy, jejichž absolvování je v ČR povinné a dotýkají se tedy všech občanů. Po reformě financování regionálního školství bylo voláno již několik let zejména kvůli odstranění nejčastějších nedostatků. Předchozí forma financování s využitím krajských normativů připisovala školám prostředky na základě počtu žáků ve škole a nereagovala na různou naplněnost tříd. Systém neumožňoval zohlednit objektivní specifika v jednotlivých krajích a ve výši krajských normativů panovaly vysoké rozdíly. Další nevýhodou bylo, že předchozí systém financování nezohledňoval odlišnou úroveň nárokových složek platů pedagogů v jednotlivých školách, kteří jsou hodnoceni tarifními platovými stupni podle doby vykonávané praxe. Docházelo k situacím, kdy školy se zkušenějšími pedagogy měly nedostatek peněz na nenárokové složky. Po 1. 1. 2020 jsou prostředky školám rozepisovány přímo z Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy a plně respektují zařazení zaměstnanců do platových tříd a stupňů. Celkovou výši státních příspěvků rozepisovaných školám stanoví ministerstvo na základě výkazů. Byla zavedena nová hodnota PHmax, která určuje maximální počet hodin, které lze odučit z prostředků státního rozpočtu. Obecný výpočet pro stanovení PHmax je k nalezení v teoretické části práce a praktická ukázka na příkladu konkrétní školy v kapitole 3.3.

Celkové výdaje na regionální školství činily v roce 2019 143,72 mld. Kč a v roce 2020 161,48 mld. Kč. Po změně financování došlo tedy k navýšení zhruba o 18 mld. Kč. Meziroční **tempo růstu** bylo vypočteno jako **12,36 %**, které o jeden procentní bod převyšuje průměrné roční tempo růstu za posledních 5 let v hodnotě 11,34 %. Je nutné zmínit, že **další legislativní změnou od roku 2020 bylo plošné zvýšení platů pedagogických zaměstnanců o 8 %**

A právě prostředky na platy jsou součástí příjmů plynoucích ze státního rozpočtu. Lze tedy předpokládat, že zvýšený objem finančních prostředků na financování regionálního školství není zapříčiněn změnou způsobu rozdělování finančních prostředků, nýbrž je důsledkem právě zmíněného navýšení platů.

Pro názornou ukázkou dopadu legislativních změn na konkrétní vzdělávací zařízení byla navázána spolupráce se **základní školou v Plzni**, která v roce **2019 hospodařila s rozpočtem 46,19 mil. Kč** a v roce **2020 s 50,64 mil. Kč**. I zde došlo k **navýšení**, konkrétně **o 11 %**. Z rozhovoru se zástupcem vedení základní školy vyplynulo, že škola v roce 2020 pokryje všechny potřebné výdaje. V praktické části byla vypočtena hodnota **PHmax školy ve výši 865**. Toto číslo odpovídá počtu odučených hodin, které je MŠMT schopno a ochotno škole zafinancovat. Škola však dle výkazů prakticky odučí a dostane prostředky jen na **711 hodin za týden (PHškoly)**. Zástupci vedení školy si jsou vědomi rezervy mezi hodnotou PHmax a PHškoly, ale z kapacitních důvodů nemohou již žáky rozdělit do více tříd. Do budoucna by rádi rozšířili prostory školy o nástavbu nad křídlem družiny a požadavek již řeší se svým

zřizovatelem, kterým je Magistrát města Plzně. Škole se **podařilo včas optimalizovat PHmax školní družiny**. Ve školním roce 2018/2019 ještě družina působila pouze v 8 odděleních a škola musela platy vychovatelů dofinancovat z jiných zdrojů. Od začátku školního roku 2019/2020, ke kterému se vypisují příslušné výkazy, zapsala do družiny o 14 žáků více, čímž si zvýšila PHmax a otevřela další 9. oddělení. Tím se jí zvýšil také přepočtený počet zaměstnanců a mohla přijmout jednu novou vychovatelku. Zástupce vedení školy v rozhovoru přiznal, že se ke konci školního roku 2019/2020 více soustředí na **dopady způsobené pandemií koronaviru**, která v průběhu psaní práce zastihla nejen Českou republiku. Opatření spojená s bojem proti viru měla dopad také na školství. Proto byla dodatečně do práce přidána kapitola věnovaná tomuto tématu. Dalo by se říci, že koronavirová krize přinesla do českého školství další neplánovanou „reformu“. Z důvodu svého uzavření pro žáky a studenty, se musely školy adaptovat na dálkovou výuku. Případné finanční dopady na školství bude možné zhodnotit až s delším časovým rozestupem, ale na základě rozhovoru se zástupcem vedení konkrétní základní školy byly zjištěny jejich dosavadní poznatky. Kromě náročného přesunu na online výuku a s tím spojenou administrativní zátěží, škola zaznamenala zvýšené výdaje na desinfekční a ochranné pomůcky ve výši 130 000 Kč. Také měla menší vlastní výnosy za pronájem, školní družinu a cizí strážníky ve školní jídelně. Škola bude muset vrátit jednu dotaci ve výši 120 000 Kč, která je určena na exkurze, které teď s žáky nemůže absolvovat. Na druhou stranu ušetřila v období březen-květen 2020 zhruba 150 000 Kč za energie. Regionální školství je vícedrojové. Část prostředků dostávají školy od zřizovatele a část ze státního rozpočtu. Náklady na čisticí prostředky a ochranné pomůcky, stejně jako energie a opravy budovy, jsou hrazeny z příspěvků zřizovatele. Dlouho připravovaná reforma financování regionálního školství se dotýká pouze příspěvků ze státního rozpočtu, ze kterých jsou hrazeny mzdy, k nim náležící odvody a příspěvky na učebnice, pomůcky a další vzdělávání pedagogů.

Po reformě financování regionálního školství bylo voláno zejména kvůli tomu, aby školy nebyly financovány pouze na základě počtu žáků. Z odborné veřejnosti se ozývaly hlasy, že nový způsob financování zajistí spravedlivější financování malým školám, které mají nižší počet žáků a tříd, tedy pedagogové, kteří byli odměňováni na základě počtu žáků, zde obdrželi za stejnou práci méně peněz. Naopak nový systém byl kritizován, protože bude znevýhodňovat naplněné školy s velkým počtem tříd a žáků. Z výpočtů v praktické části práce bylo zjištěno, že základní školy s vysokým počtem žáků získají oproti roku 2019 více finančních prostředků. Nutno podotknout, že většina z nich plyne na platy, které byly od roku 2020 plošně zvýšeny. Školám se tak zásadně nezmění výše prostředků, se kterými mohou sami hospodařit, ale způsob, jakým jsou jim přirozdělovány. Nejzásadnější změnou jsou nové hodnoty PHmax a PHškoly. Z příkladu základní školy XY vychází, že pokud školy mají vyšší PHmax než PHškoly, mohou rozdělit výuku do více menších skupin a MŠMT jim plně uhradí prostředky na platy pedagogických pracovníků bez ohledu na jejich platové zařazení. Překážkou může být nedostatečná kapacita prostor, která se dá částečně řešit. Například pronájmem nebo přístavbou. Legislativní změny platí pro všechny školy a školská zařízení stejně, přesto se může stát, že na jiné typy škol, které mají například málo žáků, budou doléhat jiným způsobem. Školám již tedy nejsou peněžní prostředky ze státního rozpočtu přidělovány na základě počtu jednotlivých žáků. Může ale dojít k situaci, kdy kvůli ztrátě i jednoho žáka klesne škole nebo školskému zařízení hodnota PHmax. V konkrétním případě základní školy by při ztrátě 4 žáků školní družina nedostala peníze na 1 oddělení a na jednu vychovatelku. Lze tedy říci, že školy a školská zařízení se budou i nadále snažit držet pro ně optimální počet žáků a studentů. Závěrem je potřeba zdůraznit, že reforma odstranila problém škol při financování platů s vyšší věkovou strukturou sboru (delší praxí).

5 Literatura

ADAMÍK, A. *Platové předpisy ve veřejných službách a správě: školství*. Třinec : RESK, spol. s.r.o, 2015. 138 s. ISBN 978-80-87675-14-4.

BARTOŠOVÁ, A. Prestiž učitelů v Česku. *Rodina DNES*, 2020, č. 22, s. 10-12, ISSN 1210-1168.

BUCHTA, P. *Veřejné finance*. Praha : UNIVERZITA JANA AMOSE KOMENSKÉHO PRAHA, 2016. 156 s. ISBN 978-80-7452-116-4.

ČERNOHORSKÝ, J., TEPLÝ P. *Základy financí*. 1. vyd. Praha : Grada, 2011. 304 s. ISBN 978-80-247-2669-3.

DISMAN, M. *Jak se vyrábí sociologická znalost*. 4. vyd. Praha : Karolinum, 2011, 368 s. ISBN 978-80-246-1966-8.

HÁJEK, B. et al. *Školní družina*. Praha : Portál, s.r.o., 2011. 150 s. ISBN 978-80-7367-268-3.

HAMERNÍKOVÁ, B. et al. *Veřejné finance*. 2. vyd. Praha : Walters Kluwer, 2010. 340 s. ISBN 978-80-7357-497-0.

HAVELKA, F. et al. *Reforma financování regionálního školství*. Praha : Verlag Dashöfer, 2019. 171 s. ISBN 978-80-7635-010-6.

JUREČKA, V. *Mikroekonomie*. Praha : Grada, 2020. 359 s. ISBN 978-80-2473-259.6.

LAJTKEPOVÁ, E. *Veřejné finance v České republice v teorii a praxi*. 1. vyd. Plzeň : Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2009. 268 s. ISBN 978-80-7380-162.5.

LHOTKOVÁ, I. et al. *Kompetence řídicích pracovníků ve školství*. Praha : Walters Kluwer, 2012. 104 s. ISBN 978-80-7357-899-2.

LISTINA ZÁKLADNÍCH PRÁV A SVOBOD.

LIŠKA, V. *Marie Terezie*. 1. vyd. Praha : XYZ, 2017, 202 s. ISBN 978-80-7505-629-0.

MIHOLA, J. *Přehled českého školství*. Praha : Občasnkké sdružení Melius, 2014. 218 s. ISBN 978-80-87638-03-3.

MIKUŠOVÁ MĚŘIČKOVÁ, B., STEJSKAL, J. *Teore a praxe veřejné ekonomiky*. Parah : Walters Kluwer, 2014, 200 s. ISBN 978-80-7478-526-9.

NAHODIL, F. et al. *Veřejná správa a financování veřejného sektoru*. Plzeň : Aleš Čeněk, 2014. 366 s. ISBN 978-80-7380-536-4.

OTRUSINOVÁ, M., KUBÍČKOVÁ, D. *Finanční řízení municipálních účetních jednotek – po novele zákona o účetnictví*. Praha : C. H. Beck, 2011. 178 s. ISBN 978-80-7400-342-4.

PAVLÁSEK, V., HEJDUKOVÁ, P. *Veřejné finance a daně v České republice*. Plzeň: Nava, 2011. 182 s. ISBN 978-80-7211-395-8.

PEKOVÁ, J. et al. *Veřejný sektor – řízení a financování*. Praha : Walters Kluwer, 2012. 488 s. ISBN 978-80-7357-936-4.

ROJÍČEK, M. et al. *Makroekonomická analýza : teorie a praxe*. Praha : Grada, 2016. 544 s. ISBN 978-80-247-5858-9.

SÁRKÖZI, R. Školská finanční perestrojka. *Mladá fronta DNES*, 2020, XXXI/26, 31. 1. 2020, s. 12. ISSN 1210-1168

SIKORA, P. *Majetek příspěvkové organizace – kontrola a hospodaření*. Karviná : Paris, 2018. 197 s. ISBN 978-80-87173-42-8.

SCHWARZOVÁ, P. Jak bude financována nepedagogická práce?. Reforma financování regionálního školství. Praha : Verlag Dashöfer, 2019, s. 99-104. ISBN 978-80-7635-010-6.

TRANTINOVÁ, J. Co přinese reforma financování regionálního školství. Reforma financování regionálního školství. Praha : Verlag Dashöfer, 2019, s. 7-15. ISBN 978-80-7635-010-6.

TROJAN, V. et al. *Zástupce ředitele aneb Život mezi mlýnskými kameny*. Praha : Wolters Kluwer, a.s., 2018. 136 s. ISBN 978-80-7478-854-3.

HAVELKA, F. Reforma financování základních škol. Reforma financování regionálního školství. Praha : Verlag Dashöfer, 2019, s. 31-41. ISBN 978-80-7635-010-6.

VALENTA, J. *Aplikace platových předpisů ve školství*. Praha : Anag, 2012. 391 s. ISBN 978-80-7263-763-8.

VALENTA, J. *Školské zákony a prováděcí předpisy s komentářem*. Olomouc : Anag, 2013. 919 s. ISBN 978-80-7268-760-7.

VOLTNEROVÁ, K. et al. *Vztahy mezi zřizovatelem a příspěvkovou organizací ÚSC*. Olomouc : Anag, 2011. 191 s. ISBN 978-80-7263-664-8.

WÖHE, G., KISLINGEROVÁ, E. *Úvod do podnikového hospodářství*. Praha : C. H. Beck, 2007. 960 s. ISBN 978-80-7179-897-2.

Vyhláška č. 114/2002 Sb., o fondu kulturních a sociálních potřeb.

Vyhláška č. 2005/48 Sb., o základním vzdělávání a některých náležitostech plnění povinné školní docházky.

Nářízení vlády 123/2018 Sb., o stanovení maximálního počtu hodin výuky financovaného ze státního rozpočtu pro základní školu, střední školu a konzervatoř zřizovanou krajem, obcí nebo svazkem obcí.

Zákon č. 111/1998 Sb., o vysokých školách.

Zákon č. 561/2004 Sb. Zákon o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon).

Zákon č. 219/2000 Sb. Zákon o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích.

Zákon č. 250/2000 Sb. Zákon o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů.

Zákon č. 129/2000 Sb., o krajích.

Zákon č. 586/1992 Sb., zákon o daních z příjmu.

Zákon č. 235/2004 Sb., zákon o dani z přidané hodnoty.

Zákon č. 157/2000 Sb. Zákon o přechodu některých věcí, práv a závazků z majetku České republiky do majetku krajů.

Zákon č. 262/2000 Sb., zákoník práce.

ZŠ XY. Interní dokumenty. 2020c.

Internetové zdroje

BANNERT, P. *Webinář pro ředitele škol a školských zařízení* [online]. 2020 [cit. 2020-06-25]. Dostupný z WWW: <https://www.youtube.com/watch?v=gQj9GQNVJsQ>.

ČŠI. *Legislativa – přehled nejdůležitějších právních předpisů* [online]. 2020a [cit. 2020-05-25]. Dostupný z WWW: <https://www.csicr.cz/cz/ZAKLADNI-INFORMACE/Legislativa>.

ČŠI. *O nás – základní informace o České školní inspekci* [online]. 2020b [cit. 2020-05-25]. Dostupný z WWW: <https://www.csicr.cz/cz/ZAKLADNI-INFORMACE/O-nas>.

ČSÚ. *Klasifikace vzdělání (CZ-ISCED 2011)* [online]. 2016 [cit. 2020-01-26]. Dostupný z WWW: https://www.czso.cz/csu/czso/klasifikace_vzdelani_cz_isced_2011.

ČSÚ. *Vývoj průměrných mezd v 1. čtvrtletí 2020* [online]. 2020b [cit. 2020-05-25]. Dostupný z WWW: <https://www.czso.cz/csu/xl/vyvoj-prumernych-mezd-v-1-ctvrtleti-2020>.

ČSÚ. *Základní vzdělávání – územní srovnání* [online]. 2020a [cit. 2020-06-11]. Dostupný z WWW: https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/index.jsf?page=vystup-objekt&pvo=VZD03&f=TABULKA&z=T&katalog=30848&c=v3~1_RP2018RK2019MP09MK06DP01DK30.

ČSÚ. *Financování vzdělávání v České republice v mezinárodním srovnání* [online]. 2016 [cit. 2020-05-25]. Dostupný z WWW: https://www.czso.cz/documents/10180/46834153/23004816_1.pdf/93225018-a60e-4b5a-8621-d8840289157d?version=1.1.

ČSÚ. *Průměrné mzdy – 3. čtvrtletí 2018* [online]. 2018 [cit. 2020-06-10]. Dostupný z WWW: <https://www.czso.cz/csu/czso/cri/prumerne-mzdy-3-ctvrtleti-2018>.

EVROPSKÁ KOMISE. *Česká-republika: Financování předškolního a školního vzdělávání 2020* [online]. 2020. [cit. 2020-05-25]. Dostupný z WWW: https://eacea.ec.europa.eu/national-policies/eurydice/content/early-childhood-and-school-education-funding-21_cs.

JELÉN, V. *Webinář pro ředitele škol a školských zařízení* [online]. 2020 [cit. 2020-06-25]. Dostupný z WWW: <https://www.youtube.com/watch?v=gQj9GQNVJsQ>.

KREČEK, P. *Webinář pro ředitele škol a školských zařízení* [online]. 2020 [cit. 2020-06-25]. Dostupný z WWW: <https://www.youtube.com/watch?v=gQj9GQNVJsQ>.

MFČR. *Vláda schválila aktualizovanou novelu státního rozpočtu na rok 2020* [online]. 2020 [cit. 2020-05-20]. Dostupný z WWW: <https://www.mfcr.cz/cs/aktualne/tiskove-zpravy/2020/vlada-schvalila-aktualizovanou-novelu-st-38245>.

MMR. *IROP 2021-2027* [online]. 2020. [cit. 2020-05-25]. Dostupný z WWW: <https://irop.mmr.cz/cs/irop-2021-2027>.

MŠMT. *Rejstřík škol a školských zařízení* [online]. 2020a [cit. 2020-04-26]. Dostupný z WWW: <https://rejstriky.msmt.cz/rejskol/>.

MŠMT. *Reforma financování regionálního školství* [online]. 2020b [cit. 2020-01-26]. Dostupný z WWW: <http://www.msmt.cz/vzdelavani/skolstvi-v-cr/ekonomika-skolstvi/reforma-financovani-regionalniho-skolstvi>.

MŠMT. *Výkazy PAM* [online]. 2020c. [cit. 2020-04-26]. Dostupný z WWW: <https://www.msmt.cz/vzdelavani/skolstvi-v-cr/statistika-skolstvi/vykaz-p-1-04-1>.

MŠMT. *Prezentace k reformě financování regionálního školství* [online]. 2020d. [cit. 2020-04-26]. Dostupný z WWW: <https://www.msmt.cz/vzdelavani/skolstvi-v-cr/ekonomika-skolstvi/prezentace-k-reforme-financovani-regionalniho-skolstvi>

MŠMT. *Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy české republiky na období 2015-2020* [online]. 2020e. [cit. 2020-04-26]. Dostupný z WWW: <https://www.msmt.cz/vzdelavani/skolstvi-v-cr/dlouhodoby-zamer-vzdelavani-a-rozvoje-vzdelavaci-soustavy-3>.

MŠMT. *Vyhlášení rozvojového programu na rok 2020 2020* [online]. 2020f. [cit. 2020-04-26]. Dostupný z WWW: <https://www.msmt.cz/vzdelavani/stredni-vzdelavani/vyhlaseni-rozvojoveho-programu-podpora-financovani-prime>.

MŠMT. *Informace pro školy ke koronaviru* [online]. 2020g [cit. 2020-06-20]. Dostupný z WWW: <https://www.msmt.cz/informace-pro-skoly-ke-koronaviru>.

MŠMT. *Informace k vyhlášení nouzového stavu v ČR* [online]. 2020h [cit. 2020-06-20]. Dostupný z WWW: <https://www.msmt.cz/informace-k-vyhlaseni-nouzoveho-stavu-v-cr>.

MŠMT. *Harmonogram uvolňování v oblasti školství* [online]. 2020ch [cit. 2020-06-20]. Dostupný z WWW: <https://www.msmt.cz/harmonogram-uvolnovani-opatreni-v-oblasti-skolstvi>.

MŠMT. *Metodiky k reformě financování regionálního školství* [online]. 2020i [cit. 2020-06-20]. Dostupný z WWW: <https://www.msmt.cz/vzdelavani/skolstvi-v-cr/ekonomika-skolstvi/metodiky-k-reforme-financovani-regionalniho-skolstvi>.

MŠMT. *Rozpočet kapitoly MŠMT na rok 2020* [online]. 2020j [cit. 2020-06-27]. Dostupný z WWW: <https://www.msmt.cz/vzdelavani/skolstvi-v-cr/ekonomika-skolstvi/rozpocet-kapitoly-msmt-na-rok-2020>.

MŠMT. *Vývojová ročenka školství 2007/08–2017/18: Vývoj školství na regionální úrovni* [online]. 2020k [cit. 2020-03-26]. Dostupný z WWW: <http://www.msmt.cz/vzdelavani/skolstvi-v-cr/statistika-skolstvi/vyvojova-rocenka-skolstvi-2007-08-2017-18>.

MŠMT. *Republikové normativy škol a školských zařízení zřizovaných územními samosprávnými celky na rok 2019* [online]. 2020l [cit. 2020-06-20]. Dostupný z WWW: <https://www.msmt.cz/vzdelavani/skolstvi-v-cr/ekonomika-skolstvi/republikove-normativy-skol-a-skolskych-zarizeni-zrizovanych-10>.

MŠMT. *Metodika výpočtu PHmax pro školní družinu* [online]. 2020m [cit. 2020-06-20]. Dostupný z WWW: <http://www.msmt.cz/file/50972/>.

MŠMT. *Vyhlášení pokusného ověření vzdělávací programy paměťových institucí do škol pro školní rok 2019/2020 (období od 1.1. – 31.8.2020)* [online]. 2019a. [cit. 2020-02-13]. Dostupný z WWW: <https://www.msmt.cz/vzdelavani/zakladni-vzdelavani/vyhlaseni-pokusneho-overovani-vzdelavaci-programy-pametovych-4>.

MŠMT. *Principy normativního rozpisu rozpočtu přímých výdajů RgŠ územních samosprávných celků na rok 2019* [online]. 2019b [cit. 2020-02-14]. Dostupný z WWW: https://www.msmt.cz/uploads/odbor_12/41631_18/Rozpis_rozpocet_RgS_USC_2019.pdf.

NOVÁ ŠKOLA, O.P.S. *Práce s žáky* [online]. 2013 [cit. 2020-04-26]. Dostupný z WWW: <http://www.asistentpedagoga.cz/prace-s-zaky>.

NOVÁ ŠKOLA, O.P.S. *Kdo je asistent pedagoga* [online]. 2020 [cit. 2020-04-26]. Dostupný z WWW: <http://www.novaskolaops.cz/kdo-je-asistent-pedagoga>.

NÚV. *Metodické doporučení ke zřízení funkce asistenta pedagoga* [online]. 2020 [cit. 2020-04-26]. Dostupný z WWW: <http://www.nuv.cz/t/ap-met-doporuceni>.

OECD. *Education at a Glance 2015* [online]. 2015 [cit. 2020-02-12]. Dostupný z WWW: <http://dx.doi.org/10.1787/888933283959>.

PAVELKA, R. *Geometrický průměr v příkladech* [online]. 2020 [cit. 2020-15-04]. Dostupný z WWW: <https://www.financevpraxi.cz/statistika-geometricky-prumer>.

PIRÁTSKÉLISTY.CZ *Financování regionálního školství před reformou a po ní* [online]. 2018 [cit. 2020-04-26]. Dostupný z WWW: <https://www.piratskelisty.cz/clanek-2183-financovani-regionalniho-skolstvi-pred-reformou-a-po-ni>.

PEDAGOGICKÁ KOMORA. *Aktuální tarifní platy učitelů a dalších pedagogických pracovníků (2019)* [online]. 2019a [cit. 2020-15-04]. Dostupný z WWW: <https://www.pedagogicka-komora.cz/2019/01/aktualni-tarifni-platy-ucitelu-dalsich.html>.

PEDAGOGICKÁ KOMORA. *Tarifní tabulky pro pedagogické a nepedagogické pracovníky (2020)* [online]. 2019b [cit. 2020-15-04]. Dostupný z WWW: <https://www.pedagogicka-komora.cz/2019/11/tarifni-tabulky-pro-pedagogicke.html>.

PLZEŇSKÝ KRAJ. *Účelové prostředky poskytnuté MŠMT dle zákona č. 561/2004 Sb.* [online]. 2019 [cit. 2020-01-29]. Dostupný z WWW: <https://www.plzensky-kraj.cz/clanek/ucelove-prostredky-poskytnute-msmt-dle-zakona-c-5612004-sb-skolsky-zakon-ve-zneni-pozdejsic-8>.

STANĚK, E. *Nepedagogičtí pracovníci škol čelí pandemii i nespravedlivým podmínkám* [online]. 2020 [cit. 2020-06-25]. Dostupný z WWW: <https://skolskeodbory.cz/nepedagogicti-pracovnici-skol-celi-pandemii-i-nespravedlivym-podminkam>.

VLÁDA ČR. *Programové prohlášení vlády* [online]. 2020 [cit. 2020-15-04]. Dostupný z WWW: <https://www.vlada.cz/cz/jednani-vlady/programove-prohlaseni/programove-prohlaseni-vlady-165960/>.

ZŠ XY. *Povinně zveřejňované informace* [online]. 2020a [cit. 2020-01-27]. Dostupný z WWW: <https://zsxy.plzen.eu/obecne-informace/povinne-zverejnovane-informace/povinne-zverejnovane-informace.aspx>.

ZŠ XY. *Dokumenty* [online]. 2020b [cit.2020-03-24]. Dostupný z WWW: <https://zsxy.plzen.eu/dokumenty/>.

6 Přílohy

Příloha 1 Platové tabulky pedagogů

Tabulka 19 Stupnice platových tarifů pedagogů podle platových tříd a stupňů pro rok 2019 (v Kč měsíčně)

Platový stupeň	Počet let započítatelné praxe	Platová třída										
		4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1	do 2 let	13550	14700	15900	17230	21840	27300	27530	28020	28630	29320	30410
2	do 6 let	14050	15230	16560	17930	22470	27540	27780	28510	29230	30210	31840
3	do 12 let	14930	16240	17620	19190	23060	27860	28210	28880	30400	31480	33550
4	do 19 let	15970	17340	18840	20390	24120	28440	29080	29960	31670	33790	36340
5	do 27 let	16980	18470	20060	21820	25190	29320	30000	31220	33640	36380	39920
6	do 32 let	18430	20040	21720	23600	26980	30820	31660	32950	36460	39380	43150
7	nad 32 let	18950	20570	22320	24260	27750	31520	32340	33840	37330	40370	44180

Zdroj: Pedagogická komora (2019a)

Tabulka 20 Platová tabulka pedagogů pro rok 2020

Platový stupeň	Praxe	Platová třída										
		4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1	do 2 let	14 640	15 880	17 180	18 610	23 590	29 490	29 740	30 270	30 930	31 670	32 850
2	do 6 let	15 180	16 450	17 890	19 370	24 270	29 750	30 010	30 800	31 570	32 630	34 390
3	do 12 let	16 130	17 540	19 030	20 730	24 910	30 090	30 470	31 200	32 840	34 000	36 240
4	do 19 let	17 250	18 730	20 350	22 030	26 050	30 720	31 410	32 360	34 210	36 500	39 250
5	do 27 let	18 340	19 950	21 670	23 570	27 210	31 670	32 400	33 720	36 340	39 300	43 120
6	do 32 let	19 910	21 650	23 460	25 490	29 140	33 290	34 200	35 590	39 380	42 540	46 610
7	nad 32 let	20 470	22 220	24 110	26 210	29 970	34 050	34 930	36 550	40 320	43 600	47 720

Zdroj: Pedagogická komora (2019b)

Příloha 2 Výkaz P 1d-01

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Povinnost předávat údaje stanoví § 161c odst. 2 zákona č. 561/2004 Sb. ve znění pozdějších předpisů.

Právnícká osoba odešle výkaz elektronicky do 10. 06. 2020
správnímu úřadu podle pokynů MŠMT.

Vykazující právnická osoba:

Název _____

Místo _____ PSČ _____

Ulice _____ Čp. _____

P 1d-01

VÝKAZ o změnách v počtu hodin přímé pedagogické činnosti pedagogických pracovníků ve škole a školní družině podle předpokládaného stavu k 30. 9. 2020

Rok	Měsíc	Identifikační číslo organizace (IČO)	Druh hospodaření	Platový řád
2020	05		1	1

Výkaz vyplňují jen právnické osoby, které vyplácejí plat podle § 109 odst. 3 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů, a které jsou zřizovány krajem, obcí nebo svazkem obcí.

I. Změny v průměrném týdenním počtu hodin přímé pedagogické činnosti ve vybraných druzích škol a školní družině (jen ze státního rozpočtu, kromě podpůrných opatření a ESF)

Druh činnosti	Skupina profesí pedagogických pracovníků	Zdroj financování	Číslo řádku	Výchozí stav PPČ k 30. 9. 2019	Změna PPČ k 30. 9. 2020 (+/-/0)	Předpoklad PPČ k 30. 9. 2020
a	b	c	d	1	2	e
		11	0101			
		11	0101			
		11	0101			
		11	0101			
Celkem			0110			

1. Ve sl. a, b jsou uvedeny kódy podle číselníků v příloze Metodického pokynu k výkazu P 1-04 a v Metodickém pokynu k výkazu P 1d-01.

2. Ve sl. 1 a 2 se uvádí týdenní počet hodin přímé pedagogické činnosti (PPČ) jen za vybrané kombinace druhů činnosti (11, 21, 34, 42, 51, 52, 53, 56, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 81) a skupin profesí pedagogických pracovníků a jen s kódem financování 11 - viz Metodický pokyn k výkazu P 1d-01.

3. Ve sl. 1 je uveden týdenní počet hodin přímé pedagogické činnosti pro konkrétní kombinaci druhu činnosti a skupiny profesí pedagogických pracovníků, který organizace vykazovala ve výkazu P 1c-01 ke dni 30. 9. 2019 souhrnně v oddílech IVb, IVc a VIII. **Tento údaj může organizace změnit pouze v případě, pokud mezi 30. 9. 2019 a 30. 9. 2020 došlo, resp. dojde, k takové změně organizačního uspořádání právnické osoby, která by měla významný vliv na údaje vykázané ve výkazu P 1c-01 k 30. 9. 2019 (např. sloučení, splynutí, rozdělení právních subjektů). Není v žádném případě přípustné měnit data ve sl. 1 z jiných důvodů, např. za účelem opravy nebo doplnění chybně vykázaných dat z předchozího kalendářního roku.**

4. Ve sl. 2 se uvádí předpokládaná změna v průměrném týdenním počtu hodin přímé pedagogické činnosti pro konkrétní kombinaci druhu činnosti a skupiny profesí pedagogických pracovníků (u základních škol, středních škol a konzervatoří pouze povinných a povinně volitelných předmětů) k datu 30. 9. 2020, zajišťované jak v rámci pracovních smluv tak dohod konaných mimo pracovní poměr dohromady, které jsou financovány pouze ze státního rozpočtu s kódem zdroje financování 11 (kromě podpůrných opatření a ESF). Změna předpokládaného stavu k 30. 9. 2020 se určuje vzhledem k počtu hodin přímé pedagogické činnosti, který byl vykázan souhrnně v oddílech IVb, IVc a VIII výkazu P 1c-01 ke dni 30. 9. 2019 a nyní je uveden, příp. upraven, ve sloupci 1 výkazu P 1d-01. V případě zvýšení se uvádí ve sloupci 2 změna s plusovým znaménkem, v případě snížení s minusovým znaménkem, stav bez změny - uvádí se „0“.

5. **Sloupec e** je dopočítán automaticky z výchozího stavu (sl. 1) a vykázané předpokládané změny (sl. 2). Jedná se o předpokládaný stav v počtu hodin přímé pedagogické činnosti k 30. 9. 2020 a slouží pouze pro kontrolu.

Odesláno dne:	Razítko	Podpis ředitele/ky organizace:	Výkaz vyplnil (jméno, příjmení):
			Telefon (vč. linky):
			e-mail:

Zdroj: MŠMT (2020D)

Příloha 5 Výdaje na vzdělávání v roce 2012

Tabulka 22 Podíl výdajů na vzdělávání vůči HDP v zemích OECD (v %)

	Podíl HDP na vzdělávání	Průměr OECD
Nový zéland	4,2	3,7
Dánsko	4,7	3,7
Island	4,5	3,7
Norsko	4,6	3,7
Brazílie	4,6	3,7
Kolumbie	3,6	3,7
Velká Británie	4,0	3,7
Portugalsko	3,9	3,7
Izrael	4,0	3,7
Irsko	4,2	3,7
Belgie	4,3	3,7
Austrálie	3,4	3,7
Finsko	3,9	3,7
Mexiko	3,4	3,7
Švýcarsko	3,5	3,7
Francie	3,6	3,7
Nizozemsko	3,5	3,7
Švédsko	3,7	3,7
Slovinsko	3,5	3,7
Korea	3,2	3,7
USA	3,3	3,7
Čile	2,8	3,7
Kanada	3,2	3,7
Polsko	3,2	3,7
Lucembursko	3,3	3,7
Estonsko	3,2	3,7
Německo	2,9	3,7
Rakousko	3,1	3,7
Španělsko	2,8	3,7
Turecko	2,6	3,7
Itálie	2,9	3,7
Japonsko	2,7	3,7
Litva	2,9	3,7
Česká Republika	2,6	3,7
Slovensko	2,5	3,7
Maďarsko	2,6	3,7
Indonésie	2,3	3,7
Ruská federace	2,2	3,7

Zdroj: vlastní zpracování, OECD (2015)

Příloha 6 Normativy NIV

Tabulka 23 Normativy pro stanovení rozpočtu přímých výdajů státního rozpočtu pro jednotlivé školy a školní družiny zřizované krajem, obcí nebo svazkem obcí pro rok 2020

V souladu se školským zákonem Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy stanovuje normativy neinvestičních výdajů ze státního rozpočtu jako roční objem neinvestičních výdajů na jednotku výkonu:

	NIV celkem v Kč (vč. odvodů)	MPP v Kč (bez odvodů)	MPN v Kč (bez odvodů)	ONIV celkem v Kč	Limit počtu ped. prac.	Limit počtu neped. zam.
Normativ podle § 161 odst. 1 písm. a) bod 1 (ostatní nároky) na 1 úvazek pedagogického pracovníka (kromě asistenta pedagoga) za rok v/ve:						
mateřské škole, pokud je součástí mateřské školy tvořené 1 třídou, a pokud je mateřská škola jediným druhem školy právnické osoby	43 999	32 400	x	x	x	x
mateřské škole, pokud je součástí mateřské školy tvořené 2 třídami, a pokud je mateřská škola jediným druhem školy právnické osoby	22 814	16 800	x	x	x	x
mateřské škole, pokud je součástí mateřské školy tvořené 3 a více třídami, a pokud je mateřská škola jediným druhem školy právnické osoby	14 666	10 800	x	x	x	x
mateřské škole, pokud je součástí mateřské školy tvořené 1 až 2 třídami, a pokud je součástí právnické osoby i jiný druh školy	14 666	10 800	x	x	x	x
mateřské škole, pokud je součástí mateřské školy tvořené 3 a více třídami, a pokud je součástí právnické osoby i jiný druh školy	10 592	7 800	x	x	x	x
mateřské škole zřízené podle § 16 odst. 9 školského zákona a mateřské škole při zařízení pro výkon ústavní a ochranné výchovy, pokud je součástí mateřské školy tvořené 1 třídou	52 147	38 400	x	x	x	x
mateřské škole zřízené podle § 16 odst. 9 školského zákona a mateřské škole při zařízení pro výkon ústavní a ochranné výchovy, pokud je součástí mateřské školy tvořené 2 a více třídami	29 333	21 600	x	x	x	x
mateřské škole při zdravotnickém zařízení	29 333	21 600	x	x	x	x

základní škole, pokud je součástí základní školy tvořené 1 třídou	65 184	48 000	x	x	x	x
základní škole, pokud je součástí základní školy tvořené 2 třídami	52 147	38 400	x	x	x	x
základní škole, pokud je součástí základní školy tvořené 3 až 5 třídami	37 481	27 600	x	x	x	x
základní škole, pokud je součástí základní školy tvořené 6 a více třídami	24 444	18 000	x	x	x	x
základní škole zřízené podle § 16 odst. 9 školského zákona a základní škole při zařízení pro výkon ústavní a ochranné výchovy, pokud je součástí základní školy tvořené 1 až 2 třídami	65 184	48 000	x	x	x	x
základní škole zřízené podle § 16 odst. 9 školského zákona a základní škole při zařízení pro výkon ústavní a ochranné výchovy, pokud je součástí základní školy tvořené 3 a více třídami	42 370	31 200	x	x	x	x
základní škole při zdravotnickém zařízení	29 333	21 600	x	x	x	x
střední škole	17 926	13 200	x	x	x	x
střední škole zřízené podle § 16 odst. 9 školského zákona, střední škole při zařízení pro výkon ústavní a ochranné výchovy	40 740	30 000	x	x	x	x
konzervatoři	17 926	13 200	x	x	x	x

Normativ podle § 161 odst. 1 písm. a) bod 2 (nenároky) na 1 úvazek pedagogického pracovníka (kromě asistenta pedagoga) za rok v/ve:

mateřské škole	9 615	7 080	x
mateřské škole zřízené podle § 16 odst. 9 školského zákona, mateřské škole při zařízení pro výkon ústavní a ochranné výchovy, mateřské škole při zdravotnickém zařízení	88 781	65 376	x
základní škole tvořené 1 až 5 třídami	13 868	10 212	x
základní škole tvořené 6 a více třídami	13 868	10 212	x
základní škole zřízené podle § 16 odst. 9 školského zákona, základní škole při zařízení pro výkon ústavní a ochranné výchovy, základní škole při zdravotnickém zařízení	125 773	92 616	x
střední škole	12 206	8 988	x

střední škole zřízené podle § 16 odst. 9 školského zákona, střední škole při zařízení pro výkon ústavní a ochranné výchovy	125 773	92 616	x
konzervatoři	86 939	64 020	x
Normativ podle § 161 odst. 1 písm. a) bod 1 a 2 (ostatní nároky a nenároky) na 1 úvazek pedagogického pracovníka (asistenta pedagoga) za rok v/ve:			
materšské škole zřízené podle § 16 odst. 9 školského zákona	40 691	29 964	x
základní škole zřízené podle § 16 odst. 9 školského zákona	40 691	29 964	x
střední škole zřízené podle § 16 odst. 9 školského zákona	40 691	29 964	x
Opravné koeficienty k normativům podle § 161 odst. 1 písm. a) bodu 2 (k nenárokům) v/ve:			
materšské škole tvořené 1 běžnou třídou	$1 + 0,0146 * (PZ / PBT)^2 + PZI / PZ$		
materšské škole tvořené 2 a více běžnými třídami	$1 + 0,0122 * (PZ / PBT)^2 + PZI / PZ$		
základní škole tvořené 1 běžnou třídou	$1 + 0,0220 * (PZ / PBT)^2 + PZI / PZ$		
základní škole tvořené 2 běžnými třídami	$1 + 0,0183 * (PZ / PBT)^2 + PZI / PZ$		
základní škole tvořené 3 až 5 běžnými třídami	$1 + 0,0157 * (PZ / PBT)^2 + PZI / PZ$		
základní škole tvořené 6 až 18 běžnými třídami	$1 + 0,0147 * (PZ / PBT)^2 + PZI / PZ$		
základní škole tvořené 19 a více běžnými třídami	$1 + 0,0129 * (PZ / PBT)^2 + PZI / PZ$		
střední škole	$1 + 0,0129 * (PZ / PBT)^2 + PZI / PZ$		
konzervatoři	$1 + PZI / PZ$		
<i>kde: PZ je počet dětí/žáků v běžných třídách v denní formě vzdělávání ve škole, PBT je počet běžných tříd ve škole, PZI je počet dětí/žáků v běžných třídách se zdravotním znevýhodněním uvedeným v § 16 odst. 9 ŠZ, u nichž byly speciální vzdělávací potřeby zjištěny školským poradenským zařízením</i>			
<i>Poznámka: Pokud je pro mateřskou školu PZ/PBT větší než 24, použije se pro výpočet PZ/PBT=24. Pokud je pro základní nebo střední školu PZ/PBT větší než 30, použije se pro výpočet PZ/PBT=30.</i>			
Normativ podle § 161 odst. 1 písm. b) bod 1 (ostatní nároky) na 1 úvazek pedagogického pracovníka (kromě asistenta pedagoga) za rok ve:			
školní družině tvořené 1 oddělením	11 244	8 280	x
školní družině tvořené 2 odděleními	9 452	6 960	x
školní družině tvořené 3 a více odděleními	7 496	5 520	x

Normativ podle § 161 odst. 1 písm. b) bod 2 (nenároky) na 1 úvazek pedagogického pracovníka (kromě asistenta pedagoga) za rok ve:			
školní družině	7 398	5 448	x
školní družině pro žáky uvedené § 16 odst. 9 školského zákona	55 488	40 860	x
Normativ podle § 161 odst. 1 písm. b) bod 1 a 2 (ostatní nároky a nenároky) na 1 úvazek pedagogického pracovníka (asistenta pedagoga) za rok ve:			
školní družině pro žáky uvedené § 16 odst. 9 školského zákona	16 296	12 000	x
Opravné koeficienty k normativům podle § 161 odst. 1 písm. b) bodu 2 (k nenárokům) ve:			
školní družině tvořené 1 běžným oddělením		$1 + 0,0107 * (PZ / PBT)^2 + PZI / PZ$	
školní družině tvořené 2 a více běžnými odděleními		$1 + 0,0090 * (PZ / PBT)^2 + PZI / PZ$	
školní družina, která má naplněnost běžných oddělení větší než 30		$9,1 + PZI / PZ$	
<i>kde: PZ je počet žáků v běžných odděleních, PO je počet běžných oddělení, PZI je počet žáků v běžných odděleních se zdravotním znevýhodněním uvedeným v § 16 odst. 9 ŠZ, u nichž byly speciální vzdělávací potřeby zjištěny školským poradenským zařízením</i>			
Normativ podle § 161 odst. 1 písm. e) (ONIV) na 1 dítě, žáka v/ve:			
mateřské školy v běžné třídě	399	x	x
mateřské školy ve třídě zřízené podle § 16 odst. 9 školského zákona	980	x	x
přípravné třídě základní školy	578	x	x
přípravném stupni základní školy speciální	1 400	x	x
1. stupni základní školy tvořené pouze třídami 1. stupně v běžné třídě	1 313	x	x
1. stupni základní školy s třídami 2. stupně v běžné třídě	1 155	x	x
2. stupni základní školy v běžné třídě	998	x	x
1. stupni základní školy ve třídě zřízené podle § 16 odst. 9 školského zákona	1 850	x	x
2. stupni základní školy ve třídě zřízené podle § 16 odst. 9 školského zákona	1 700	x	x
základní školy speciální	1 900	x	x
školní družině	0	x	x
Normativ podle § 161 odst. 1 písm. a) bod 3 a § 161 odst. 1 písm. c) bod 2 na 1 další pracoviště téže právnické osoby:			
školy, kterou nezřizuje svazek obcí	130 629	x	96 192
školy, kterou zřizuje svazek obcí	195 943	x	144 288

**Normativ podle § 161 odst. 1 písm. a) bod 3 (MP nepedagogů)
na 1 třídu:**

běžnou v mateřské škole, která má průměrný počet dětí v běžných třídách menší než 21	130 386	x	96 013
běžnou v mateřské škole, která má průměrný počet dětí v běžných třídách 21 a více	145 036	x	106 801
zřízenou podle § 16 odst. 9 v mateřské škole, která má průměrný počet dětí v těchto třídách menší než 10	154 119	x	113 490
zřízenou podle § 16 odst. 9 v mateřské škole, která má průměrný počet dětí v těchto třídách 10 a více	173 457	x	127 730
v mateřské škole při zdravotnickém zařízení, pokud se jedná o psychiatrickou nemocnici, ozdravovnu nebo léčebnu	87 901	x	64 728
v mateřské škole při zdravotnickém zařízení, pokud se nejedná o psychiatrickou nemocnici, ozdravovnu nebo léčebnu	14 650	x	10 788
přípravnou v základní škole	66 604	x	49 046
přípravného stupně základní školy speciální	69 702	x	51 327
běžnou v základní škole, která má průměrný počet žáků v běžných třídách menší než 16	39 652	x	29 199
běžnou v základní škole, která má průměrný počet žáků v běžných třídách 16 až méně než 23	66 604	x	49 046
běžnou v základní škole, která má průměrný počet žáků v běžných třídách 23 a více	82 094	x	60 452
zřízenou podle § 16 odst. 9 v základní škole, která má průměrný počet žáků v těchto třídách menší než 10	69 702	x	51 327
zřízenou podle § 16 odst. 9 v základní škole, která má průměrný počet žáků v těchto třídách 10 a více	85 191	x	62 733
v základní škole při zdravotnickém zařízení, pokud se jedná o psychiatrickou nemocnici, ozdravovnu nebo léčebnu	61 957	x	45 624
v základní škole při zdravotnickém zařízení, pokud	15 489	x	11 406

se nejedná o psychiatrickou nemocnici, ozdravovnu nebo léčebnu			
Opravné koeficienty k normativům podle § 161 odst. 1 písm. a) bod 5 (k MP nepedagogů) na 1 třídu střední školy/žáka konzervatoře v/ve:			
večerní formě vzdělávání			0,30
kombinované formě vzdělávání			0,26
dálkové formě vzdělávání			0,20
distanční formě vzdělávání			0,05
Opravné koeficienty k normativům podle § 161 odst. 1 písm. c) bod 3 a 4 (k MP pedagogů a nepedagogů) na 1 studenta vyšší odborné školy v/ve:			
večerní formě vzdělávání			x
kombinované formě vzdělávání			0,40
dálkové formě vzdělávání			0,20
distanční formě vzdělávání			0,05

Zdroj: vlastní zpracování, MŠMT (2020)

Příloha 7

Tabulka 6 Statistika základního vzdělávání ve školním roce 2018/2019

	Školy	Třídy	Žáci	Učitelé (přepočtení na plně zaměstnané)	Počet žáků na jednoho učitele		
					2008	2018	Nárůst (v %)
Česká republika	4 155	43 433	844 863	60 973,2	13,85908	14,54185	4,7
Hlavní město Praha	253	3 824	77 116	5 480,4	14,07124	15,20382	7,45
Středočeský kraj	524	4 985	96 442	6 890,5	13,99637	15,48122	9,59
Jihočeský kraj	255	2 725	53 059	3 769,9	14,07438	14,59404	3,56
Plzeňský kraj	224	2 286	44 548	3 184,1	13,99077	14,8707	5,92
Karlovarský kraj	115	1 299	25 600	1 816,9	14,08993	14,65437	3,85
Ústecký kraj	285	3 785	73 202	5 305,4	13,79764	14,70528	6,17
Liberecký kraj	206	1 953	37 630	2 729,3	13,78742	14,50224	4,93
Královéhradecký kraj	272	2 446	46 937	3 488,2	13,45594	14,11619	4,68
Pardubický kraj	254	2 258	44 046	3 138,9	14,0323	14,61909	4,01
Kraj Vysočina	268	2 310	45 314	3 272,6	13,84648	13,99574	1,07
Jihomoravský kraj	474	4 745	91 546	6 654,7	13,75659	14,47863	4,99
Olomoucký kraj	309	2 766	52 722	3 898,6	13,52332	14,08032	3,96
Zlínský kraj	256	2 585	49 683	3 606,5	13,77596	13,94842	1,24
Moravskoslezský kraj	460	5 466	107 018	7 737,2	13,83162	14,25464	2,97

Zdroj: vlastní zpracování, ČSÚ (2020b)

Příloha 8 Výdaje kapitoly MŠMT

Tabulka 24 Vývoj výdajů kapitoly 333 – MŠMT v letech 2005-2020

	Regionální školství	Vysoké školy	Výzkum a vývoj	Ostatní výdaje	Výdaje ze státního rozpočtu na spolufin. Program	Výdaje z rozpočtu EU a AM na spolufin. Programy
2005	71,6	20,1	5,5	3,6	0,09	0,28
2006	75,6	22,2	6,8	3,5	0,43	0,43
2007	78	23,6	8	4	1,5	6,56
2008	79,8	24,1	8,2	4,2	2,3	0,59
2009	84,4	24,6	8,9	4,1	1,8	10,5
2010	83,5	23,4	8,9	4,3	3,1	2,02
2011	82,8	22,4	8,6	4,5	2,8	6,04
2012	85,5	21,2	8,3	4,9	2,9	15,1
2013	85,2	21,8	8,6	4,8	2,3	17,7
2014	86,77	21,8	10,1	4,8	1,5	12,3
2015	90,19	21,5	10,6	4,8	1,7	7,1
2016	94,93	20,4	11,61	5,65	1,77	8,03
2017	103,65	21,6	12,09	7,8	2,82	8,54
2018	120,95	24,6	13,36	7,9	2,19	7,1
2019	143,72	26,5	13,32	9,52	2,61	10,06
2020	161,48	27,4	13,86	9,73	1,8	12,19

Zdroj: vlastní zpracování, MŠMT (2020)

Příloha 9 – Přepis rozhovoru se zástupcem vedení základní školy XY v Plzni

Místo uskutečnění rozhovoru: Plzeň

Datum rozhovoru: 22. 6. 2020

Tazatel: Kristýna Vavříčková (KV)

Respondent: zástupce vedení základní školy XY v Plzni (ZŠ):

KV: Dobrý den, děkuji, že jste si udělala čas na náš rozhovor. Jsem ráda, že se setkáváme v budově školy, která je opět otevřená pro žáky. Mám na Vás ještě několik doplňujících dotazů ke své diplomové práci.

ZŠ: I my jsme rádi, že už můžeme opět fungovat. Prosím ptejte se.

KV: Na základě veřejně dostupných dat jsem vypočítala hodnotu PHmax školy 863 hodin týdně. Váš PHškoly je ale 711 hodin týdně. Mohli byste odučit o 127 hodin týdně víc. Uvažujete o dalším dělení tříd? A co nabírání dalších pedagogů?

ZŠ: Jsme si vědomi, že máme mezi PHmax a PHškoly rezervu, bohužel již nemáme kam děti dát. Momentálně máme kmenové třídy i ve všech speciálních učebnách. Část družiny probíhá ve třídách prvního stupně. V příštím školním roce budeme muset zřídit odloučené pracoviště

na nedalekém učilišti, abychom mohli přijmout 3 první třídy. Kapacitní problémy již řešíme se svým zřizovatelem.

KV: Plánujete více využívat odloučené pracoviště?

ZŠ: Rádi bychom zřídili další patra nad křídlem školní družiny, také plánujeme postavit novou tělocvičnu. Odloučené pracoviště je doufám jen dočasné řešení. Rodiče nejsou nadšení z toho, že zrovna jejich dítě bude muset docházet jinam, než na jakou školu se přihlásilo.

KV: Rozumím. MŠMT již rozepsalo výši příspěvků na rok 2020. Jak se Vás dotýká změna financování regionálního školství?

ZŠ: Zaznamenali jsme zvýšenou administrativu. Zejména nastudování a vyplnění všech výkazů nám zabralo nějaký čas. Jinak na rozpočet si nemůžeme stěžovat. Obdrželi jsme dostatek prostředků, abychom byli schopni pokrýt všechny své náklady. Přiznám se, že po tomto zjištění jsme už rozpočet blíže nezkoumali, protože nyní máme plné ruce práce s koronavirem.

KV: Jsme ráda, že to zmiňujete. Jak se Vás dotkla opatření spojená s bojem proti koronaviru?

ZŠ: Od 11.3. je škola uzavřena pro žáky. Část učitelů učila z domova, ale mnoho z nich docházelo do práce a komunikovali se studenty ze školy. Pro děti, které nemají počítač fungovala vrátnice jako místo pro vyzvedávání a odevzdávání úkolů. Plné ruce práce měl ale zejména náš IT technik. Učitelé se museli naučit komunikovat s žáky online, uspořádali jsme proto školení na MS Teams.

KV: Vzhledem k tomu, že do školy nechodily děti, ušetřili jste něco na nákladech?

ZŠ: Něco ano, ale na druhou stranu jsme vydali více peněz za desinfekce.

KV: Můžete tyto částky prosím vyčíslit?

ZŠ: Za energie jsme ušetřili zhruba polovinu a za desinfekce, roušky a čisticí prostředky utratili cca 130 tisíc korun.

KV: Poloviční výdaje na elektřinu znamenají zhruba kolik prosím? Jedná se tedy o měsíce březen–květen?

ZŠ: Ano škola je uzavřená pro žáky od 11.3. a část z nich se vrátila 25. května. Naše měsíční výdaje jsou 70 000 Kč za elektřinu a 30 000 Kč za vodu. Za teplo dle měsíce, ale vzhledem k tomu, že do školy chodili zaměstnanci, za teplo jsme příliš ušetřit nemohli.

KV: Pokud tedy vezmu elektřinu a vodu, obvyklé měsíční výdaje jsou 100 000 Kč za oboje. Tedy poloviční útrata za 3 měsíce se rovná 150 000 Kč. A za desinfekce jste utratili 130 000 Kč.

ZŠ: Ano zhruba tak. Ty výdaje 130 000 ale nebyly jen za desinfekce, ale i za roušky. Zprovoznili jsme také naši novou 3D tiskárnu a zahájili tisk ochranných štítů. Desinfekce jsme začali nakupovat ještě předtím, než byla škola pro žáky uzavřena.

KV: Ušetřila škola něco na mzdových nákladech?

ZŠ: Všichni zaměstnanci pobírali plat v plné výši. Dále máme smlouvy s několika OSVČ, kteří nám prodávají své služby. Jejich odměna byla nižší, protože úklid probíhal ve snížené míře. Jedná se o dvě uklízečky, dále správci hřiště byli nějakou dobu doma, takže dostali krácenou odměnu. Venkovní sportoviště se naštěstí otevřela jako první. Snažili jsme se sportoviště otevřít co nejdříve. Doufáme, že když jsou lidé doma, budou chodit více sportovat. Peníze z pravidelných pronájmů jsou jedna z věcí, o které jsme kvůli koronaviru přišli.

KV: Můžete prosím specifikovat další příjmy, o které jste kvůli pandemii koronaviru a opatření s ní spojenými přišli?

ZŠ: Jak jsem řekla, máme nasmlouvané dlouhodobé pronájmy sportovního hřiště a tělocvičny, některých tříd na odpoledne. Peníze za tyto pronájmy jsme museli vrátit. Dále jsme přišli o peníze za družinu. V provozu nebyla školní jídelna, která měla nakoupené zásoby potravin. Podařilo se nám dohodnout se s dodavateli, že si některé zboží odkoupili zpět nebo nám ho vyměnili. Část potravin jsme prodali zaměstnancům za sníženou cenu, přesto jsme ve ztrátě asi 2000 Kč.

KV: Po návratu dětí do školy již jídelna funguje v původním režimu?

ZŠ: V původním režimu ne. To bychom nezvládli. Musíme totiž dodržovat nařízení o 15členných skupinách a také z hygienických důvodů vydat jídlo do 3 hodin od jeho uvaření. Proto jsme přešli na studené balíčky. Děti si je moc chválí. Výhodou pro nás je, že nemusíme dodržovat spotřební koš.

KV: Využili jste alespoň „prázdnou školu“ na nějaké opravy a zvýšený úklid?

ZŠ: Ano spoustu prací jsme přesunuli z léta na dobu, kdy byla škola zavřená. Náš školník říká, že snad konečně bude mít v létě chvíli dovolenou. Zrekonstruovali jsme podlahu v tělocvičně a chlapecké toalety ve třech patrech. Taky jsme provedli část plánované rekonstrukce elektroinstalace, ne všichni dodavatelé nám samozřejmě mohli vyjít vstříc.

KV: To chápu. Trochu jsme odbočili od rozpočtu. Ale i s tím souvisí zvýšené výdaje, a naopak ztráty způsobené opatřeními v souvislosti s koronavirem. Plánuje škola do budoucna nějakým způsobem navýšit výdaje na ochranné pomůcky?

ZŠ: Roušky už ušité máme. Někaké desinfekce také, naštěstí už nejsou tak drahé. Ze strany zřizovatele jsme zaznamenali aktivitu o vyčíslení mimořádných výdajů v důsledku koronaviru, zatím ale nevíme, zda nám budou nějak kompenzovány. Ještě jsem zapomněla říct, že budeme vracet jednu dotaci. Jedná se o 120 000 Kč na paměťové instituce, protože žáci nemohou jezdit nikam na exkurze.

KV: Ano máte pravdu, tuto položku máte uvedenou v rozpočtu. Abych to tedy shrnula. Budete vracet 120 tisíc dotaci na paměťové instituce a utratili jste 130 tisíc za ochranné pomůcky a desinfekce a ušetřili jste 150 tisíc na energiích.

ZŠ: Ano asi 150 tis. Kč. Také nezapomeňte, že byla ztráta v jídelně asi 2000 Kč.

KV: Děkuji Vám za rozhovor. Myslím, že mám vše. Pokud by mě ještě něco napadlo, kontaktovala bych Vás přes telefon nebo email.

ZŠ: určitě. A hlavně nám dejte vědět, až bude práce napsaná. Ráda si ji přečtu.

KV: Určitě. Děkuji za spolupráci.